П'ятниця, 21 березня 2003 року. № 55 (3055)

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Наша хата вже не скраю

Ранкове і денне засідання 20 березня

Війна... Далека, за десятки тисяч кілометрів, але вже невідворотна і реальна, сколихнула відносний спокій у сесійній залі парламенту. І Україна не залишилася осторонь подій навколо Іраку — Верховна Рада схвалила рішення Президента України про направлення 19-го окремого батальйону радіаційного, хімічного та біологічного захисту Збройних Сил України до Кувейту для надання допомоги в захисті цивільного населення цієї держави від наслідків можливого застосування зброї масового ураження та ратифікувала відповідну угоду між Україною та Кувейтом. За це проголосували 253 народні депутати, проти — 129, утрималися — 7. Рішення про направлення українського спецбатальйону підтримали всі фракції, що входять до парламентської більшості, та частково «Наша Україна». Проти голосували комуністи, соціалісти та БЮТ.

(Закінчення на 3-й стор.).

«Якщо нас беруть у СОТ, слава Богу, що беруть»

За обіцянками уряду, Україна вже 2004 року набуде членства в СОТ. Проте перші парламентські слухання «Про стан підготовки до вступу України до Світової організації торгівлі» відбулися лише позавчора.

І в суспільстві, і у Верховній Раді ставлення до СОТ неоднозначне. Основний аргумент тих, хто проти: вступ до цієї організації змусить відмовитися від традиційних українських засобів підтримки вітчизняного виробника — надання податкових пільг, списання податкових заборгованостей, введення держзакупівель за завищеними цінами тощо, які в нас є звичайною практикою.

(Закінчення на 2-й стор.).

Конкретно і про все

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин зустрівся з Міністром закордонних справ Республіки Польща Влодзімежем Цімошевичем. Природно, зустріч розпочалася з головної учорашньої події у світі — початку війни з Іраком — і головного питання, що його розглядала вчора сесія ВР, — ратифікації Угоди між Україною та Кувейтом про надання допомоги 19-м окремим батальйоном радіаційного, хімічного та біологічного захисту та проекту закону про схвалення рішення Президента про направлення цього батальйону.

Володимир Литвин зауважив, що «нині ситуація в парламенті вкрай напружена». Після повідомлення про початок війни «настрої почали зміщуватися від певної підтримки до тривожних роздумів». Влодзімеж Цімошевич погодився, що міжнародні події впливають і на внутрішні дискусії. Подібна, про направлення такого самого батальйону в Йорданію, очікується найближчим часом і в польському парламенті.

(Закінчення на 19-й стор.).

Я ВАМ ПИШУ...

Певне, це така гра

Уже пішов третій рік, як ми з друзями подали ксерокопії документів на призначення пенсій за особливі заслуги перед Україною. Постійні зміни в законі ні до чого не привели: ми досі чекаємо.

Багатьом із нас давно перевалило за 80. Невже влада грає з нами в гру на виживання: хто витримає до останнього — отримає те, що заслужив?

В. БОНДАРЧУК.

Волова Балтського району Одеської області.

ВІКНА ДИПЛОМАТІЇ РОЗБИТО

Курдські добровольці після початку війни проти Іраку

Ракету «Томагавк» спрямовано на Ірак

Учора о п'ятій годині ранку почалася воєнна операція антиіракської коаліції на чолі з США проти Іраку. За попередніми даними, що надійшли з Багдада, внаслідок учорашніх ранкових авіанальотів загинули кілька десятків осіб. Точна кількість жертв невідома.

Україна занепокоєна початком війни в Іраку. Президент України Леонід Кучма висловив сподівання, що жертви серед цивільного населення будуть мінімальні. Він також наголосив, що Київ завжди виступав проти розв'язання світових конфліктів воєнним шляхом, що наша країна не братиме участі у воєнній операції, однак повинна допомогти захистити цивільне населення країн Перської затоки і регіону бойових дій від застосування радіологічної, хімічної та бактеріологічної зброї.

(Закінчення на 19-й стор.).

Фото АП та АП—Військово-морських сил США.

У НОМЕР

Борг погашено на папері

Чернігівська обласна прокуратура, перевіряючи статистичну звітність з наявності заборгованості у зарплаті, отримала вражаючі результати. Розрахунки з працівниками не відповідали офіційно наданій інформації.

Як з'ясувалося, у багатьох сільгосптовариствах, кооперативах борги успішно погасили... на паперах. У СВК «Україна» Срібнянського району прорапортували про регулярну виплату заробітку. А перевіряльники виявили 100-тисячний борг перед селянами. У такий спосіб «розрахувалися» з людьми за роботу у СТОВ «Нове життя», СТОВ «Макіївське» Варвинського району, СТОВ «Колос» Бахмацького району та інших.

За словами першого заступника прокурора області Євгена Ходика, загалом заниження реальної суми заборгованості становить понад 4,5 мільйона гривень, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

Після уроків — пікет

Львівські вчителі знову протестують. Учора вони пікетували обласне управління юстиції, домагаючись виплат заборгованостей згідно зі ст. 57 Закону про освіту.

З нового року крига скресла: суди почали розглядати і задовольняти позови педагогів, однак живих грошей поки що ніхто не отримав. Бо виплату боргів переклали «на плечі» тих-таки освітян. З благих намірів було заарештовано рахунки міського управління освіти, і це призвело до заборгованості за харчування в дитсадках. Учителі не бачать іншого виходу, окрім як гострий діалог з усіма гілками влади, **повідомляє наш власний кореспондент Оксана ТЕЛЕНЧІ.**

ПЕРСПЕКТИВА

Подорожчає буханець

Незважаючи на рясний валовий збір пшениці і нещодавні запевнення Міністра агрополітики Сергія Рижука про те, що коровай нового врожаю не подорожчає, ціни на хліб у певних регіонах повільно, але впевнено поповзли вгору. Аналітики прогнозують: процес віднині тільки прогресуватиме. Адже ціни на борошно вищого сорту майже в усіх областях країни підскочили. Перші в цій ситуації «попадали» так звані незернові регіони.

(Закінчення на 3-й стор.).

В Україні може бути пересіяно до 3,4 млн. га площ озимих культур

Найактуальніше завдання

Із вступного слова Голови Верховної Ради України В. ЛИТВИНА під час відкриття парламентських слухань «Про стан підготовки України до вступу до Світової організації торгівлі»

Гадаю, нема потреби зайвий раз обгрунтовувати важливість теми, якій присвячені сьогоднішні парламентські слухання. Вступ до Світової організації торгівлі вже тривалий час залишається одним із найактуальніших завдань у загальному контексті інтеграції України в європейські та світові економічні структури.

Нормами та правилами цієї організації, до якої входять 145 держав, міжнародні фінансово-економічні організації та угруповання, регулюється практично весь обсяг — понад 92 відсотки — світової торгівлі.

Протягом останніх двох років Україна істотно активізувала переговорний процес у цьому напрямі. Зокрема, підписано десять двосторонніх протоколів з іншими державами щодо взаємного доступу на ринки товарів та послуг. Днями підписано такий протокол з Європейським союзом, що стало, безперечно, знаковою віхою на шляху України до СОТ.

Оскільки до основних складових даного процесу належить узгодження національного законодавства з нормами та вимогами угод Світової організації торгівлі, нам треба усвідомити й оптимально реалізувати роль Верховної Ради у цій справі.

Перший і основний етап такої гармонізації вже завершений. Прийнято 17 із 20 передбачених ним законів — з питань страхових послуг, інтелектуальної власності, імпорту сільськогосподарської продукції, оподаткування тощо. У тому числі — новий Митний кодекс, який почне діяти з 1 січня наступного року.

Слід сподіватися, що про таку конкретику сьогодні буде сказано докладніше. Тому зазначу лише, що частина законопроектів, передбачених програмою другого етапу —а вони пов'язані переважно з правовідносинами, що охоплюються системою багатосторонніх угод так званого Уругвайського раунду — вже перебуває на розгляді у парламенті. Підготовку решти маємо завершити уряд і внести до Верховної Ради.

Проте, як мені здається, ми повинні не просто підсумувати: ось те зроблено, а те ні. Питання значно глибше і складніше — не тільки прискорити і поліпшити підготовку до вступу в СОТ, а й ще раз уважно, всебічно і відповідально зважити всі наслідки такого кроку. А наслідки ці можуть бути неоднозначні й різнопланові.

Дуже важливо закласти вже сьогодні основу і оптимального використання переваг від членства у Світовій організації торгівлі, і мінімізації дії негативних чинників, які теж неминучі. Тобто увійти в нову якість достатньо підготовленими.

Серед економічних переваг називають насамперед такі: поліпшення доступу українських виробників та експортерів на основні міжнародні ринки; збільшення припливу іноземних інвестицій у національну економіку; розширення можливостей захисту національного товаровиробника в антидемпінгових, спеціальних розслідуваннях у рамках процедури розгляду торговельних спорів СОТ; створення ефективної системи захисту нашого виробника від недобросовісного імпорту.

Перспективи начебто широкі й обнадійливі. Але, повторюю, для того, щоб можливості стали реальністю, потрібно і добре та вчасно підготуватися, і, головне, осмислено, компетентно та цілеспрямовано працювати за нових умов.

Щодо можливих ускладнень та загроз, які може дати лібералізація зовнішньоторговельного режиму — вони теж не дріб'язкові.

Так, унаслідок послаблення тарифних і нетарифних обмежень у доступі імпортних товарів на наш внутрішній ринок багато вітчизняних підприємств зіткнеться з реальною і жорсткою конкуренцією. Їхня продукція може виявитися дорожчою або менш якісною, а відтак зменшити свою присутність або й взагалі втратити місце під ринковим сонцем. Це може торкнутися передусім аграрного сектору і таких його виробів, як цукор та овочева продукція.

Слід також мати на увазі, що зі вступом до СОТ істотно обмежуються, якщо не скасовуються взагалі, можливості державного стимулювання розвитку окремих галузей шляхом надання їм податкових пільг, списання податкових заборгованостей тощо.

Звідси настійна вимога — вміло і з максимальною віддачею використати всі доступні засоби захисту внутрішнього ринку, передбачені у рамках угод Світової організації торгівлі.

Відомо, що і в депутатському середовищі, і в суспільстві загалом погляди на можливий вступ України в СОТ, його наслідки та подальші перспективи неоднозначні, аж до діаметрально протилежних.

Поважаючи право кожного на власну думку та позицію, я все-таки прошу би і в цьому разі ставити на перше місце не політику, а економіку, зважувати всі «за» і «проти» на терезах нейтрального прагматичного розрахунку.

Так ми не тільки повніше й об'єктивніше розглянемо винесену на парламентські слухання проблему й уточнимо шляхи швидшого і раціональнішого її розв'язання. Серйозне, всебічне та відповідальне обговорення могло б допомогти кращому, повнішому інформуванню з цього непростого питання громадськості, звільненню від міфів, стереотипів та жупелів, які мимоволі чи свідомо привносяться в нашу реальність.

«Якщо нас беруть у СОТ, слава Богу, що беруть»

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

(Початок на 1-й стор.).

На тлі послаблення тарифних обмежень імпорту це зробить неконкурентоспроможними не лише окремі підприємства, а й цілі галузі економіки, призведе до витіснення вітчизняних товарів з внутрішнього ринку. Наслідок — скорочення промислового виробництва, зростання безробіття та соціальної напруженості тощо. Про таку небезпеку говорили голова Комітету ВР з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій Станіслав Гуренко, народний депутат Михайло Павловський, інші парламентарії.

Їхні опоненти нагадували, що залишатися поза організацією, до якої вступили більшість наших торговельних партнерів і яка охоплює понад 90 відсотків усієї світової торгівлі, неможливо. Як зазначив у доповіді Перший віце-прем'єр Микола Азаров, це може призвести до торгової ізоляції України не лише від країн Західної Європи, а й від країн Центральної, Східної Європи та Балтії. А щодо створення цивілізованих правил гри на вітчизняному ринку, то до цього треба прагнути не тільки у зв'язку зі вступом до СОТ. Як зазначив народний депутат Валентин Ландик, насправді наші виробники вже давно витримують жорстку конкуренцію з боку більш дешевого імпорту. Контрабандного. Тому «якщо нас беруть у СОТ, слава Богу, що беруть».

Про російський фактор та нещодавно створений «союз чотирьох» на слуханнях згадували кілька разів. Зокрема, лунали заклики терміново почати узгоджувати позиції зі вступу до СОТ з нашими сусідами. Позицію головного українського переговорника в СОТ — Мінекономіки — наприкінці висловив Валерій Хорошковський. За його словами, тоді як Київ уже підписав протокол з Євросоюзом, Росія не підписала жодних двосторонніх документів, хоча активно веде переговори про доступ до ринків товарів та послуг. «Я готовий співпрацювати, я готовий допомагати... Але я заперечуватиму, якщо нам запропонують відізвати протокол і зупинити процес», — запевнив В. Хорошковський.

Майже всі з трибуни казали про брак комплексного аналізу наслідків вступу до СОТ. За загальним визнанням, після входження у всесвітній торговельний клуб найбільше переваг отримають металургійна та хімічна промисловість. Найінертнішою галуззю в контексті вступу є сільське господарство. Саме воно зазнає найбільших втрат. За словами Станіслава Гуренка, тільки зобов'язання із запровадження квот на ввезення в Україну цукру-сирцю в обсязі 260 тисяч тонн призведуть до закриття щонайменше 17 цукрових заводів.

Микола Азаров під час слухань переконував, що позиція України на двосторонніх перемовинах про доступ до ринків товарів та послуг є виваженою. 80 відсотків митних ставок знаходяться на рівні країн, які нещодавно приєдналися до СОТ (зокрема, країн Балтії), 13 відсотків — перевищують встановлені мита і лише 7 — нижче цього рівня.

Ганна ЛУКАНСЬКА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У ФРАКЦІЯХ І ГРУПАХ

«Демініціативи» можуть вийти з більшості

Депутатська група «Демократичні ініціативи» має намір призупинити членство в парламентській більшості. Про це в інтерв'ю нашому кореспондентові заявив член «Демініціатив» **Ігор ПЛОХОЙ** і так прокоментував ситуацію:

— Нашу групу ігнорують. Після недавньої відставки голови Фонду держмайна України Олександра Бондаря без участі «Демініціатив» обговорюють кандидатуру нового керівника, квоту на призначення якого було закріплено за нашою групою ще восени минулого року під час формування коаліційного уряду. Але ми не хочемо бути статистами під час ухвалення документів і відповідати за ситуацію в країні, не беручи участі в управлінні. Тому в разі нереалізації домовленості щодо голови ФДМ ми вийдемо з більшості. Хоча до опозиції і не приєднаємося. Прикладів ігнорування депутатів «Демініціатив» дуже багато, в тому числі і з боку уряду, члени якого не хочуть з нами зустрічатися і тим паче сприяти розв'язанню проблем в округах депутатів-мажоритарників. Крім того, нам часто протистоять глави облдержадміністрацій. Зокрема і в моєму 141 одеському окрузі, де нині склалася критична ситуація з продовольчим зерном і подолом землі. Хоча в одеській адміністрації запевняють, що таких проблем немає. Не хочеться, щоб замість конструктивної співпраці законодавчої і виконавчої влади на місцях було жорстке протистояння.

Записала Наталія ЯРЕМЕНКО.

«Піратам» стає незатишно

КРУГЛИЙ СТІЛ

Депутатська фракція політичних партій Промисловців і підприємців України та «Трудова Україна» спільно з Державним департаментом інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України провели «круглий стіл» на тему вдосконалення національного законодавства щодо інтелектуальної власності.

За словами лідера фракції Ігоря Шарова, цей захід проведено у рамках Політичної угоди про співпрацю та солідарну відповідальність, підписаної між парламентською більшістю та коаліційним урядом. А тему обрано за зверненням до фракції Міносвіти.

Як зазначали учасники зібрання — керівники Міносвіти, Держдепартаменту інтелектуальної власності, Укрпатенту, Голова Комітету ВР із питань науки та освіти Станіслав Ніколаєнко, народні депутати з фракції партій ППУ і «Трудова Україна» — вітчизняна законодавча база у сфері захисту інтелектуальної власності вже цілком відповідає світовим вимогам. Нині в Україні діє близько десяти законів і майже сто нормативних актів щодо інтелектуальної власності, ратифіковано низку міжнародних угод. Однак бракує механізмів їх виконання. Адже, скажімо, не встигла на ринку інформаційних технологій з'явитися нова комп'ютерна програма, розроблена вітчизняними фахівцями, як її вже можна придбати за десять гривень у «піратів» біля входу в метро. Саме тому захист інтелектуальної власності повинен стати одним із пріоритетів державної політики.

У схваленій учасниками «круглого столу» резолюції, яку передано до парламентського комітету з питань науки і освіти, пропонується прискорити прийняття змін до деяких законів із питань інтелектуальної власності, передбачити в Держбюджеті України на 2004 рік кошти на фінансування Державної патентної бібліотеки та її філіалів. Голові Верховної Ради України запропоновано звернутися до голови Ради Міжпарламентської Асамблеї держав-учасниць СНД та до керівництва Російської Федерації з проханням підтримати утворення Міждержавної організації з реєстрації торговельних марок із штаб-квартирою в Києві. У резолюції також ідеться про потребу проведення заходів, спрямованих на утворення в Україні спеціалізованого Патентного суду та на створення науково-дослідного центру судових експертиз із питань інтелектуальної власності при Міністерстві юстиції України.

Як наголосив у розмові з кореспондентом «ГУ» лідер фракції ППУ і «Трудова Україна» Ігор Шаров, проведення «круглого столу» стало продовженням традиції, започаткованої «трудовиками» ще в парламенті минулого скликання. За його словами, головне завдання таких заходів — прийняти за їх підсумками відповідну парламентську постанову. Скажімо, так уже було зроблено після проведення «круглого столу» з проблеми остарбайтерів. Невдовзі фракція планує провести дискусію про вдосконалення національного законодавства у сферах зв'язку, економіки і промисловості.

Юліана ШЕВЧУК.

Наша хата вже не скраю

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

(Початок на 1-й стор.).

Ранкове і денне засідання 20 березня

«Війна — це жорстока, нещадна реальність, це завжди трагедія, — сказав, виступаючи з парламентської трибуни секретар Ради національної безпеки та оборони Євген Марчук. — Однак коли виникає загроза життю тисяч людей і глобальної екологічної катастрофи, Україна не має права залишатися осторонь». Саме цим, за його словами, і було зумовлено рішення РНБО та глави держави про направлення українського спецбатальйону. Водночас Є. Марчук наголосив, що Україна — мирна країна і виступає проти будь-яких війн, і в Іраку зокрема, за розв`язання будь-яких проблем мирним переговорним шляхом. «Про участь України у воєнних діях на боці антиіракської коаліції мова не йде, — підкреслив Євген Марчук. — Цей крок України продемонструє, що наша держава робить свій внесок у міжнародні зусилля у відновленні миру і стабільності в регіоні. Український батальйон РХБ-захисту буде направлено до Кувейту на півроку з можливим продовженням цього терміну ще на три місяці. Фінансуватиметься перебування батальйону в Кувейті за рахунок державного бюджету України. Але американська сторона обіцяє відшкодувати ці кошти.

Однак обговорення було дуже бурхливе. Голова оборонного комітету, представник фракції комуністів Георгій Крючков звернув увагу на те, що держдепартамент США вже заявив: оскільки Україна направляє свій батальйон, це означає, що вона увійшла до антиіракської коаліції. До того ж угоду між Україною та Кувейтом укладали в оригінальний спосіб — із посиланням на наше звернення. «Але не ми виявили ініціативи послати батальйон. Нас примусила наддержава», — сказав Г. Крючков. Він також висловив занепокоєння тим, що фактично командуватимуть українським батальйоном у Кувейті американці.

Під час обговорення більшість лідерів фракцій висловилися за те, щоб голосування відбулося в поіменному режимі, а не таємно, як пропонували деякі народні депутати. Лідери фракцій БЮТ, КПУ і СПУ були категоричні. «Це не миротворчі заходи, а участь України у воєнних діях проти Іраку на стороні однієї держави, яка має економічні інтереси навколо іракської нафти», — сказала Юлія Тимошенко. «Нас ніхто не гвалтує, ми самі пропонуємо себе. Давайте спочатку розберемося зі своїм «Хусейном», — переконував Олександр Мороз. «Жодних інтересів України у посиланні наших хлопців гинути до Іраку немає», — вважає Петро Симоненко. Прибічники рішення про направлення українського батальйону до Кувейту наголошували на стратегічних інтересах України. «Ми засуджуємо війну як метод вирішення будь-якого питання. Але оскільки ми не можемо її зупинити, то треба вирішити, чи наша хата має бути скраю, чи ми повинні допомогти людям при можливому застосуванні зброї масового ураження», — сказав лідер СДПУ(о) Леонід Кравчук. «Україна повинна надати належну миротворчу допомогу. Це питання національної ваги, але чому сьогодні в парламенті немає нашого Президента», — запитував лідер «Нашої України» Віктор Ющенко. Фракція НДП і депутатська група «Демократичні ініціативи», за словами їх лідерів Валерія Пустовойтенка та Івана Плюща, прийняли рішення про вільне голосування своїх депутатів. «Після чорнобильської трагедії половину обіцянок США не виконано», — наголосив І. Плющ.

І все-таки Верховна Рада рішення Президента схвалила. Рішення непросте, резонансне, яке вочевидь увійде в новітню історію.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Різні позиції

У КОМІТЕТАХ ВР

Напередодні вирішального голосування в парламенті профільний парламентський Комітет із питань національної безпеки та оборони не підтримав подання Президента України про направлення українського батальйону радіологічного, хімічного і біологічного захисту до Кувейту — сусідньої з Іраком держави. Батальйон укомплектовано з 532 осіб й усі вони — контрактники, тобто добровольці. Підпорядковуватиметься він Генштабу України. Авіаперевезення батальйону до Кувейту коштуватиме 32 млн. грн. Зароблятимуть українські вояки від 600 до 1000 доларів. Парламентські прибічники рішення про направлення українського спецбатальйону вважають, що це сприятиме інтеграції нашої держави до НАТО та європейських структур.

Аргументи противників відрядження українського батальйону в зону Перської затоки та ратифікації відповідної угоди з Кувейтом передусім такі: це загрожуватиме життю наших співвітчизників і фактично означатиме, що Україна солідаризувалася з воєнною акцією США проти Іраку. Комітет також не підтримав пропозицію провести голосування з цього питання в таємному режимі.

Юліана ШЕВЧУК.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Євген МАРЧУК, секретар Ради національної безпеки та оборони України:

— Справді, дії США — це колосальний удар по міжнародних інститутах безпеки, які досі відпрацьовували правила гри. Але є реальний світ, у якому ми не дуже можемо на щось впливати. За двосторонньою угодою, наш батальйон має статус «некомбатанта» — тобто передбачаються види діяльності, не пов'язані з проведенням бойових дій. Батальйон перебуває під повним командуванням Генерального штабу України і діє виняткова на основі мандату, отриманого від політичного керівництва України — Президента та Верховної Ради. Комбат не має права давати жодних команд батальйону, його взводу чи роті, доки по секретному космічному зв'язку не вийде на начальника Генерального штабу України і не отримає його дозвіл.

Наша позиція однозначна — Україна проти воєнного сценарію розв'язання іракської кризи. І ніхто в Україні з нормальною психікою не підтримує воєнний сценарій розвитку подій. У направленні батальйону вигоди для України в прямому розумінні немає ніякої. Але є бажання нашої держави брати активну участь в операціях, пов'язаних із рятуванням життя людей.

Левко ЛУК'ЯНЕНКО, фракція БЮТ:

— Хоч би як це називалося, а війна в Іраку — нахабна позиція США, які хочуть розчавити чергову країну. Україна, направивши свій батальйон в зону воєнного конфлікту, братиме участь у війні на боці американців.

Володимир СІМОНОВ, фракція КПУ:

— Я не отримав жодних доказів на користь того, що потрібно направляти український батальйон. Участю в американській операції ми зіпсуємо відносини з усім арабським світом. А потренувати батальйон можна і в Україні — в Чорнобилі, на хімічних заводах...

Георгій МАНЧУЛЕНКО, фракція «Наша Україна»:

— У мене було дуже багато внутрішніх суперечностей. Якщо ми будемо активними гравцями на міжнародній політичній арені, то повинні щось за це мати. Що Україна отримає: інвестиції в економіку, доступ до нафти? Щодо інтересів України в Іраку, товарообігу — все залежатиме від того, чи не пастимуть задніх наше керівництво та дипломатія. Після вислуховування всіх аргументів, я схилився до позитивного рішення.

Борис АНДРЕСЮК, фракція СДПУ (о):

Як тільки Україна намагається провадити власну політику на світовій арені, з'являються противники цього. Запропоновані Президентом України документи цілком відповідають українському чинному законодавству.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПЕРСПЕКТИВА

Подорожчає буханець

(Початок на 1-й стор.).

Таким довелося шукати відповідь на запитання «що робити?» у хлібних областях, куди відповідні служби відправилися закуповувати зерно і борошно. Хоча й там пшениці виявилося негусто. Не дивно: з країни із липня по лютий вивезено понад 9,5 мільйона тонн зернових. Нині ситуація склалася з точністю до навпаки — Україна практично припинила відвантажувати пшеницю на експорт через високі внутрішні ціни. Зерна у вітчизні бракує — хоч їдь по колоскові кудись у Росію чи Казахстан. За останніми повідомленнями, східні регіони країни вже «підсіли» на імпорт.

Щоб хоч якось розрядити обстановку, забезпечити пшеницею вісім областей, які її найбільше потребують, Кабміну довелося розпочати інтервенцію зерна і борошна із держрезерву. Не в останню чергу цей непопулярний крок зумовлено нещодавнім зверненням хлібопекарних підприємств до уряду з проханням вжити заходів для стабілізації цін на зерно. Їхнє зростання й провокує подорожчання продукту номер один. Як довго уряд зможе у такий спосіб утримувати ціну буханця — питання. За нинішніми запевненнями міністра агрополітики, «ресурси продовольчого зерна перебувають на межі мінімальних запасів. Необхідно мати ще мільйон тонн перехідних запасів, щоб була можливість гарантувати продовольчу безпеку».

С. Рижук виступив з ідеєю розробити експортно-імпортну політику: «Не треба було так активно вивозити зерно».

Хлібні перипетії набули політичних обрисів. Спочатку Президент Л. Кучма доручив, не абикому, а самому Генпрокурору С. Піскуну (кримінальний підтекст очевидний), розібратися з питанням, «хто винуватий?», з'ясувати причини дефіциту колоскових у певних регіонах — це за достатнього їх виробництва — а потім особисто дати відповідь. Далі Л. Кучма звинуватив у нинішній прикрій ситуації з зерном і колишній уряд, і чинний, у якого «було досить часу, щоб розібратися, куди пішов хліб, аби не викидати з держрезерву на торги, а подивитися, куди хліб подівся». На що в Генпрокуратурі відкозиряли і відрапортували, що розпочали перевірку в усіх регіонах. Зокрема, відстежуватимуть факти торгівлі пшеницею трейдерами і посередницькими структурами. Обіцяють розібратися там і з відповідальними у цій сфері особами Кабміну.

А фракція Соціалістичної партії України з парламентської трибуни зажадала від уряду термінового розгляду ситуації, що склалася на вітчизняному ринку зерна. Її лідер Олександр Мороз в ультимативній формі вимагав від уряду розібратися в тому, «як реалізовувалася чергова хлібна афера» й у місячний термін притягнути до відповідальності винних. Інакше фракція СПУ вважатиме, що цей злочин «було скоєно під патронатом Президента» (читайте Заяву фракції у номері). Адже торік трейдери купували зерно у сільгоспвиробників у середньому по 300 гривень за тонну, хоча за рік до того ціна на нього становила 700 гривень.

«Зроблено це зусиллями влади, і, насамперед, міністра аграрної політики», — запевнив О. Мороз. Спочатку влада «приписала вал зерна» і тим самим збила на нього ціну і «нагріла» майже на сім мільярдів гривень сільгоспвиробників.

Замислитися змушує і наступна інформація: на ланах країни через несприятливі погодні умови загинуло 45 відсотків озимих. Через пересівання собівартість зерна значно зросте, а майбутній урожай не буде такий рясний, як минулий...

Валерій ДРУЖЕНКО.

ПРОБЛЕМА

Ціни дозволу не питають

Ціни на хліб у Тернополі поки що залишаються на рівні літа минулого року, а в райцентрах вже поповзли догори. Підприємці приватних пекарень звернулися до депутатів Тернопільської міськради і міського голови з проханням надати допомогу для закупівлі зерна за цінами, що склалися. «Інакше, — пишуть вони у відкритому листі, — хліб подорожчає».

Саме невеликі пекарні першими відчули загрозу банкрутства через нестабільність на зерновому ринку. Хлібозаводи ще мають запаси, але невдовзі ця проблема постане і перед ними. Свого зерна Тернопільщина торік виростила більше 900 тисяч тонн, що повністю покриває потреби області, але від підвищення цін високі врожаї, як бачимо, не вберігають.

А ринкові торговці дозволу влади не питають: останнім часом значно підвищились ціни на борошно, макаронні вироби, крупи, цукор, яйця повідомляє наш власний кореспондент

Марта ЛІТИНСЬКА.

А на Буковині відпускна ціна буханки хліба вже зросла на 15—19 копійок.

— До такого кроку змушені були вдатися після значного зростання цін на борошно, — сказав директор Чернівецького хлібокомбінату Микола Докаш. — І хоча вартість борошна почала зростати ще з листопада минулого року, ми намагалися тривалий час утримувати ціну на продукцію, але тепер працювати собі на збиток не можемо.

▼

ФОТОФАКТ

Перший мільйон тонн вугілля видобув колектив холдингової компанії «Краснодонвугілля». В цьому успіху є частка праці й гірників шахти «Самсонівська-Західна».

На знімку: машиніст вугільного комбайна Василь Жаров **(у центрі)** з товаришами.

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ).

Перші серед кращих

Визначено переможців третього Всеукраїнського конкурсу на звання «Кращих роботодавців року».

Як зазначив у своєму вітальному слові голова оргкомітету Анатолій Кінах, конкурс має для України значне соціально-економічне і суспільно-політичне значення, оскільки вшановує тих людей, які створюють робочі місця і справно платять податки.

Серед керівників промислових велетів з кількістю працюючих понад 5000 переможцями визнано голову правління Маріупольського металургійного комбінату ім. Ілліча Володимира Бойка, голову правління ВАТ «Азов» Олександра Савчука та генерального директора Інгулецького гірничо-збагачувального комбінату Володимира Півня.

Голову правління Кіровоградського «Птахокомбінату» Аркадія Райковича, голову правління компанії «Одеський коровай» Тетяну Погрібну та голову правління донецького «Азовзагальмашу» Володимира Телицю визнано кращими в номінації «Підприємства з чисельністю від 1001 до 5000 працівників».

Кращими роботодавцями у групі підприємств з чисельністю від 501 до 1000 осіб стали голова правління столичного ВАТ «Укрпластик» Олександра Галкіна, голова правління житомирської компанії «Прожектор» Володимир Власенко та начальник Джанкойського вагонного депо Олексій Скалдін.

У номінації «Кращий роботодавець року на підприємстві від 101 до 500 працівників» перемогли севастопольська компанія «Авліта», Львівська пивоварня та запорізька філія дочірнього підприємства «ДП Агросервіс 2000».

У групі підприємств до 20 робітників перемогу здобули «Дизайн-композит ЛТД», «Зеніт» та харківська «Лекта». У другій групі переможців (від 21 до 100 осіб) — Старокостянтинівський завод залізобетонних шпал, Львівське державне спеціальне конструкторське бюро «Топаз» та житомирське сільськогосподарське підприємство «Птахівник».

Водночас було визначено та нагороджено кращих молодих роботодавців минулого року та кращих роботодавців з безпечного ведення робіт на підприємстві.

Місто виходить із кризи

ПЕРСПЕКТИВА

Рішенням виконкому Шосткинської міськради з березня вартість місячного утримання дітей у дитячих дошкільних закладах міста зменшилася у середньому на 45 відсотків.

Здешевлення стало можливе завдяки налагодженню стабільної роботи, зростанню обсягів виробництва більшістю провідних хімпідприємств. Це майже вдвічі збільшило надходження до місцевого бюджету. Тож радість не тільки дітям (у деяких дитсадках уже запроваджено безплатне і пільгове харчування), а й дорослим — уперше за останні роки місто спромоглося погасити бюджетникам заборгованість у зарплаті.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

А крайні — пільговики

У Запоріжжі планують запровадити для пільговиків часткову оплату проїзду в міському транспорті. Питання розглянуть на найближчій сесії міськради. Пропоновано: пасажири-пільговики сплачуватимуть половину вартості проїзду — 25 копійок. Пасажироперевізники вважають, що за умов, коли держава не виплачує їм передбачені законом субвенції, такий варіант — найреальніша можливість вивести транспортне підприємство з фінансової кризи.

За даними міського управління транспорту і зв'язку, держава заборгувала місцевим АТП майже 26 мільйонів гривень, а комунальному підприємству «Запоріжелектротранс» — узагалі 38 мільйонів гривень.

Олександр АБЛІЦОВ.
Запоріжжя.

АКТУАЛЬНО

Без екзаменів

вступлять до вузу переможці 11 Всеукраїнського турніру юних фізиків, у якому взяли участь 67 старшокласників із 13 регіонів країни. Розв'язання нестандартних задач конкурсантами оцінювало журі з Київського інституту післядипломної освіти при Міністерстві освіти.

Рідні стіни не допомогли: севастопольська команда поділила третє місце з Києвом і Львовом. Перемога дісталася харків'янам. Проте п'ятеро севастопольців здобули право вступити без екзаменів до будь-якого вузу на фізмат — це Антон Рева, Роман Тактаров, Артем Шовковенко, Валерій Благовидов та Володимир Минаєв.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

АКЦІЇ

Поезія ліпша за будь–яку рекламу

У вагонах потягів Дніпропетровського метрополітену замість численних рекламних плакатів з'явилися ліричні вірші українських поетів. Відібрано шедеври двадцяти класиків і поезія сучасних авторів, в тому числі місцевих. Мета акції — пропагувати українську літературу і відроджувати повагу до культури рідного народу. А ще: сприяти поліпшенню настрою пасажирів, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

А тим часом комунальні служби Хмельницького отримали від місцевої влади наказ: рекламу, встановлену поза законом, «рубати під корінь». Такої у місті виявилося мало не дві третини. На численні заклики оформити все це відповідним чином рекламодавці так і не зреагували. Отож тепер їхню продукцію буде просто знищено, **передає наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.**

Феєрверка не вийшло

ПРИГОДА

Нещодавно в Ужгородській санепідемстанції пролунав тривожний дзвінок: директор загальноосвітньої школи № 1 повідомив, що в одному з класів розлито ртуть. На місце терміново виїхали спеціалісти СЕС та співробітники загону Міністерства з надзвичайних ситуацій. Незабаром з'ясувалося, що винуватцем «ртутного ексцесу» став дев'ятикласник, який захотів влаштувати для своїх друзів з нагоди дня закоханих феєрверк. Для цього він придбав чотири термометри, а також взяв із дому азотну кислоту й етиловий спирт (щоб, за його словами, підготувати необхідну для феєрверку хімічну сполуку). На перерві, щоб вилучити ртуть, «експериментатор» розбив градусники в поліетиленовому пакеті. Проте частина рідкого металу вилилася на парту...

Допоки в школу прибули співробітники МНС, учень зібрав реактиви й вирішив продовжити експеримент за межами школи. Феєрверка не вийшло — у результаті з'єднання ртуті з етиловим спиртом та азотною кислотою утворився фіолетовий дим, який хлопець встиг кілька разів вдихнути.

Загрози життю чи здоров'ю школяра немає.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Ужгород.

ФОТОФАКТ

У Чернігові в обласній бібліотеці відбулася презентація книжок «Батьківський поріг» та «Чернігівщина у вогні», приурочених до 60-річчя визволення краю від гітлерівців.

На знімку: автор-упорядник «Чернігівщини у вогні» Іван Корбач.

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

Перевозять більше і комфортніше

ПОСЛУГИ

Згідно з рейтингом, проведеним Мінтрансом та Державним департаментом автомобільного транспорту України, із 25 областей Рівненщина має найвищі показники з надання послуг автомобільним транспортом. Це стало можливе завдяки 242 суб'єктам підприємницької діяльності, 15 ВАТ, 7 приватним підприємствам та 220 перевізникам, які за минулий рік перевезли 87 мільйонів пасажирів. Конкуренція між ними сприяє поліпшенню якості обслуговування — споживачі стали вибагливіші, мають із чого вибирати. А загалом автобусні та маршрутні таксі з'єднали 89 відсотків населених пунктів області.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

ВІСТІ З КЕРЧІ

Під опікою старі й малі

Після відвідання міським головою Керченської дитячої лікарні прийнято рішення про капітальний ремонт будівлі. Сьогодні роботи ідуть повним ходом. Матеріальну допомогу надають підприємства міста, підприємці, трудові колективи і навіть приватні особи. До Дня захисту дітей двері відновленої лікарні мають відчинитися для маленьких пацієнтів.

* * *

У благодійній їдальні для незаможних безплатно харчуються 150 осіб. Ідею міського голови Олега Осадчого підтримали підприємства харчової та рибної галузей.

* * *

Торік 11 вихованців республіканської школи-інтернату для дітей-сиріт, котрі залишилися без батьківської опіки, виїхали за кордон у нові сім'ї.

* * *

Міському товариству інвалідів виповнюється десять років. До речі, тільки в Керчі передбачено спеціальні кошти на часткову компенсацію абонентської оплати телефонів для інвалідів по зору. Останніми роками тут значно скоротилася черга на отримання інвалідних візків.

Наталя СЄДОВА.

Управління забезпечення міжпарламентських зв'язків апарату Верховної Ради України висловлює глибоке співчуття старшому консультанту управління Франчук Надії Сергіївні з приводу тяжкої втрати — трагічної загибелі її чоловіка,

ФРАНЧУКА Михайла.

Схвалено Постановою Верховної Ради України від 6 березня 2003 року № 609-IV

Рекомендації парламентських слухань «Підтоплення земель в Україні: проблема та шляхи подолання»

Постанова Верховної Ради України

Про Рекомендації парламентських слухань «Підтоплення земель в Україні: проблема та шляхи подолання»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити Рекомендації парламентських слухань «Підтоплення земель в Україні: проблема та шляхи подолання» (додаються).

2. Роботу Кабінету Міністрів України щодо реалізації заходів, спрямованих на попередження та ліквідацію підтоплення земель в Україні, визнати недостатньою.

3. Кабінету Міністрів України у вересні 2003 року поінформувати Верховну Раду України про хід виконання Рекомендацій парламентських слухань, схвалених цією Постановою.

4. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
6 березня 2003 року.
№ 609-IV.

Учасники парламентських слухань, які відбулися 19 лютого 2003 року, обговоривши питання «Підтоплення земель в Україні: проблема та шляхи подолання», відзначають, що підтоплення земель та пов'язані з ним проблеми набули значного поширення в Україні. Площі природного та техногенного підтоплення охоплюють близько 70 тис. кв. км, або 12 відсотків території держави. Підтоплюються населені пункти, сільськогосподарські угіддя, погіршуються умови функціонування господарських об'єктів, знижується родючість земель, виникають надзвичайні ситуації.

За останні 15 років загальна площа земель та кількість міст і селищ із сталими проявами підтоплення зросли вдвічі. Ним охоплено території 541 міста і селища, а в 97 з них площа підтоплення займає понад 50 відсотків території. У підтопленому стані знаходяться 454 сільські населені пункти, з них 223 — у зонах впливу зрошуваного землеробства та великих водосховищ. Через підтоплення земель пошкоджується близько 12 тисяч архітектурно-історичних пам'яток України.

Площа підтоплених земель сільськогосподарського призначення становить близько 118 тис. га.

За експертними оцінками, від підтоплення земель тією чи іншою мірою потерпають до 16 млн. чоловік, соціально-економічні збитки становлять від 300 до 500 гривень на один гектар уражених територій у сільській місцевості та 10—12 тис. гривень на один гектар території міст.

Головними причинами, які призвели до такого стану, є:

втрати в системах водопостачання та водовідведення;

незадовільне функціонування чи повна відсутність зливової каналізації, інших систем водовідведення у населених пунктах;

порушення природного стоку на забудованих територіях та територіях, покритих транспортними комунікаціями;

зарегульованість річок водосховищами та ставками;

замулення та засмічення водних об'єктів;

надмірне зрошення орних земель без відповідного дренажу;

пошкодження, замулення та засмічення дренажних систем, призначених для попередження процесів підтоплення територій населених пунктів і сільськогосподарських угідь;

інженерно непідготовлене виведення з експлуатації вугільних шахт та кар'єрів;

скорочення площ лісових насаджень та природних ландшафтів.

Чинне законодавство дозволяє здійснювати реалізацію заходів, спрямованих на ліквідацію загрозливої ситуації, що склалася внаслідок підтоплення, та забезпечити попередження його виникнення в майбутньому. Ці питання врегульовані законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про страхування», Водним кодексом України, Загальнодержавною програмою розвитку водного господарства, в тому числі Комплексною програмою захисту від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь в Україні у 2001—2005 роках та прогнозом до 2010 року, Комплексною програмою розвитку меліорації земель та поліпшення екологічного стану зрошуваних та осушених угідь у 2001—2005 роках та прогнозом до 2010 року, Комплексною програмою першочергового забезпечення сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, централізованим водопостачанням у 2001—2005 роках і прогнозом до 2010 року, а також Комплексною програмою ліквідації наслідків підтоплення територій в містах і селищах України.

Разом з тим вимоги законодавства не дотримуються, затверджені програми реалізуються вкрай незадовільно, а заходи, що здійснюються, спрямовані, головним чином, на ліквідацію наслідків підтоплення, а не на запобігання чинникам його виникнення. Економічний механізм реалізації програм не забезпечує їх системного та ефективного виконання.

Фінансування затверджених програм здійснюється переважно з Державного бюджету України в обсягах, що не перевищують 10—15 відсотків від передбачених щорічних витрат. Недостатньо використовуються кошти місцевих бюджетів, не розроблено фінансові механізми залучення кредитів, інших джерел фінансування.

Не організовано систематичне вивчення, моніторинг та прогноз розвитку процесів підтоплення земель, не проведено інвентаризацію та оцінку стану потенційно небезпечних територій, їх картографування, не визначений перелік об'єктів, які потребують першочергової уваги.

Грубо порушується встановлений законодавством режим господарської діяльності у водоохоронних зонах, прибережних захисних смугах та на водозборах.

Зважаючи на нагальну необхідність створення дієвої системи заходів правового, організаційного, фінансового, науково-технічного та інформаційного характеру, спрямованих на запобігання виникненню процесів підтоплення земель та скорочення їх масштабів, Верховна Рада України рекомендує:

1. Кабінету Міністрів України:

1) створити Урядову комісію з проблем підтоплення;

2) до 1 жовтня 2003 року подати до Верховної Ради України пропозиції щодо вдосконалення економічного механізму реалізації екологічних програм;

3) при формуванні Державного бюджету України на 2004 рік передбачити:

у видатках відповідних головних розпорядників бюджетних коштів за окремими кодами програмної класифікації кошти на фінансування Загальнодержавної програми розвитку водного господарства, Комплексної програми ліквідації наслідків підтоплення територій в містах і селищах України, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 160, Комплексної програми розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1269;

зарахування у повному обсязі до спеціального фонду Державного бюджету України коштів від збору за спеціальне використання води водних об'єктів та їх спрямування на здійснення заходів з охорони, відтворення водних ресурсів і підтримання водних об'єктів у належному стані, а також на виконання робіт, пов'язаних з попередженням шкідливої дії вод і ліквідацією її наслідків;

включення видатків на здійснення протипаводкових і протизсувних заходів до переліку захищених статей загального фонду Державного бюджету України;

4) розробити і затвердити порядок спільного фінансування заходів з ліквідації підтоплення земель, причиною якого є діяльність об'єктів гідроенергетики, за участю органів місцевого самоврядування і підприємств гідроенергетики;

5) до 1 січня 2004 року внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про затвердження Загальнодержавної програми розвитку водопровідно-каналізаційного господарства;

6) до 1 січня 2005 року внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про затвердження Загальнодержавної програми поліпшення екологічного стану гірничодобувних регіонів України;

7) до 1 липня 2004 року розробити та затвердити програму укріплення берегів поверхневих водних об'єктів і узбережжя морів та їх інженерного захисту;

8) до 1 січня 2004 року затвердити перелік невідкладних заходів, спрямованих на ліквідацію підтоплення територій населених пунктів України, та забезпечити їх реалізацію у рамках Загальнодержавної програми розвитку водного господарства та Комплексної програми ліквідації наслідків підтоплення територій в містах і селищах України, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 160;

9) до 1 грудня 2003 року внести зміни до Програми «Українське вугілля», затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2001 року № 1205, передбачивши перелік першочергових заходів щодо попередження підтоплення та ліквідації його наслідків у вугледобувних регіонах України;

10) забезпечити розробку та реалізацію заходів із запобігання шкідливій дії вод при проведенні гірничодобувних робіт та закритті шахт і кар'єрів;

11) до 1 серпня 2003 року розробити заходи щодо усунення загрози підтоплення земель та ліквідації підтоплень архітектурно-історичних пам'яток України загальнодержавного значення;

12) забезпечити збереження регіонального ландшафтного парку «Гранітно-степове Побужжя»;

13) до 1 січня 2004 року забезпечити розроблення регіональних програм з ліквідації наслідків підтоплення територій населених пунктів відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 160 «Про затвердження Комплексної програми ліквідації наслідків підтоплення територій в містах і селищах України»;

14) вжити заходів щодо недопущення відключення від енергопостачання об'єктів, які забезпечують захист від шкідливої дії вод та очищення стічних вод;

15) переглянути та внести відповідні зміни до діючих нормативно-правових актів з питань проектування та будівництва захисних гідротехнічних споруд;

16) запропонувати Урядовій комісії з ліквідації наслідків стихійного лиха в Закарпатській області розглянути питання берегоукріплення річки Тиса в районі села Дротинці Виноградівського району Закарпатської області та вжити заходів щодо прискорення проведення відповідних робіт;

17) забезпечити у 2003 році пріоритетне фінансування заходів з ліквідації підтоплення у місті Світловодську Кіровоградської області, місті Кременчуці Полтавської області, місті Золотоноші Черкаської області, у Жовтневому та Кам'янобрідському районах міста Луганська, в районі Дарницького вагоноремонтного заводу в місті Києві, у місті Харкові в районі річки Немишля, а також ліквідації наслідків підтоплення та руйнування узбережжя Азовського моря в межах міста Маріуполя, берегоукріплення річки Тиса в районі села Дротинці Виноградівського району Закарпатської області, у Вижницькому, Сторожинецькому, Путильському та Кіцманському районах Чернівецької області;

18) виділити з резервного фонду Кабінету Міністрів України на 2003 рік кошти Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи для вжиття заходів з попередження підтоплення територій під час весняного водопілля та визначення регіонів з потенційною загрозою підтоплення.

2. Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи визначити регіони з потенційною загрозою підтоплення в результаті весняного водопілля та вжити заходів з його попередження.

3. Міністерству аграрної політики України, Державному комітету України по водному господарству разом з органами місцевої виконавчої влади:

1) забезпечити додержання технологічних режимів експлуатації зрошувальних систем та впровадження науково обґрунтованих водозберігаючих норм та режимів поливу сільськогосподарських угідь;

2) до 1 січня 2004 року забезпечити постійне функціонування системи моніторингу меліорованих земель.

4. Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству аграрної політики України, Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Державному комітету України по водному господарству, Державному комітету України з будівництва та архітектури, Державному комітету України з питань житлово-комунального господарства:

1) до 1 січня 2004 року провести інвентаризацію, паспортизацію та оцінку технічного стану потенційно небезпечних об'єктів з метою визначення переліку невідкладних заходів з ліквідації їх підтоплення;

2) до 1 січня 2004 року розробити та видати інформаційно-довідкові матеріали та рекомендації щодо попередження підтоплення земель для використання в роботі органами місцевої виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, а також для підвищення рівня обізнаності населення;

3) до 1 січня 2005 року здійснити інженерно-геологічне довивчення територій існуючого і потенційного підтоплення, провести класифікацію території України за причинами підтоплення та виконати картографування підтоплених територій;

4) вдосконалити систему моніторингу підтоплених територій на державному, регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях.

5. Міністерству екології та природних ресурсів України, Державному комітету України по водному господарству, Національній академії наук України:

1) з метою мінімізації впливу каскаду дніпровських водосховищ на підтоплення прилеглих територій здійснити наукове обґрунтування оптимізації роботи каскаду, еколого-економічну оцінку поступового зниження рівня водосховищ та надати відповідні пропозиції Кабінету Міністрів України;

2) до 1 січня 2005 року забезпечити проведення оцінки довгострокової динаміки процесів підтоплення земель по регіонах та здійснити їх прогноз до 2010 року.

6. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування:

1) при формуванні місцевих бюджетів передбачати обов'язкове виділення коштів на виконання робіт з вертикального планування населених пунктів, будівництва чи реконструкції зливової каналізації, захисних дамб та споруд, інженерних систем дренажу;

2) вжити заходів щодо скорочення втрат води у мережах водопостачання та водовідведення, розчищення та відновлення систем зливової каналізації у межах населених пунктів;

3) забезпечити дієвий контроль за безумовним дотриманням режиму використання територій водоохоронних зон та прибережних захисних смуг, порядку використання земель у зонах їх можливого затоплення внаслідок повеней та паводків;

4) вжити заходів щодо відновлення природної дренуючої здатності територій та недопущення замулення, забудови, засмічення і руйнування природних дренуючих систем;

5) забезпечити систематичне проведення роз'яснювальної роботи серед населення з метою підвищення обізнаності щодо причин підтоплення та заходів з його попередження;

6) вирішити у 2003 році питання щодо виділення земельної ділянки для будівництва муніципального полігону твердих побутових відходів для міста Харкова.

7. Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи забезпечити підготовку до розгляду на третій сесії Верховної Ради України проекту Закону України про мораторій на проведення суцільних рубок та вивезення за кордон деревини та пиломатеріалів (реєстр. № 3137).

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про «День Уряду України» 10 червня 2003 року

Відповідно до пункту 13 статті 85 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

1. Розглянути другим питанням порядку денного «Дня Уряду України», визначеного на 10 червня 2003 року Постановою Верховної Ради України від 6 лютого 2003 року «Про «День Уряду України» у червні 2003 року», питання «Про стан митної справи та дотримання вимог чинного законодавства щодо діяльності митних органів в Україні».

2. Кабінету Міністрів України підготувати аналітичні та довідкові матеріали із зазначених питань, а також перелік змін до чинного законодавства, необхідних для врегулювання питань, що обговорюватимуться, для надання їх народним депутатам України не пізніше п'яти днів до проведення «Дня Уряду України».

3. Доповідачем із зазначених питань від Кабінету Міністрів України визначити Голову Державної митної служби України Каленського Миколу Миколайовича.

4. Співдоповідачем від Верховної Ради України визначити народного депутата України Добкіна Михайла Марковича.

5. Комітетам Верховної Ради України з питань промислової політики і підприємництва, з питань правової політики, з питань національної безпеки і оборони, з питань фінансів і банківської діяльності, з питань бюджету, з питань Європейської інтеграції, з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій узагальнити пропозиції народних депутатів України та матеріали, які будуть надані Кабінетом Міністрів України, підготувати співдоповіді та проект Постанови Верховної Ради України з питань, що розглядатимуться на «Дні Уряду України».

6. Національній радіокомпанії України за участю Інформаційного управління Апарату Верховної Ради України забезпечити в установленому порядку пряму трансляцію «Дня Уряду України» на загальнонаціональному радіоканалі УР-1 та по проводовій радіотрансляційній мережі.

Голова Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 533-IV.

Затверджено Законом України від 20 лютого 2003 року № 545-IV.

ДЕРЖАВНА ПРОГРАМА АВІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Державна програма авіаційної безпеки цивільної авіації (далі —Програма) розроблена відповідно до конвенцій про міжнародну цивільну авіацію, про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден, про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації, про злочини та деякі інші акти, що вчиняються на борту повітряних суден, та про маркування пластичних вибухових речовин з метою їх виявлення, а також інших міжнародних актів.

Програма враховує вимоги Ради Безпеки ООН про спрямування спільних зусиль на запобігання і припинення терористичних актів, зокрема резолюції від 28 вересня 2001 року № 1373.

2. Програма розроблена на підставі Додатка 17 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію «Безпека. Захист міжнародної цивільної авіації від актів незаконного втручання» та Керівництва з безпеки для захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання.

Розділ II
ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

3. Терміни, що застосовуються в цій Програмі, вживаються в такому значенні:

авіаційна безпека — комплекс заходів, а також людські та матеріальні ресурси, призначені для захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання в її діяльність;

авіаційне підприємство — авіатранспортне підприємство, яке пропонує або експлуатує повітряне сполучення;

авіація загального призначення — цивільна авіація, діяльність якої не стосується регулярних авіаперевезень та нерегулярних авіатранспортних операцій, що виконуються за плату або за наймом;

агент з організації обслуговування авіаперевезень (далі — агент авіаперевезень) — персонал служби пасажирського обслуговування, який здійснює реєстрацію пасажирів та оформлення їх багажу за правилами авіаперевізника та діючими технологіями;

аеродром, гідроаеродром — визначена ділянка земної, водної поверхні, включаючи будь-які будівлі, споруди і обладнання, призначена повністю чи частково для прибуття, відправлення, руху, стоянки та обслуговування повітряних суден;

аеропорт — комплекс споруд, що призначений для приймання/відправлення повітряних суден, обслуговування повітряних перевезень, проведення авіаційних робіт і має для цих цілей аеродром, аеровокзал, інші наземні споруди та необхідне обладнання;

акт незаконного втручання — це:

насильство стосовно особи, яка перебуває на борту повітряного судна під час польоту, якщо такі дії можуть загрожувати безпеці цього повітряного судна;

руйнування повітряного судна, яке перебуває в експлуатації, або його пошкодження, що може вивести судно з ладу або загрожує його безпеці під час польоту;

розміщення або спроби розміщення в повітряному судні, яке перебуває в експлуатації, пристрою або речовини, що можуть його зруйнувати або призвести до пошкодження, яке загрожує безпеці повітряного судна під час польоту;

руйнування або пошкодження об'єктів радіонавігаційного забезпечення чи втручання в їх експлуатацію, якщо будь-яка зазначена дія загрожує безпеці повітряного судна під час польоту;

повідомлення свідомо неправдивих відомостей, що можуть спричинити загрозу безпеці повітряного судна під час польоту;

незаконне та навмисне використання пристрою, речовини або зброї:

для здійснення акту насильства стосовно особи в аеропорту, на аеродромі, що завдає або може завдати шкоди її здоров'ю чи заподіяти смерть;

для руйнування або серйозного пошкодження обладнання чи споруд аеропорту, аеродрому, його служб і розташованих в аеропорту, на аеродромі повітряних суден;

для загрози безпеці польотів в аеропорту, на аеродромі;

багаж — речі пасажирів, членів екіпажу, що перевозяться на борту повітряного судна за угодою з експлуатантом;

багажний контейнер — місткість, куди завантажується багаж для перевезення на борту повітряного судна;

багаж, що перевозиться кількома перевізниками, — багаж пасажирів, що підлягає перевантаженню з повітряного судна одного експлуатанта на повітряне судно іншого під час перевезення пасажирів;

бортові припаси — предмети, що надаються експлуатантом для використання або продажу на борту повітряного судна під час польоту, у тому числі продукти харчування;

вантаж — майно, крім бортових припасів та багажу, що перевозиться на борту повітряного судна;

вантажна зона — ділянка землі, а також будівлі, обладнання, призначені для оброблення вантажу: перон, вантажні склади та сховища, місця стоянки транспортних засобів і пов'язані з ними шляхи сполучення тощо;

вантажний склад — будівля, де перебуває вантаж на етапі між повітряним і наземним перевезеннями і де знаходяться засоби оброблення вантажу або зберігається вантаж до його повітряного чи наземного перевезення;

воєнізована охорона — спеціальний підрозділ служби авіаційної безпеки аеропорту з особливими статутними завданнями, створений для охорони повітряних суден, об'єктів державної власності та розміщеного на них майна підприємств цивільної авіації, а також для підтримання необхідного внутрішнього об'єктового режиму;

експлуатант — юридична особа, що експлуатує повітряні судна чи пропонує свої послуги в цій галузі;

загроза вибуху — загроза, повідомлення про яку надійшло анонімно або іншими каналами і яка містить правдиву чи неперевірену інформацію про те, що безпеці повітряного судна в польоті або на землі, аеропорту, засобу цивільної авіації чи особі може загрожувати вибух від застосування вибухової речовини чи інших предметів або пристроїв;

зал вильоту — простір між місцем реєстрації та місцем чекання контрольованої зони;

зареєстрований агент, експедитор вантажу — зареєстрована відповідним уповноваженим органом виконавчої влади юридична особа, яка провадить комерційну діяльність з експлуатантом і забезпечує контроль на безпеку, стосовно вантажу, кур'єрських і поштових відправлень;

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації

Верховна Рада України **постановляє:**

Затвердити Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації (**додається**).

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
20 лютого 2003 року.
№ 545-IV.

засланий багаж — багаж, що ненавмисно або через неуважність відокремлений від пасажирів чи екіпажу;

зворотні дії — визначені стандартами, нормами, правилами заходи, що здійснюються для запобігання та/або врегулювання кризової ситуації, припинення акту незаконного втручання, іншого протиправного посягання на нормальну, регулярну, безпечну діяльність цивільної авіації;

зона обмеженого доступу — зона аеропорту, споруди та засоби, доступ до яких обмежений або контролюється з метою забезпечення авіаційної безпеки та безпеки польотів;

зона технічного обслуговування повітряних суден — ділянка землі, а також засоби і обладнання, передбачені для технічного обслуговування суден: перони, ангари, будівлі та майстерні, місця стоянки наземних автотранспортних засобів і пов'язані з ними шляхи сполучення;

інвалід — особа, можливість пересування якої обмежена через фізичні вади, розумову відсталість, вік чи захворювання і яка потребує особливої уваги з боку відповідних служб;

контрольована зона — робоча площа авіапідприємства, аеропорту, прилегла до неї територія, а також розташовані поблизу них приміщення, доступ до яких контролюється;

контроль на безпеку — спеціальні заходи щодо запобігання внесенню в контрольовану зону та на борт повітряного судна зброї, вибухових речовин та інших небезпечних предметів, які можуть бути використані для вчинення акту незаконного втручання;

кризова ситуація — ситуація, яка склалася внаслідок вчинення протиправних і навмисних дій, пов'язаних з посяганням на нормальну, регулярну і безпечну діяльність цивільної авіації, що спричинили нещасні випадки з людьми, майнові збитки, акти незаконного втручання в діяльність цивільної авіації або які створили реальну загрозу настанню таких наслідків;

кур'єрські відправлення — перевезення пасажиром-кур'єром багажу на борту повітряного судна, яке виконує регулярні авіаперевезення;

міжнародний аеропорт — аеропорт, визначений державою на її території для приймання і відправлення повітряних суден, що виконують міжнародні повітряні перевезення, в якому здійснюються митні, імміграційні, санітарні, карантинні стосовно тварин і рослин та інші процедури, передбачені законодавством;

місце зберігання багажу — місце, де зберігається зареєстрований багаж до його відправлення на повітряні судна, а також засланий, незапитаний, невпізнаний багаж до його відправлення за призначенням, запитання, знищення чи вилучення;

місце сортування багажу — місце, де сортується багаж, який підлягає відправленню, для його розподілу за рейсами;

місце стоянки повітряного судна — ділянка на пероні, призначена для стоянки повітряних суден;

місце чекання пасажирами в контрольованій зоні — простір між залом вильоту та виходом з аеровокзалу до контрольованої зони;

небезпечний вантаж — вироби або речовини, які під час повітряного перевезення можуть спричинити загрозу здоров'ю людей, безпеці польоту чи майну;

невпізнаний багаж — багаж, що прибув до аеропорту з багажною биркою або без неї і не був одержаний або впізнаний пасажиром;

незапитаний багаж — багаж, що прибув до аеропорту і не був запитаний пасажиром;

неконтрольована зона — зона аеропорту та споруди з вільним доступом до них;

несупроводжуваний багаж — багаж, що перевозиться як вантаж на іншому або на тому ж повітряному судні, де перебуває його власник;

об'єкт радіонавігаційного забезпечення — сукупність інженерно-технічних споруд, наземного радіонавігаційного обладнання, устаткування електропостачання, що забезпечує радіонавігаційною інформацією повітряні судна і органи управління повітряним рухом;

обладнання для забезпечення безпеки — спеціальні пристрої, призначені для самостійного використання або використання як частини будь-якої системи для забезпечення захисту від актів незаконного втручання;

огляд — процедура контролю на безпеку із застосуванням технічних або інших засобів, призначена для виявлення зброї, вибухових речовин, предметів або пристроїв, що можуть бути використані для вчинення акту незаконного втручання;

орендарі аеропорту — юридичні та фізичні особи: концесіонери, підприємства громадського харчування, ремонтно-технічні та інші служби, які в установленому законодавством порядку орендують приміщення аеропорту для провадження своєї діяльності;

основний (стаціонарний) аварійний оперативний центр — спеціально обладнане приміщення в контрольованій зоні аеропорту, призначене для розміщення штабу керівництва операцією під час урегулювання кризової ситуації;

особа без права на в'їзд — особа, якій відповідними уповноваженими органами держави відмовлено в праві на в'їзд до цієї країни;

пасажирська зона — ділянка землі, а також засоби та обладнання, призначені для роботи з пасажирськими потоками; перон, будівлі аеровокзалу, місця стоянки автотранспортних засобів і пов'язані з ними шляхи сполучення;

перепустка — документ, що видається особам, які працюють в аеропортах, або тим, кому з інших причин необхідний окремий допуск в аеропорт чи будь-яку зону обмеженого доступу, а також документ на транспортні засоби;

перон — частина території аеродрому, призначена для розташування повітряних суден з метою посадки або висадки пасажирів, завантаження чи розвантаження кур'єрських і поштових відправлень, вантажу, заправлення, стоянки або технічного обслуговування повітряних суден;

повітряне судно — апарат, що підтримується в атмосфері за рахунок взаємодії з повітрям, виключаючи взаємодію з повітрям, відбитим від земної поверхні;

поштові відправлення — кореспонденція та інші речі, відправлені відповідно до законодавства;

програма авіаційної безпеки — заходи, що вживаються для захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання;

пряма пересадка — пересадка трансферних пасажирів з одного рейсу на інший в одному і тому ж аеропорту;

реєстрація пасажирів, вантажу, багажу — процес оформлення експлуатантом перевезень на визначений рейс;

робоча площа аеродрому — частина аеродрому, призначена для зльоту, посадки, руху та розміщення повітряних суден, що складається з площадки маневрування і перону;

рухомий аварійний оперативний центр — причіп або самохідний транспортний засіб, обладнаний необхідними засобами зв'язку для роботи штабу керівництва під час урегулювання кризової ситуації;

ручна поклажа — речі пасажира, які знаходяться під час перевезення під його наглядом;

сертифікація аеропорту, аеродрому, авіапідприємства, експлуатанта — процедура підтвердження відповідності аеропорту, аеродрому, авіапідприємства, експлуатанта встановленим вимогам забезпечення авіаційної безпеки;

сертифікація персоналу — підтвердження відповідності персоналу кваліфікаційним вимогам з питань авіаційної безпеки;

стерильна зона — зона між пунктом контролю на безпеку і повітряним судном, доступ до якої контролюється;

супроводжуваний багаж — предмети, оформлені як вантаж, що належить пасажирам повітряного судна, які перевозяться в багажному відділенні цього повітряного судна;

транзитні пасажири — пасажири, які відправляються з аеропорту тим самим рейсом, яким вони прибули;

трансферний багаж — багаж, який перевантажується з одного рейсу на інший;

трансферні пасажири — пасажири, які здійснюють пересадку з одного рейсу на інший;

тривога, пов'язана із загрозою вибуху, — стан тривоги, оголошений уповноваженим органом з метою нейтралізації можливих наслідків, пов'язаних з надходженням загрози від анонімного джерела, або обумовлений виявленням підозрілого пристрою чи предмета на борту повітряного судна, в аеропорту або в межах розташування будь-якого об'єкта, засобу чи служби цивільної авіації;

уразлива точка — засіб, споруда чи обладнання, пошкодження або знищення яких може призвести до порушення діяльності аеропорту;

фізичний контроль — процедура здійснення контролю на безпеку уповноваженими особами шляхом фізичного огляду ручної поклажі та багажу без використання технічних засобів контролю на безпеку;

член екіпажу — особа, призначена експлуатантом для виконання визначених обов'язків на борту повітряного судна протягом польоту.

У цілях Програми терміни «авіаційне підприємство», «аеропорт (аеродром)», «експлуатант» визначаються далі як «авіаційний суб'єкт».

Розділ III
МЕТА ТА ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

4. Метою Програми є створення організаційно-правових засад щодо забезпечення авіаційної безпеки та ефективності діяльності цивільної авіації.

5. Основним завданням Програми є здійснення заходів із забезпечення захисту, охорони та безпеки пасажирів, членів екіпажу, авіаційного персоналу, повітряних суден, об'єктів аеропорту та об'єктів радіонавігаційного забезпечення незалежно від їх форм власності та підпорядкованості.

6. Підтримка відповідного рівня авіаційної безпеки здійснюється за такими основними напрямами:

жодне повітряне судно, занесене до державного реєстру цивільних повітряних суден, не може вилітати за відсутності документів, які дають право на провадження господарської і комерційної діяльності в галузі цивільної авіації;

жодна особа або транспортний засіб не може увійти або заїхати в контрольовану, стерильну зони та зону обмеженого доступу без перепустки та проходження контролю на безпеку;

жодна особа не може бути допущена на борт повітряного судна без відповідного дозволу;

предмети та обладнання, а також ручна поклажа, багаж, вантаж, кур'єрські та поштові відправлення, бортові припаси не можуть бути взяті на борт повітряного судна без проходження контролю на безпеку;

під час виконання авіаційних робіт на тимчасових аеродромах забезпечення авіаційної безпеки покладається на командира повітряного судна або особу, призначену керівником експлуатанта;

юридичні особи, діяльність яких пов'язана із забезпеченням авіаційної безпеки, повинні мати відповідне свідоцтво (сертифікат);

авіаційний персонал та інші спеціалісти (особи), робота яких стосується авіаційної безпеки, можуть бути допущені до виконання такої роботи лише на підставі свідоцтва (сертифіката);

міжнародні угоди про повітряне сполучення, укладені Україною з іншими державами, повинні містити вимоги з авіаційної безпеки відповідно до стандартів і рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації;

співробітництво України з іншими державами з питань запобігання, відвернення актів незаконного втручання в діяльність цивільної авіації України за межами її державного кордону здійснюється на підставі угод про співробітництво у сфері авіаційної безпеки.

Розділ IV
ОРГАНИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

7. Виконання визначених пунктом 8 цієї Програми заходів забезпечує спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації — урядовий орган державного управління діяльністю цивільної авіації у складі центрального органу виконавчої влади з питань транспорту.

8. До повноважень спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації належить:

підготовка разом з іншими центральними органами виконавчої влади проектів нормативно-правових актів, що стосуються реалізації державної політики у сфері авіаційної безпеки;

реалізація єдиної державної політики у сфері авіаційної безпеки, захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання;

організація виконання центральними органами виконавчої влади, установами, організаціями, підприємствами, а також авіаційними суб'єктами вимог у сфері авіаційної безпеки;

проведення реєстрації та сертифікації суб'єктів забезпечення авіаційної безпеки цивільної авіації, а також оцінки з питань авіаційної безпеки підрозділів, що займаються авіаційною діяльністю;

розроблення вимог щодо рівня кваліфікації та професійної підготовки авіаційного персоналу з питань авіаційної безпеки;

проведення сертифікації навчальних закладів цивільної авіації та участь у сертифікації інших навчальних закладів з підготовки спеціалістів цивільної авіації, які мають відношення до забезпечення авіаційної безпеки;

участь у службових розслідуваннях авіаційних подій з цивільними повітряними суднами на території України та в установленому законодавством порядку — з цивільними повітряними суднами інших держав, а також актів незаконного втручання;

здійснення контролю за станом забезпечення авіаційної безпеки;

проведення експертизи проектів будівництва нових і реконструкції діючих аеропортів щодо дотримання вимог авіаційної безпеки.

9. Міністерство внутрішніх справ України забезпечує керівництво лінійними підрозділами органів внутрішніх справ в аеропортах і координацію їх діяльності щодо забезпечення безпеки цивільної авіації, громадян, громадського порядку, запобігання, виявлення і припинення злочинів на об'єктах авіаційних суб'єктів та на прилеглій території, виявлення осіб, які можуть становити загрозу для цивільної авіації, та контроль за ситуацією в разі виникнення правопорушень і надзвичайних ситуацій.

10. Міністерство оборони України забезпечує здійснення заходів з відвернення або ліквідації наслідків актів незаконного втручання у військових секторах аеродромів спільного використання та вживає заходи щодо виявлення і знешкодження вибухових пристроїв.

11. Центральний орган виконавчої влади з питань охорони здоров'я здійснює заходи щодо запобігання занесенню в Україну повітряним транспортом особливо небезпечних хвороб.

12. Центральний орган виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи надає на замовлення авіаційних суб'єктів або спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки послуги з виявлення та знешкодження вибухових пристроїв.

13. Центральний орган виконавчої влади з питань охорони державного кордону забезпечує здійснення прикордонного контролю в міжнародних аеропортах та аеропортах, відкритих для міжнародних польотів.

14. Центральний орган виконавчої влади з питань митної служби здійснює митний контроль, надає допомогу службам авіаційної безпеки міжнародних аеропортів у запобіганні незаконному розміщенню на повітряних суднах, які виконують міжнародні рейси, зброї, вибухових, отруйних, радіоактивних та інших небезпечних речовин і предметів, а також перевезенню заборонених вантажів.

15. Служба безпеки України здійснює відповідно до закону заходи щодо виявлення та припинення актів незаконного втручання на повітряному транспорті, у передбачених законом випадках використовує озброєні підрозділи для запобігання таким актам або ліквідації їх наслідків.

16. Міжвідомча комісія з питань урегулювання кризових ситуацій у разі вчинення актів незаконного втручання та забезпечення авіаційної безпеки в діяльності цивільної авіації (далі — Комісія) координує дії з авіаційної безпеки.

17. Повноваження Комісії визначаються положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

18. Забезпечення авіаційної безпеки в авіаційному суб'єкті покладається на службу авіаційної безпеки. Порядок організації, структура, завдання та функції зазначеної служби, а також правила її сертифікації визначаються нормативно-правовими актами, затвердженими спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

19. Відповідальність за виконання цієї Програми в аеропорту покладається на керівника аеропорту, який безпосередньо звітує перед спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації про розроблення і здійснення заходів авіаційної безпеки.

20. В аеропортах, на аеродромах спільного використання розроблення програми авіаційної безпеки забезпечує керівник аеропорту за погодженням з командиром військової частини.

21. До обов'язків керівника аеропорту в межах цієї Програми належить:

розроблення і виконання програми авіаційної безпеки аеропорту;

призначення за погодженням із спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації посадової особи, яка має статус його заступника і на яку покладаються обов'язки з виконання програми забезпечення авіаційної безпеки аеропорту;

утворення аеропортового комітету з авіаційної безпеки відповідно до вимог цієї Програми;

внесення спеціально уповноваженому органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації пропозицій щодо прийняття нормативно-правових актів з питань авіаційної безпеки;

доведення до відома юридичних і фізичних осіб, які перебувають в аеропорту і яким необхідний доступ до контрольованої зони або зони обмеженого доступу, відповідних інструкцій, положень і схем розташування та призначення цих зон;

доведення до відома всіх заінтересованих юридичних і фізичних осіб вимог програми забезпечення авіаційної безпеки аеропорту в частині, що їх стосується, та контроль за виконанням цих вимог;

негайне інформування спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації та інших центральних органів виконавчої влади про акти незаконного втручання в діяльність цивільної авіації;

щорічне подання до спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації узагальненої інформації про акти незаконного втручання, вжиті заходи, результати їх аналізу.

22. Експлуатанти, які виконують польоти до/із України, а також внутрішні рейси в межах держави, розробляють та виконують програму авіаційної безпеки відповідно до вимог цієї Програми. Програма авіаційної безпеки експлуатанта погоджується із спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

Іноземні експлуатанти з питань авіаційної безпеки керуються вимогами цієї Програми, своєї національної програми, програми авіаційної безпеки аеропорту, а також положеннями угод про повітряне сполучення і двосторонніх угод про співробітництво в галузі авіаційної безпеки, укладених з Україною.

Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації може запитати в іноземного експлуатанта, який провадить господарську і комерційну діяльність в Україні, програму його авіаційної безпеки для ознайомлення.

23. У програмі авіаційної безпеки авіаційного суб'єкта визначаються заходи щодо захисту пасажирів, членів екіпажу, багажу, вантажу, кур'єрських і поштових відправлень, бортових припасів, наземного персоналу, повітряного судна та служб забезпечення діяльності експлуатанта від актів незаконного втручання. До штатної структури авіаційного суб'єкта вводиться посада заступника керівника з авіаційної безпеки, кандидатура якого погоджується із спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

24. Взаємовідносини експлуатанта із замовником, орендарем повітряного судна та аеропортом, аеродромом регулюються відповідним договором (угодою), яким передбачається відповідальність сторін за дотримання авіаційної безпеки стосовно пасажирів, членів екіпажу повітряного судна, ручної поклажі, багажу, вантажу, бортових припасів, кур'єрських і поштових відправлень тощо.

25. Орендарі аеропорту, що провадять діяльність у контрольованій зоні аеропорту, повинні бути ознайомлені з цією Програмою під розпис.

26. Орендарі аеропорту відповідають за виконання умов доступу через приміщення, що їм належать, до контрольованої зони аеропорту.

27. Обов'язки і відповідальність орендарів аеропорту у сфері авіаційної безпеки включаються до програми авіаційної безпеки відповідного аеропорту. Орендарі аеропорту несуть відповідальність згідно із законом за виконання такої програми в частині, що їх стосується.

28. Аеропортовий комітет з авіаційної безпеки створюється в кожному аеропорту.

29. Основною метою аеропортового комітету з авіаційної безпеки є розроблення, координація та здійснення заходів щодо забезпечення безпеки в аеропорту.

30. Положення про аеропортовий комітет з авіаційної безпеки затверджується керівником аеропорту.

31. До повноважень аеропортового комітету з авіаційної безпеки належить:

координація заходів щодо реалізації цієї Програми в аеропорту;

здійснення нагляду за реалізацією програми авіаційної безпеки аеропорту, в тому числі за виконанням заходів, що вживаються керівництвом авіаційних суб'єктів;

визначення та систематичний перегляд уразливих точок в аеропорту, розроблення заходів щодо їх надійного захисту;

забезпечення адекватності заходів авіаційної безпеки рівню загрози;

забезпечення виконання рекомендацій щодо здійснення заходів авіаційної безпеки;

інформування щокварталу спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації про заходи, вжиті для забезпечення безпеки в аеропорту, плановані зміни, а також проблеми з захисту аеропорту і його служб, що не можуть бути розв'язані на місцевому рівні;

організація навчання та підготовки авіаперсоналу з питань авіаційної безпеки;

контроль за врахуванням вимог авіаційної безпеки в разі розширення та реконструкції аеропорту.

32. До складу аеропортового комітету із забезпечення авіаційної безпеки входять:

керівник і заступник керівника аеропорту з авіаційної безпеки;

представники:

підрозділу територіального органу Міністерства внутрішніх справ України;

підрозділу територіального органу центрального органу виконавчої влади з питань митної служби;

підрозділу територіального органу центрального органу виконавчої влади з питань охорони державного кордону;

військової частини (у разі спільного використання аеродрому);

медичної частини;

підрозділу територіального органу Служби безпеки України;

експлуатантів.

У разі потреби до складу аеропортового комітету можуть бути включені представники інших юридичних осіб, що провадять свою діяльність в аеропорту.

33. Головою аеропортового комітету із забезпечення авіаційної безпеки є керівник аеропорту, а за його відсутності обов'язки голови виконує заступник керівника аеропорту з авіаційної безпеки.

Співробітництво з іноземними державами та міжнародними організаціями

34. З питань авіаційної безпеки Україна співпрацює з іноземними державами та міжнародними організаціями.

35. У рамках співробітництва Україна надає на запит іноземної держави інформацію щодо вимог цієї Програми.

36. Запити іноземних держав щодо запровадження спеціальних заходів з авіаційної безпеки стосовно рейсів, що виконуються експлуатантами цих держав до/із України, повинні здійснюватися за рахунок коштів держави-замовника. Такі запити подаються до спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

37. Рішення щодо задоволення запиту іноземної держави про надання допомоги в подоланні кризової ситуації та ліквідації її наслідків приймається Кабінетом Міністрів України.

38. У разі виникнення потреби надання допомоги іноземною державою Україні щодо ліквідації акту незаконного втручання такий запит подається від імені Кабінету Міністрів України на адресу уряду відповідної держави, якщо запити спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації чи Міністерства закордонних справ України не були задоволені.

39. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації може призначати свого представника в державах з високою інтенсивністю авіаційних перевезень і робіт та в регіонах з високим ризиком для безпеки цивільної авіації зареєстрованих в Україні експлуатантів. Положення про представника спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації в іншій країні затверджується центральним органом виконавчої влади з питань транспорту.

40. У разі отримання інформації про наявність загрози авіаційній безпеці іноземної держави спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації повідомляє відповідний уповноважений орган цієї держави.

41. Україна співпрацює з іноземними державами та міжнародними організаціями з питань розроблення програм підготовки персоналу у сфері авіаційної безпеки і обміну інформацією, що стосується цих програм.

42. Двосторонні міжнародні угоди про повітряне сполучення між Україною та іншими державами повинні містити вимоги з авіаційної безпеки згідно з рекомендаціями типової статті, прийнятої на доповнення до резолюції Ради Міжнародної організації цивільної авіації від 25 червня 1986 року.

43. Під час укладання Україною угод з іншими державами щодо співробітництва у сфері авіаційної безпеки враховуються рекомендації Міжнародної організації цивільної авіації LE3/32-89/76 від 15 серпня 1989 року.

44. Україна співпрацює з іноземними державами та міжнародними організаціями у сфері науково-дослідної діяльності з питань розроблення нових зразків і технологій щодо виробництва обладнання для забезпечення безпеки цивільної авіації.

45. Співробітництво спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації з міжнародними організаціями цивільної авіації здійснюється за такими напрямами:

участь у розробленні проектів міжнародних конвенцій та багатосторонніх угод у сфері авіаційної безпеки;

подання пропозицій щодо вдосконалення міжнародних нормативно-правових актів, що стосуються авіаційної безпеки;

розроблення пропозицій щодо підвищення авіаційної безпеки;

участь на постійній або тимчасовій основі в роботі органів міжнародних організацій цивільної авіації (рад, комітетів, груп експертів), до завдань яких віднесено питання забезпечення авіаційної безпеки.

46. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації співпрацює з міжнародними організаціями цивільної авіації, у тому числі в рамках механізму надання державам технічної, фінансової, матеріальної допомоги у сфері авіаційної безпеки, з метою:

приведення законодавства з авіаційної безпеки у відповідність з міжнародними стандартами;

отримання від міжнародних організацій цивільної авіації консультацій щодо організації та методів роботи у сфері авіаційної безпеки;

проведення на конфіденційній основі під егідою міжнародних організацій цивільної авіації обстеження і оцінки стану авіаційної безпеки;

отримання від міжнародних організацій цивільної авіації рекомендацій щодо навчальних програм у сфері авіаційної безпеки, практичного навчання і участі авіаперсоналу в практикумах, регіональних та субрегіональних навчальних семінарах, що проводяться міжнародними організаціями цивільної авіації;

придбання через міжнародні організації цивільної авіації обладнання для забезпечення авіаційної безпеки, навчальних засобів та іншого обладнання, застосування якого підвищує рівень авіаційної безпеки.

47. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації подає до міжнародних організацій цивільної авіації письмові звіти про акти незаконного втручання в діяльність цивільної авіації.

48. З метою обміну інформацією з питань авіаційної безпеки з міжнародними організаціями цивільної авіації та іншими міжнародними організаціями спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації на основі локальної інформативної мережі створює автоматизовану інформаційну систему управління «Авіаційна безпека» з базою даних, яка сприяє оперативному вирішенню питань безпечного функціонування цивільної авіації та використовується під час виникнення кризової ситуації.

49. Під час створення автоматизованої інформаційної системи управління «Авіаційна безпека» розробляється комплекс заходів щодо забезпечення конфіденційності інформації та її захисту від несанкціонованого доступу. Така інформація надається на запит іншій заінтересованій державі, з якою Україна уклала відповідну угоду.

Захист аеропортів, повітряних суден, аеронавігаційних засобів та служб

50. Керівники аеропортів разом із заінтересованими орендарями аеропорту визначають контрольовані та стерильні зони і зони обмеженого доступу, де виконуються важливі роботи для забезпечення безпечної діяльності цивільної авіації в аеропорту. Розміщення цих зон позначається на плані-схемі аеропорту, що є частиною програми забезпечення авіаційної безпеки аеропорту.

Керівники кожної із сторін подають керівнику аеропорту список осіб для оформлення перепусток, за якими надається дозвіл на перебування у відповідній зоні аеропорту.

51. Допуск до контрольованої території регламентується пропускним та внутрішнім об'єктовим режимами в авіаційних суб'єктах та на об'єктах радіонавігаційного забезпечення.

52. В аеропортах, де відкрито пункти пропуску через державний кордон чи яким надано дозволи на здійснення міжнародних польотів, введення пропускного та внутрішнього об'єктового режимів узгоджується з центральним органом виконавчої влади з питань охорони державного кордону України та центральним органом виконавчої влади з питань митної служби.

53. Особа, яка затримана на контрольованій території, а також на об'єктах радіонавігаційного забезпечення, які знаходяться за межами авіаційних суб'єктів, доступ до яких є контрольованим і обмеженим, несе відповідальність згідно із законом.

54. Відомості про зони, що знаходяться за межами аеропорту і визначені як контрольовані зони, викладаються в програмі авіаційної безпеки аеропорту. До таких зон можуть належати:

місця розташування радіолокаційних засобів;

місця розташування навігаційних засобів;

антенні поля;

склади пально-мастильних матеріалів тощо.

Відповідальність за забезпечення контролю за доступом до таких зон покладається на юридичних осіб, яким належать ці зони.

55. Захист контрольованих, стерильних зон та зон обмеженого доступу здійснюється підрозділами воєнізованої охорони із застосуванням технічних засобів охорони.

56. У кожному аеропорту встановлюється пропускна система, що затверджується керівником аеропорту. Персонал експлуатантів, орендарів аеропорту, інших організацій, який має допуск до контрольованої території, зобов'язаний мати спеціальні перепустки з визначенням зон, у яких він може перебувати.

57. Управління пропускною системою, виготовлення та видачу перепусток до контрольованої території здійснює уповноважена керівником аеропорту особа.

58. Порядок доступу до зон прикордонного та митного

(Закінчення на 8—9 стор.).

(Початок на 6—7 стор.).

контролю в міжнародних аеропортах (на аеродромах) визначається підрозділами територіального органу центрального органу виконавчої влади з питань охорони державного кордону України і центрального органу виконавчої влади з питань митної служби, що знаходяться в аеропорту, за погодженням з керівником аеропорту.

59. Відповідальність за доступ осіб до контрольованої зони аеропорту несе служба авіаційної безпеки.

60. Керівник аеропорту визначає кількість та місця розташування контрольно-пропускних пунктів у периметрі контрольованої території аеропорту.

61. Пасажири прямують на посадку в повітряне судно тільки через зал вильоту стерильної зони в разі пред'явлення документа, що посвідчує особу, та оформленого проїзного документа, а від місця чекання стерильної зони до повітряного судна — у супроводі працівника служби авіаційної безпеки та агента авіаперевезень.

62. Перепустка встановленого зразка до контрольованої зони видається персоналу аеропорту на підставі наказу керівника аеропорту про прийняття на роботу або тим, кому з інших причин необхідний санкціонований допуск.

Персоналу орендаря аеропорту, що провадить свою діяльність на території аеропорту, перепустки видаються на підставі письмової заяви.

63. Члени екіпажу прямують до свого повітряного судна після пред'явлення завдання на політ та документа, що посвідчує особу, з обов'язковим проходженням огляду.

64. Керівники аеропорту встановлюють систему заходів щодо впорядкування пропускного і внутрішнього об'єктового режимів, виготовлення, видачі, обліку та контролю за використанням перепусток для допуску транспортних засобів до контрольованих територій.

65. З метою дотримання авіаційної безпеки повітряні судна повинні мати:

конструкцію дверей та перегородки до кабін льотного екіпажу, які надійно захищають льотний екіпаж від проникнення сторонніх осіб;

систему внутрішнього зв'язку між салоном, вантажним відсіком і кабіною екіпажу; пасажирські повітряні судна, крім того, — налагоджену систему сигналізації «небезпека»;

засув на дверях з внутрішнього боку кабіни екіпажу та оглядове вічко;

штатні пристрої проти угону;

поворотне дзеркало, маркери для маркування перевірених місць, ліхтарі та інші прилади.

66. Експлуатанти несуть відповідальність за забезпечення безпеки своїх повітряних суден.

67. Якщо повітряні судна не використовуються і не обслуговуються, їх двері мають бути зачинені, а обладнання для посадки прибране. У разі, якщо повітряне судно не здано під охорону службі авіаційної безпеки аеропорту, експлуатант призначає особу, яка несе відповідальність за доступ до нього сторонніх осіб.

68. Перед початком підготовки повітряного судна до вильоту експлуатант повинен здійснити його передпольотну перевірку з метою виявлення зброї, вибухових чи інших небезпечних предметів та пристроїв.

69. Експлуатанти повинні вживати заходів для виключення можливості залишення пасажирами будь-яких предметів і речей на борту повітряного судна, у тому числі під час транзитних зупинок.

70. У разі надходження повідомлення про загрозу здійснення акту незаконного втручання особа, яка отримала таку інформацію, зобов'язана повідомити всі заінтересовані сторони згідно із схемою оповіщення, що розробляється для таких випадків у кожному авіаційному суб'єкті.

71. Експлуатант у разі потреби проводить перевірку повітряного судна за участю відповідних фахівців. Для виконання таких перевірок експлуатант розробляє відповідні інструкції, що затверджуються керівником аеропорту.

72. В аеропорту вживаються належні заходи для охорони повітряного судна, у тому числі повітряних суден авіації загального призначення, згідно з відповідною інструкцією, затвердженою керівником аеропорту.

73. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації має право в разі отримання інформації про знаходження на борту повітряного судна небезпечних предметів та речовин доручити керівнику аеропорту з метою забезпечення безпеки польоту здійснити перевірку пасажирів, ручної поклажі, багажу, вантажу, кур'єрських і поштових відправлень, що прибувають з аеропортів, розташованих у регіонах з підвищеним рівнем загрози, або з тих, де контроль на безпеку не виконувався належним чином.

74. У разі отримання перед вильотом інформації про знаходження на борту повітряного судна небезпечних предметів і речовин це повітряне судно повинно бути розвантажене, а пасажири та екіпаж з ручною поклажею та багажем за дорученням керівника аеропорту повинні бути висаджені. Завантаження і продовження польоту такого повітряного судна може бути дозволено тільки після повторної перевірки та складення відповідного акта.

75. З метою охорони об'єктів радіонавігаційного забезпечення засобів і служб від актів незаконного втручання керівник Українського державного підприємства з обслуговування повітряного руху (далі — Украерорух) забезпечує розроблення та погоджує із спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації програму безпеки своїх об'єктів та несе відповідальність за її реалізацію.

Захист об'єктів радіонавігаційного забезпечення засобів і служб здійснюється шляхом:

встановлення огорожі за периметром об'єктів радіонавігації;

введення пропускного режиму на об'єктах радіонавігації;

використання технічних засобів охорони;

здійснення охорони працівниками служби охорони;

використання службових собак.

Керівник Украерорух:

визначає перелік об'єктів радіонавігаційного забезпечення, що підлягають охороні;

визначає дублюючі об'єкти радіонавігаційного забезпечення на випадок виходу з ладу основних;

відповідає за стан доріг до віддалених об'єктів радіонавігації для забезпечення оперативного прибуття групи реагування в разі надходження інформації про спробу проникнення сторонніх осіб до цих об'єктів.

Розділ V
КОНТРОЛЬ НА БЕЗПЕКУ

76. Контроль на безпеку здійснюється стосовно членів екіпажу, пасажирів, їх ручної поклажі та багажу, вантажу, кур'єрських і поштових відправлень, бортприпасів, включаючи бортове харчування.

77. Контроль на безпеку здійснюється за технологією, затвердженою керівником аеропорту, розробленою відповідно до вимог інструкції з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах, що затверджується спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

Мінімальні вимоги до забезпечення контролю на безпеку повинні включати огляд членів екіпажу, пасажирів, їх ручної поклажі та багажу, але не обмежуватися цим.

78. Пасажири повинні пройти контроль на безпеку до отримання дозволу піднятися на борт повітряного судна або до того, як пройти до стерильної зони.

79. Ручна поклажа і багаж, які члени екіпажу та пасажири мають при собі, повинні бути пред'явлені для проходження контролю на безпеку.

80. Стерильні зони, до яких проходять пасажири після контролю на безпеку, оснащуються надійними запорами та засобами контролю за всіма доступами до стерильної зони. Перед пропуском пасажирів до стерильної зони служба авіаційної безпеки аеропорту повинна здійснити її ретельну перевірку.

Контроль за входом та виходом із стерильної зони покладається на старшого зміни підрозділу контролю на безпеку служби авіаційної безпеки аеропорту, а із зон паспортного контролю в міжнародних аеропортах — на старшого зміни підрозділу територіального органу центрального органу з питань охорони державного кордону.

81. Контроль на безпеку до посадки в повітряне судно здійснюється уповноваженими особами служби авіаційної безпеки з використанням як технічних засобів, так і ручного огляду.

82. Для належного забезпечення контролю на безпеку застосовується вибірковий ручний огляд пасажирів, ручної поклажі та багажу.

83. Предмети, заборонені для перевезення повітряним транспортом, вилучаються персоналом, який здійснює контроль на безпеку, із складенням відповідного акта. У разі виявлення зброї, вибухових речовин і пристроїв, інших предметів, що можуть бути використані для здійснення акту незаконного втручання, про це повідомляється органам внутрішніх справ.

Перелік предметів, заборонених до перевезення повітряним транспортом, затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

84. Вилучені предмети, заборонені для перевезення в салоні, але дозволені для перевезення повітряним транспортом, можуть перевозитись як окрема одиниця багажу в багажному відсіку повітряного судна і повертатися пасажиру в кінцевому пункті призначення.

85. Особа, яка відмовляється від контролю на безпеку або пред'явлення для такого контролю ручної поклажі, багажу, що їй належить, до перевезення повітряним судном не допускається.

86. Заходи щодо забезпечення безпеки польотів повинні виключати можливість контакту між пасажирами, які пройшли контроль на безпеку, і особами, які не пройшли такого контролю, у тому числі з авіаційним персоналом, який не має відношення до обслуговування даного рейсу.

87. У разі контакту між пасажирами, які пройшли контроль на безпеку, і особами, які не пройшли такого контролю, обов'язково виконуються такі дії:

стерильна зона повністю звільняється, і працівники відповідного уповноваженого органу чи служби авіаційної безпеки здійснюють її ретельний огляд;

пасажири підлягають повторному контролю на безпеку;

якщо пасажири, які готуються до вильоту, увійшли до повітряного судна після випадкового контакту з іншими пасажирами, у такому судні проводиться спеціальний огляд з метою забезпечення безпеки.

88. У разі надходження інформації після вильоту повітряного судна про неналежне виконання заходів контролю на безпеку під час підготовки міжнародного рейсу спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації терміново інформує про це відповідний уповноважений орган цивільної авіації аеропорту до прибуття повітряного судна.

89. Керівництво авіаційних суб'єктів, що виконують пасажирські перевезення, зобов'язане включати до своїх програм відповідні заходи з метою попередження доставки на борт повітряного судна транзитними і трансферними пасажирами заборонених предметів і речовин.

Зазначені заходи включають будівництво стерильних залів для транзитних і трансферних пасажирів, що виключають можливість контакту між особами, які не пройшли контролю на безпеку. У разі відсутності таких залів транзитні та трансферні пасажири, їх ручна поклажа і багаж підлягають контролю на безпеку, як в аеропорту вильоту.

Керівництво аеропортів повинно забезпечувати обладнання приміщень аеровокзалів таким чином, щоб спростити процедуру контролю на безпеку транзитних і трансферних пасажирів.

90. У разі надходження достовірної інформації про прибуття до аеропорту транзитних пасажирів з аеропорту, в якому неналежним чином проводився контроль на безпеку, керівник транзитного аеропорту забезпечує проведення повторного контролю на безпеку пасажирів, їх ручної поклажі та багажу з метою виявлення предметів і речовин, заборонених до перевезення повітряним судном.

91. Пасажири, які мають дипломатичний статус, проходять контроль на безпеку на загальних підставах.

Контроль на безпеку дипломатичної пошти та консульських валіз здійснюється тільки із застосуванням технічних засобів контролю на безпеку.

Дипломатична пошта та консульська валіза не підлягають розпечатуванню та затримці. Усі відправлення, що становлять дипломатичну пошту, та консульська валіза повинні мати видимі зовнішні ознаки, що визначають їх характер, та можуть містити лише дипломатичні документи, службову кореспонденцію або предмети, призначені для службового користування. У разі виявлення серйозних підстав вважати, що в дипломатичній пошті або консульській валізі міститься щось інше, уповноважені органи можуть вимагати, щоб дипломатична пошта або консульські валізи були розпечатані уповноваженим представником дипломатичного представництва або консульської установи іноземної держави в Україні. У разі, якщо такий представник відмовляється виконати цю вимогу, дипломатична пошта та консульська валіза повертаються відправнику.

92. Від проходження контролю на безпеку звільняються:

особи, що охороняються державою згідно із Законом України «Про державну охорону органів державної влади та посадових осіб»;

офіційні особи іноземних держав, які згідно з протоколом перебування в Україні підлягають державній охороні;

ручна поклажа, багаж, що належать зазначеним особам.

93. Порядок організації, виконання та забезпечення повітряних перевезень осіб, зазначених у пункті 92, визначається Кабінетом Міністрів України.

94. Контроль на безпеку інвалідів та осіб, які їх супроводжують, а також ручної поклажі та багажу таких пасажирів проводиться окремо від основного потоку пасажирів.

Зазначені особи супроводжуються до повітряного судна безпосередньо після здійснення контролю на безпеку.

95. Пасажири, які мають електронні пристрої для стимуляції серцевої діяльності, підлягають особистому контролю на безпеку без використання технічних засобів.

96. Перевезення зброї регламентується інструкцією, затвердженою центральним органом виконавчої влади з питань транспорту за погодженням з Міністерством внутрішніх справ України.

97. Агент авіаперевезень з реєстрації авіаквитків повідомляє службу авіаційної безпеки аеропорту та експлуатанта про реєстрацію пасажира, який на законних підставах має при собі зброю. Особи, які мають при собі вогнепальну або холодну зброю, повинні під час реєстрації авіаквитків заявити про це і здати холодну зброю, а також вогнепальну зброю в розрядженому стані і окремо набої до неї для збереження на період польоту відповідальній особі служби авіаційної безпеки аеропорту вильоту.

98. Відповідальна особа служби авіаційної безпеки аеропорту:

здійснює перевірку наявності в пасажира права на носіння зброї;

перевіряє, чи зброя розряджена;

заповнює картку за формою, встановленою спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації за погодженням з Міністерством внутрішніх справ України, один примірник якої передає пасажиру, другий — агенту авіаперевезень з реєстрації авіаквитків, третій — командиру повітряного судна;

поміщає зброю та боєприпаси у встановленому місці повітряного судна.

99. Експлуатант повітряного судна, на якому перевозиться пасажир із зброєю:

забезпечує зберігання зброї на борту повітряного судна в місці, недоступному для пасажирів під час польоту;

сповіщає службу авіаційної безпеки аеропорту призначення про перевезення зброї для організації зустрічі даного рейсу;

не обслуговує спиртними напоями в польоті пасажирів, зброя яких перевозиться даним рейсом.

100. Відповідальна особа служби авіаційної безпеки аеропорту призначення:

отримує зброю від командира повітряного судна під розпис у картці;

видає зброю власнику в спеціальному приміщенні поза контрольованою зоною аеропорту під розпис у картці.

101. Перевезення пасажирів із зброєю в салоні повітряного судна допускається у випадках, передбачених законодавством (перевезення спеціальної пошти, вантажів, конвоювання осіб). Такі пасажири повинні мати спеціальний дозвіл уповноважених органів.

Пасажири, які перебувають із зброєю в салоні повітряного судна, попереджаються експлуатантом про порядок застосування зброї.

Екіпаж інформують про наявність озброєних пасажирів та їх місця в салоні.

102. Вогнепальну та холодну зброю військових нарядів (караулів, спортивних команд, геологічно-пошукових партій) дозволяється перевозити повітряним транспортом як зареєстрований багаж у разі наявності відповідних документів.

Зброя повинна бути в розрядженому стані та запакована окремо від набоїв. Така зброя перевозиться на повітряному судні в місці, недоступному для всіх осіб, у спеціальному контейнері.

103. Дозвіл на право ввезення та вивезення зброї повітряними суднами цивільної авіації за межі України надається у встановленому законодавством порядку.

104. У разі підвищеної загрози безпеці цивільної авіації на борту повітряного судна України під час виконання рейсу може знаходитись озброєна охорона з числа підготовлених співробітників правоохоронних органів, які мають відповідний дозвіл.

105. Контроль на безпеку зареєстрованого багажу здійснюється відповідно до вимог технології, затвердженої керівником аеропорту.

106. Багаж для перевезення повітряним транспортом приймається тільки від пасажирів, які мають авіаквитки на відповідний рейс.

107. Після реєстрації багажу відповідальність за його збереження і запобігання доступу до нього сторонніх осіб до завантаження у повітряне судно несуть відповідні служби аеропорту, а після завантаження —перевізник.

108. Доступ до зон накопичення багажу і до пунктів його перевантаження дозволяється тільки особам, яким надано дозвіл на перебування у відповідній зоні.

109. Багаж пасажирів доставляється на борт повітряного судна після здійснення контролю на безпеку. У разі надходження інформації про неналежне здійснення контролю на безпеку багаж пасажирів може бути вивантажений для проведення повторного контролю на безпеку, у тому числі в транзитному аеропорту.

110. Зареєстрований багаж у разі відмови пасажира від проходження контролю на безпеку підлягає поверненню його власнику.

Агент авіаперевезень зобов'язаний повідомити про такого пасажира відповідний підрозділ територіального органу Міністерства внутрішніх справ України в аеропорту.

111. У кожному аеропорту створюються умови для зберігання засланого, незапитаного, невпізнаного багажу на період, необхідний для його досилання, запитання або знищення.

112. Вантаж, кур'єрські та поштові відправлення, призначені для перевезення пасажирськими рейсами, підлягають обов'язковому контролю на безпеку до завантаження їх на борт повітряного судна.

113. Вантаж, кур'єрські та поштові відправлення, призначені для перевезення пасажирськими рейсами, до яких не був застосований контроль на безпеку, не приймаються до перевезення та завантаження на борт повітряного судна.

114. Контроль на безпеку вантажу, призначеного для перевезення вантажними рейсами, здійснюється шляхом перевірки перевізних документів, фізичного огляду стану упаковки та визначення зареєстрованих агентів, експедиторів вантажу, але не обмежується цими заходами.

115. Затвердження зареєстрованих агентів, експедиторів вантажу здійснюється спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації за поданням експлуатантів та аеропортів.

116. Зареєстрований агент, експедитор вантажу визначає особу, яка відповідає за забезпечення авіаційної безпеки, що погоджується із спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

117. Контроль на безпеку вантажу, кур'єрських і поштових відправлень здійснюється відповідно до вимог технології, затвердженої керівником аеропорту.

118. Центральний орган виконавчої влади з питань зв'язку забезпечує встановлення в місцях міжнародного поштового обміну відповідного обладнання для здійснення контролю за

вкладеннями поштових відправлень та несе відповідальність за їх безпеку.

119. Багаж, вантаж, кур'єрські та поштові відправлення повинні оброблятися та зберігатися в захищених приміщеннях для запобігання вкладенню в них зброї, вибухових пристроїв та інших небезпечних предметів.

120. У вантажних терміналах аеропортів з метою обмеження доступу до них сторонніх осіб вводиться пропускний режим.

121. Транспортування багажу, вантажу, кур'єрських і поштових відправлень у межах контрольованої зони аеропорту здійснюється в супроводі персоналу служби авіаційної безпеки спільно з працівниками відповідних органів Міністерства внутрішніх справ України, що працюють в аеропортах (на аеродромах) відповідно до правил супроводження в контрольованих зонах авіапідприємств матеріальних цінностей і пасажирів, що затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань транспорту.

122. Бортове харчування і бортприпаси до завантаження на борт повітряного судна підлягають контролю на безпеку з метою запобігання перевезенню зброї, вибухових пристроїв та інших небезпечних предметів.

Відповідальність за якість бортового харчування, організацію запобігання його навмисному отруєнню несуть керівники підприємств, що його поставляють.

Розділ VI
ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

123. В аеропортах України для забезпечення безпеки використовується таке обладнання:

для захисту від проникнення до контрольованої зони та об'єктів аеропорту — захисні огорожі, пропускні пункти, автоматизовані системи контролю за доступом, кодові замки тощо;

для виявлення та індексації випадків проникнення до контрольованої зони — сигналізація за периметром, охоронна сигналізація, замкнута телевізійна система спостереження тощо;

захисні укриття з насипом для знешкодження вибухонебезпечних предметів і речовин, транспортні засоби для перевезення вибухонебезпечних предметів і речовин тощо;

засоби зв'язку — телефонні апарати з функцією визначення номера абонента, інші засоби;

для проведення контролю на безпеку — рентгенотелевізійні інтроскопи, стаціонарні металошукачі, портативні (ручні) металодетектори, детектори вибухових речовин, інші засоби виявлення зброї і вибухових речовин.

124. Технічні засоби контролю на безпеку повинні мати сертифікат, визнаний спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

125. Рентгенівське обладнання для контролю на безпеку застосовується відповідно до норм радіаційної безпеки.

126. Засоби вимірювальної техніки для обслуговування обладнання для забезпечення безпеки підлягають випробуванню відомчою метрологічною службою згідно з вимогами державних стандартів.

127. Технічні засоби контролю на безпеку повинні відповідати державним стандартам України. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації згідно із законодавством розробляє нові стандарти та в разі потреби вносить зміни до чинних.

128. У програмі авіаційної безпеки авіаційних суб'єктів повинні міститися дані про обладнання для забезпечення безпеки цивільної авіації, що використовується, періодичність його перевірок.

129. Авіаційні суб'єкти, які використовують технічні засоби контролю на безпеку, зобов'язані складати графіки профілактичного технічного обслуговування та ремонту цих технічних засобів і мати сертифікований персонал для їх здійснення.

Розділ VII
ПЕРСОНАЛ АВІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

130. Вимоги до персоналу з питань авіаційної безпеки стосовно його загальної і спеціальної освіти, віку, набутого досвіду та стану здоров'я визначаються положенням про службу авіаційної безпеки, що затверджується центральним органом виконавчої влади з питань транспорту.

З метою якісного підбору персоналу, який виконує обов'язки у сфері авіаційної безпеки, уповноважені особи аеропортів, експлуатантів, орендарів, відповідальні за підбір цього персоналу, зобов'язані організувати перевірки кандидатів у порядку, визначеному законодавством, за напрямами:

за попереднім місцем роботи чи навчання;

у правоохоронних органах;

за станом здоров'я;

у пунктах наркологічного контролю.

131. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації організовує розроблення, реалізацію та контроль за виконанням програм підготовки персоналу з питань авіаційної безпеки.

132. Сертифікація навчальних закладів, які готують персонал з питань авіаційної безпеки, а також авіаперсоналу, який пройшов навчання в таких закладах, здійснюється відповідно до правил сертифікації, що розробляються спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації та затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань транспорту.

133. Персонал, який не має відповідного сертифіката, не може бути допущений до виконання робіт, пов'язаних із забезпеченням авіаційної безпеки.

134. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації здійснює контроль та надає допомогу під час проведення навчальними закладами семінарів і курсів з питань авіаційної безпеки.

135. З метою визначення рівня підготовки персоналу з питань авіаційної безпеки спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації здійснює перевірки відповідності організації та проведення навчального процесу затвердженим програмам.

Розділ VIII
КООРДИНАЦІЯ ДІЙ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ

136. Операція щодо врегулювання кризової ситуації, пов'язаної із захопленням та угоном повітряних суден, здійснюється на підставі заходів щодо запобігання і припинення захоплення та угону повітряних суден цивільної авіації, затверджених центральним органом виконавчої влади з питань транспорту.

137. У кожному аеропорту (на аеродромі) розробляється відповідний план на вирішення кризової ситуації.

138. У плані зазначаються керівники операції, склад керівного штабу, кількість особового складу від відповідного міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, що залучається до операції, необхідне обладнання і засоби зв'язку, функції відповідного підрозділу та порядок їх дій за етапами операції.

139. У разі захоплення повітряного судна українського експлуатанта на території іншої держави або повітряного судна експлуатанта іншої держави на території України відповідна сторона керується положеннями як національного, так і міжнародного законодавства.

140. З метою визначення ефективності планів, призначених для врегулювання кризових ситуацій, і підтримання практичних навичок керування діями у відповідь на вчинення актів незаконного втручання проводяться практичні заняття, які є формою спільної підготовки підрозділів заінтересованих міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

141. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації подає пропозиції щодо проведення практичних занять. Відповідальними за їх підготовку і проведення є міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, зазначені в плані дій у відповідь на вчинення актів незаконного втручання в частині, що їх стосується.

142. Керівники авіаційних суб'єктів несуть відповідальність за підготовку свого персоналу до зворотних дій.

143. У ході врегулювання кризової ситуації всі запити щодо отримання інформації з урегулювання кризової ситуації повинні передаватися і опрацьовуватися уповноваженою особою.

144. Відповідна інформація стосовно повітряного судна іноземного експлуатанта, щодо якого вчинено акт незаконного втручання на території України, передається через Міністерство закордонних справ України:

державі реєстрації повітряного судна;

державі експлуатанта повітряного судна;

державі, громадяни якої загинули, поранені або затримані в результаті акту незаконного втручання.

145. У разі вчинення чи спроби вчинення акту незаконного втручання в діяльність цивільної авіації спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації готує та передає до Міжнародної організації цивільної авіації:

попереднє сповіщення про акт незаконного втручання протягом 30 діб з дня вчинення акту;

остаточне сповіщення про акт незаконного втручання протягом 60 діб з дня вчинення акту.

146. Після врегулювання кризової ситуації командир та члени екіпажу повітряного судна, щодо якого була вчинена спроба або акт незаконного втручання, письмово інформують керівника авіаційного суб'єкта про заходи, вжиті для запобігання або ліквідації наслідків такого акту.

Керівник авіаційного суб'єкта подає до спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації узагальнену інформацію про вчинення спроби або акту незаконного втручання.

Розділ IX
ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАХИЩЕНОСТІ АВІАЦІЙНИХ СУБ'ЄКТІВ ВІД АКТІВ НЕЗАКОННОГО ВТРУЧАННЯ

147. З метою визначення захищеності авіаційних суб'єктів, підготовки персоналу до зворотних дій проводяться інспекційні перевірки стану авіаційної безпеки.

148. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації здійснює планові, комплексні, сертифікаційні та позапланові перевірки. У разі потреби можуть здійснюватися перевірки стану авіаційної безпеки групи або окремих авіаційних суб'єктів. Кожний авіаційний суб'єкт підлягає перевірці не більше одного разу на рік. Щорічні узагальнені звіти про підсумки перевірок стану авіаційної безпеки використовуються для розроблення заходів щодо підвищення рівня авіаційної безпеки та подаються до правоохоронних органів за їх запитом.

149. Планові перевірки стану авіаційної безпеки в авіаційних суб'єктах проводяться один раз на рік. Перевіряються наявність документації з питань авіаційної безпеки, її відповідність законодавству, а також ефективність практичних заходів із забезпечення авіаційної безпеки. За результатами перевірки складається звіт, який повинен містити:

відомості про стан реалізації програми забезпечення авіаційної безпеки авіаційних суб'єктів;

дані про стан огорожі між контрольованою та неконтрольованою зонами із зовнішнього та внутрішнього боків;

опис процедур регулювання доступу до контрольованої, стерильної зон та зони обмеженого доступу, а також функціонування пропускної системи;

заходи захисту контрольованої, стерильної зон та зони обмеженого доступу;

заходи, передбачені для охорони повітряних суден, об'єктів радіонавігаційного забезпечення, служби обслуговування повітряного руху, електрогенераторного та розподільного обладнання, авіаційних паливних складів, мережі водопостачання, засобів зв'язку тощо;

дані про ефективність систем сигналізації та спостереження;

дані про ефективність систем освітлення з огляду забезпечення безпеки вразливих точок;

результати контролю на безпеку пасажирів, їх ручної поклажі, багажу, а також захисту стерильної зони;

заходи безпеки, що застосовуються під час обробки та зберігання зареєстрованого багажу, кур'єрських і поштових відправлень та бортприпасів;

заходи безпеки в пунктах приготування бортового харчування і бортприпасів, що доставляються на повітряні судна;

опис процедур забезпечення авіаційної безпеки експлуатантів, що провадять свою діяльність в аеропорту;

опис процедур, запроваджених в аеропорту на випадок кризової ситуації;

дані про діяльність рухомого, основного (стаціонарного) аварійного оперативного центру аеропорту з огляду на їх розташування, доступ, наявність необхідних засобів, резервного забезпечення;

дані про організацію діяльності підрозділу, відповідального за забезпечення авіаційної безпеки в аеропорту;

програми навчання і підготовки співробітників служби авіаційної безпеки та іншого персоналу аеропорту;

дані про регулярність проведення навчань для відпрацювання заходів безпеки;

дані про потребу авіаційних суб'єктів у підготовці персоналу з питань авіаційної безпеки;

дані про періодичність проведення нарад, персональний склад і повноваження аеропортового комітету бе зпеки;

дані про реалізацію рекомендацій контролюючого органу, висловлених під час попередніх перевірок.

150. До звіту про підсумки перевірки стану авіаційної безпеки включаються також плани та графічні матеріали, що детально відображають функції та конфігурацію конкретних зон аеропорту.

151. Порядок проведення перевірки стану авіаційної безпеки в авіаційних суб'єктах здійснюється відповідно до інструкції, яка затверджується спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

152. З метою визначення ефективності виконання програм забезпечення авіаційної безпеки авіаційних суб'єктів спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації проводяться комплексні перевірки дотримання авіаційної безпеки. Для цього складають поточні та перспективні плани комплексних перевірок, які охоплюють усі аспекти діяльності авіаційних суб'єктів стосовно забезпечення авіаційної безпеки.

153. Комплексні перевірки проводять один раз на три роки.

154. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації може залучати для проведення комплексних перевірок працівників служб авіаційної безпеки інших авіаційних суб'єктів, а також незалежних спеціалістів і експертів.

155. Порядок проведення комплексних перевірок авіаційних суб'єктів з питань забезпечення авіаційної безпеки затверджується спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації. Сертифікаційні перевірки стану авіаційної безпеки здійснюються згідно з правилами сертифікації авіаційних суб'єктів, затвердженими центральним органом виконавчої влади з питань транспорту.

156. Позапланові перевірки здійснюються з метою оцінки стану готовності авіаційних суб'єктів до захисту від акту незаконного втручання, а також у разі отримання повідомлення про загрозу здійснення такого акту та в інших випадках.

157. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації згідно із законодавством застосовує санкції до авіаційних суб'єктів, які неналежним чином виконують вимоги програм забезпечення авіаційної безпеки.

158. Керівники авіаційних суб'єктів проводять перевірки стану забезпечення авіаційної безпеки щороку згідно з власними планами. За результатами перевірок визначаються заходи щодо усунення виявлених недоліків.

Керівники авіаційних суб'єктів забезпечують подання до спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації звітів про стан забезпечення авіаційної безпеки та результати роботи служб авіаційної безпеки:

щокварталу — до 5 числа першого місяця наступного кварталу;

щороку — до 10 числа першого місяця наступного року.

Заходи щодо забезпечення авіаційної безпеки повинні бути адекватними рівню існуючої загрози.

159. Аналіз та узагальнення інформації, визначення рівня забезпечення авіаційної безпеки здійснює спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

160. Інформація про загрозу авіаційній безпеці, отримана з будь-якого джерела, терміново передається Службі безпеки України.

161. Інформація про загрозу авіаційній безпеці носить конфіденційний характер і доводиться спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації до кожної заінтересованої юридичної особи в частині, що її стосується.

162. Оцінка загрози авіаційній безпеці авіаційних суб'єктів здійснюється відповідним уповноваженим органом або особою на підставі інформації, отриманої від спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації, правоохоронних органів, з інших джерел, у тому числі анонімних.

163. Оцінка рівня загрози здійснюється на підставі Інструкції оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації (далі — Інструкція), де визначаються критерії загрози, включаючи інформацію про діяльність міжнародних і внутрішніх терористичних угруповань, а також перелік адекватних заходів, що вживаються спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації, аеропортом, експлуатантом для відповідного рівня загрози.

164. Інструкція розробляється спеціально уповноваженим органом з питань авіаційної безпеки цивільної авіації та затверджується центральним органом виконавчої влади з питань транспорту.

165. Додаткові заходи щодо забезпечення авіаційної безпеки можуть бути вжиті як на постійній, так і на тимчасовій основі залежно від отриманої інформації про загрозу, а також щодо аеропорту, окремої його зони або об'єкта, повітряного судна.

166. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації призначає комісію для проведення розслідувань актів незаконного втручання в діяльність цивільної авіації.

167. У разі спроби або вчинення акту незаконного втручання на території України щодо повітряних суден іноземних експлуатантів урядову комісію з розслідування такого акту призначає Кабінет Міністрів України.

168. Розслідування акту незаконного втручання проводиться відповідно до правил проведення службових розслідувань актів незаконного втручання в діяльність цивільної авіації, що затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань транспорту.

169. У разі, якщо акт незаконного втручання в діяльність цивільної авіації стосується інтересів іншої держави, Кабінет Міністрів України за ініціативою спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації може дати дозвіл на участь у розслідуванні такого акту уповноваженим представникам цієї держави.

Висновки за результатами розслідування від імені України надаються цій державі в установленому порядку.

170. Розслідування акту незаконного втручання в діяльність цивільної авіації, вчиненого за межами України проти повітряного судна, що знаходиться у державному реєстрі цивільних повітряних суден України, проводиться згідно із законодавством держави, на території якої вчинено акт незаконного втручання. За згодою уповноваженого органу такої держави для участі в розслідуванні можуть бути направлені уповноважені представники України.

171. Комісія, призначена для проведення розслідування акту незаконного втручання, після його закінчення складає акт за результатами розслідування з визначенням причин, заходів для підвищення рівня авіаційної безпеки, пропозицій щодо подальшого запобігання здійсненню таких актів та внесенням корективів до відповідних програм безпеки.

172. Спеціально уповноважений орган з питань авіаційної безпеки цивільної авіації доводить результати проведення розслідування акту незаконного втручання до відома всіх заінтересованих сторін у частині, що їх стосується.

Розділ X
ФІНАНСУВАННЯ ВИТРАТ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

173. Фінансування витрат на забезпечення авіаційної безпеки здійснюється відповідно до Положення про державний спеціалізований фонд фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України в міжнародних авіаційних організаціях, що затверджується Кабінетом Міністрів України, у межах коштів, що надходять до спеціального фонду державного бюджету на відповідний рік для забезпечення діяльності цивільної авіації в Україні та участі України в міжнародних організаціях, а також на утримання спеціально уповноваженого органу з питань авіаційної безпеки цивільної авіації.

174. Державний спеціалізований фонд фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність створюється за рахунок зборів, добровільних внесків та інших надходжень згідно з Положенням про цей фонд. ▼

На кривій не об'їхали

Дива «милосердя» демонструють сумські енергетики

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ

Того жовтневого дня 1999-го в Миколаївці ховали Дмитра Мартиновича. Серед прибулих попрощатися з шанованим довгожителем було й подружжя Мартиненків із Сум. Лариса Іванівна, онука померлого, не присідаючи поралася по господарству. Її чоловік, інвалід-«чорнобилець», який ледве пересувається з палицею, і дочка також не сиділи склавши руки.

Без діла були хіба що дітлахи. Вони по-своєму переживали смерть прадіда. Дев'ятирічний Вадим Мартиненко, мабуть, стомившись від побаченого і пережитого, відпросився з двоюрідними братами на річку.

Хвилин через двадцять брати повернулися — мовчазні, відчужені. Першим це помітив батько Богдана.

— Що сталося, синку?

— Там... Там Вадима струмом убило, — заходячись від сліз, сказав хлопчик.

...Його батько буквально влетів до трансформаторної підстанції через 15 хвилин після того, як тіло Вадима пронизало струмом напругу 10 тисяч вольт. Він лежав на дні шахти без очевидних ознак життя.

Першу допомогу, кваліфіковану і дуже своєчасну, надав місцевий лікар. Через годину за життя дитини вже боролися в обласній дитячій лікарні, де Вадим пробув у реанімації п'ять діб. Після цього була обласна клінічна, в якій упродовж трьох місяців переніс сім операцій.

Третьокласник вижив завдяки лікарям Володимиру Пелеху, Івану Лукашову, Наталі Макогон. Сім'ю Мартиненків у ті тяжкі дні матеріально й морально підтримували підприємець Алла Костенко, представник Червоного Хреста Раїса Волжина, адміністрація та робітники заводу імені Фрунзе, вчителі та однокласники школи № 10, мешканці Миколаївки, друзі та знайомі.

Список благодійників великий, але нема в ньому тих, хто першим мав прийти на допомогу. Немає енергетиків.

«Наша підстанція — скраю»

Таку позицію займають чиновники «Сумиобленерго» від дня трагедії.

...Мій приїзд до Миколаївки багатьох здивував. «Невже досі не поставлено крапку в непринадній історії?» — запитували.

У сільраді пам'ятають про трагедію в 1999-му. Кому належала тоді закрита трансформаторна підстанція № 72 (ЗТП-72), не знають. «Але на балансі сільради вона не значилася, це точно. Запитайте у...» — підказували мені.

Головний енергетик місцевої агрофірми «Вперед» Анатолій Гутенко стверджує, у свою чергу, що об'єкт ніколи колгоспним не був і бути не міг.

— На момент нещасного випадку ЗТП виявилася нічийною, — каже Анатолій Іванович. — Хто і на якій підставі під'єднав небезпечний об'єкт до енергосистеми — невідомо. Цим грубо порушено правила, що передбачають подачу енергії на електроустановку тільки за наявності акта допуску до експлуатації, технічних умов та дозволу на під'єднання, перевірки та встановлення приладів обліку тощо.

У селі, як відомо, найкраще знають про все сусіди. Від хати Івана Води до підстанції найближче від усіх.

— На ЗТП останніми роками не висіли застережні таблички на зразок «Смертельно небезпечно», — каже пенсіонер. — Мало того, двері шафи з обладнанням, яке під напругою, не зачинялися на замок, а вхідних дверей не було. Мені часто доводилося ставити запобіжники і вмикати рубильник, коли гасло світло.

Іван Вода не раз звертався до електромонтера районних електричних мереж Миколи Іванченка, котрий мешкає в Миколаївці, а також до спеціалістів колгоспу: займіться підстанцією, бо буде лихо.

— Працюю в РЕС 41 рік, багатьох начальників знаю, — почав здалеку Микола Іванченко. — Але ніколи ніхто мене не зобов'язував обслуговувати ЗТП-72. На прохання односельців я міг усунути неполадки на нічийному об'єкті, тож його стан знав. Чому начальству не доповідав? То воно й без мене було в курсі справ.

За твердженням мешканців села, вони справно платили за електроенергію (хоча об'єкт вважався нічийним) 12 (!) років.

Що думають про все це у ВАТ «Сумиобленерго», я знаю лише з документів. Голова правління Микола Кривой в аудієнції авторові відмовив, пославшись на кінець робочого дня (п'ятниця, 15.35). Він через секретаря призначив зустріч на... понеділок. Відрядження моє закінчувалося в суботу...

Прокуратура шукала як мокре горить

Через два тижні після НП у Миколаївці прокуратура Сумського району порушила кримінальну справу за ознаками недбальства. Розслідування йшло, судячи з усього, абияк. Слідчий В. Дегтяр, припинивши кримінальну справу лише в червні 2000-го «за відсутності складу злочину», з'ясував, що ЗТП-72 будувалася на замовлення «Облагропроменерго». Об'єкт в експлуатацію здали, але на баланс не поставили. Виконавчу документацію по ЗТП прийняв інженер з технагляду В. Кулінич із Сумського райсільгоспенерго, де вона й... загубилася. А оскільки первісної документації немає, «відсутня особа, відповідальна за безпечне утримання та експлуатацію електропідстанції, тобто суб'єкт злочину»... справу припинили.

Потерпілих повідомити про це не спромоглися. Тільки в жовтні (!) 2000-го прокурор району на вимогу Лариси Мартиненко направив їй копію постанови. Її скасувала обласна прокуратура. Подальше розслідування вів той самий Дегтяр, який цього разу дуже оперативно розібрався і вже в листопаді 2000-го... знову закрив кримінальну справу. Дивно, але слідчий знайшов суб'єкт злочину (це був Кулінич), який не належним чином виконував функціональні обов'язки.

Але... Недбальства інженер припустився дуже давно, тож термін притягнення його до кримінальної відповідальності минув.

А тим часом в районному господарстві енергетиків склалася неблагополучна обстановка. Прокуратура виявила безліч порушень на підстанціях, «більшість яких у занедбаному стані, не відповідають технічним нормам, не обладнані пристроями, які перешкоджали б вільному доступу до підстанції сторонніх осіб...»

Результат злочинного недбальства — чергове НП у селі Верхня Сироватка, де в розподільній шафі підстанції знайшли труп хлопчика, котрий не дожив до 10 років один день...

Загроза майновим інтересам ВАТ

У червні 2001-го подружжя Мартиненків звернулося до суду Зарічного району обласного центру з позовом до ВАТ «Сумиобленерго» та ще до двох енергетичних підприємств про відшкодування матеріальної і моральної шкоди. Вадим, який залишився без правої руки (ліва частково втратила рухомість), і досі лікується, що, звісно, потребує дедалі нових коштів. Чимало їх треба і на ліки для батька, інваліда-«чорнобильця» другої групи (про нього опубліковано статтю «Вісім років без сну», «ГУ» від 05.11.02).

П'ятнадцять з половиною місяців потрібно було суду (суддя Н. Шершак), щоб прийняти рішення у справі. І причина такого тривалого розгляду не в завантаженості судді, не в тяганині. Доки сім'я Мартиненків перебивалася з води на хліб, очікуючи на судовий вердикт, керівництво та юридична служба «Сумиобленерго» робили все, щоб затягнути час. І зрозуміти монополістів можна: позивачі могли розорити акціонерів. А вони ж бо так тяжко заробляють свої мільйони. Вони так завзято борються з неплатниками, забираючи в них часом останні заощадження.

У липні 2000-го від'єднали світло (подумати тільки!) у квартирі Мартиненків. За несплату 250 гривень боргу! Від'єднали сім'ї, в якій два інваліди, один з яких став жертвою недбальства дядечків з енергетики.

Але цим начальство акціонерного товариства, яке «ледве животіє», не припинило наступу на потерпілих. Воно всіляко намагалося уникнути відповідальності, розповідаючи казки про те, що отримання грошей за електроенергію від мешканців Миколаївки ще не означає причетності енергетиків до ЗТП-72.

Щоб це довести, «Сумиобленерго» звернулося до господарського суду з позовом до агрофірми «Вперед» про визнання права власності на майно.

Уявляєте ситуацію? Місцевий суд розглядає позов потерпілих про

відшкодування збитків, а відповідачі зі шкури вилазять, щоб перевести стрілки. Щоб напругу спрямувати іншими проводами в іншому напрямку.

Їм це вдалося! Господарський суд Сумської області (суддя С. Миропольський) одноосібно вирішив: так, ЗТП-72 належить КСП. Чи могло бути інакше, якщо керівництво ВАТ, яке «дихає на ладан», стверджує, що визнання товариства відповідальним подібне банкрутству, бо «загрожує майновим інтересам товариства».

У судді місцевого суду, на щастя, вистачило здорового глузду розставити крапки над «і». Суд частково задовольнив позов Мартиненків, «розоривши» «Сумиобленерго» на енну суму. Об'їхати на кривій позивачів не вдалося.

Отака гуманність

Гадаєте, сумські енергопостачальники визнали свою вину і відповідальність перед скаліченою дитиною? Вони подали скаргу, і апеляційний суд Сумської області, як і господарський, перейнявся проблемами монополіста і... змінив рішення Зарічного місцевого суду.

Жаліслива колегія суддів під головуванням В. Рибалки на третину зменшила компенсаційну суму, а рішення суду першої інстанції в частині компенсації коштів за додаткове харчування... скасувала.

— Чи не знущання це? — запитує Лариса Мартиненко. — Судді апеляційного суду визнали сина і нас, батьків, на третину винними в тому, що сталося. Крім того, піддали сумніву той факт, що ми, доглядаючи за смертельно травмованою дитиною, витрачалися на харчування...

Рішення апеляційного суду викликає подив у всіх, хто знає історію нещасної сім'ї. Тим паче що в такій справі іншим судом свого часу прийнято рішення про 100-відсоткову компенсацію. І ніхто після не зменшив суми, звинувачуючи батьків і самого потерпілого в їхній вині.

У суддів, які застосували правову норму про відповідальність батьків і дітей, хочеться запитати: в чому ви або я будемо винні, якщо наші діти (онуки) раптом упадуть у відчинений каналізаційний люк або, не приведи, Господи, їм на голову звалиться частина балкона (льоду)? Чому ви не звернули уваги на обставини того скорботного дня (похорон діда, зайнятість батька-матері тощо)?

Не хотіли, вважаю, ось і не звернули.

Проте загальновідомо: той, хто чогось хоче, обов'язково свого досягне. У зв'язку з цим іще запитання: чи дуже хотів допомогти сім'ї Мартиненків голова профкому ВАТ «Сумиобленерго» Олександр Кононенко, котрий приїхав на квартиру потерпілих у липні 2000-го? Приїхав, зазначте, після того, як Мартиненки звернулися до суду.

— Він сказав, що правління прийме рішення про відшкодування збитків, просив підготувати документи, — згадує Лариса Іванівна. — Я зібрала довідки, віддала їх Олександру Сергійовичу особисто, але допомоги сім'я не дочекалася.

Натомість отримали черговий удар від районної газети, яка опублікувала в серпні 2002 року (?!) інформацію про НП в Миколаївці зразка 1999-го. І трагедію подала як результат пошуку хлопчиком легкого заробітку: заліз, мовляв, у трансформаторну по кольоровий метал.

Схоже, в Сумах дива «милосердя» демонструють не тільки монополісти із «Сумиобленерго» під головуванням Миколи Кривого.

До речі, акціонери ще мають можливість довести протилежне, надавши допомогу потерпілій сім'ї. Не за рішенням суду, а за велінням совісті.

Іван ІЛЛЯШ.

Київ—Суми—Київ.

На знімках: Вадим Мартиненко до жовтня 1999-го; син і мама після трагедії; фігурки з пластиліну 12-річний хлопчик ліпить лівою рукою.

Фото з архіву «ГУ».

Третьокласник вижив завдяки лікарям Володимиру Пелеху, Івану Лукашову, Наталі Макогон та іншим благодійникам

«Сьогодні сама ідея податкових декларацій дискредитована»

У березні ми відзначаємо не тільки свято «жіночої весни», Шевченківські дні, День Паризької комуни і Міжнародний день театру. Цього року перший місяць весни багатий на ювілей: виповнюється 10 років декларування доходів громадян. Без сумніву, славна подія, яку гріх обминути увагою. Тим більше що податківці запевняють: останнім часом вимальовується стала тенденція до масового «зізнання у статках», особливо багатими і супербагатими людьми. Як це позначається на державній казні, чи справді всі наші заможні і просто працездатні співвітчизники кваплятьcя до 1 квітня прозвітувати за «кожну свою копійку»? На ці та інші «ювілейні» запитання ми попросили відповісти голову парламентського Комітету з питань бюджету ***Петра ПОРОШЕНКА****.*

— Петре Олексійовичу, питання «на засипку»: ви особисто свої доходи декларуєте?

— Декларую і навіть колись «постраждав» за свою законослухняність. У 1998 році я балотувався в народні депутати, і мій конкурент «вдарив» мене таким аргументом: для чого його обирати, він навіть доходів не вміє заховати.

— Отже, ви як бюджетний «начальник» і слухняний платник податків можете «спати спокійно»: і власна совість чиста, і за державний бюджет приємно…

— Податкову заповідь: «Заплатив податки — спи спокійно» — я сприймаю як звернення до божевільних. Не дивуйтеся, саме так. І в цьому немає парадоксу. Він в іншому.

Звичайно, наявність системи декларування доходів — це позитивно. Однак справа в тому, що сьогодні сама ідея податкових декларацій дискредитована. Для того, щоб цей процес був масовий і реальний, треба насамперед захистити людей від сваволі державних чиновників. Якщо «білі комірці» не бояться за скромної декларації демонструвати розкіш — іномарки останніх моделей, дуже дорогі годинники, краватки за десять тисяч доларів, то це — публічна демонстрація безкарності...

— Чому лише «білі комірці»? Один з колишніх ваших колег власноручно завізований перелік, чого в нього немає, а не було майже всього, за винятком скромної депутатської зарплати, до редакції привозив на «мерседесі» з двома «джипами» охорони.

— Без коментарів... Тому такі агітки ДПА про користь і масовість декларування — не більше, ніж фарс. Чи фальш. У нас є багаті люди, які платять податки, і є ті, хто «перебуває в зоні недосяжності».

— І як же їм вдається так затишно прилаштуватися? Ви можете конкретизувати свою класифікацію?

— Прикладів скільки завгодно. Зокрема, ні для кого не є таємницею, і для ДПА також, що горілки дуже розкрученої торгівельної марки випускаються в Україні без сплати акцизу. Всі знають, що виробник цієї марки перебуває під «парасолькою» владних структур. Туди податківці з перевіркою не підуть. Тим більше не ввірвуться податкові міліціонери в масках і з автоматами...

Без сплати відповідних платежів ввозиться в Україну багато товарів. Наприклад, цукор-сирець. Проблема не тільки в тому, що розкрадаються бюджетні мільйони: знищується цукрова промисловість країни, яка завжди була її гордістю. Про це знають усі, як і про те, де в нас можна зареєструвати ввезену з-за кордону крадену машину за фіктивними документами, без сплати акцизу і ПДВ. Розумієте, в нашій державі діє злочинна схема із залученням найвищих посадовців. Про яку масовість декларування можна говорити?

Прикро тільки, що на цю агітацію витрачаються державні кошти...

— Але ж треба зрозуміти і податківців. У них також є свої обов’язки.

— Знаєте, є галузі бізнесу, де сьогодні, чесно сплачуючи податки, ти приречений на банкрутство. Бо якщо ти платиш, а решта — «пільговики», то твій товар просто буде дорожчий на суму сплачених тобою податків. Результат цього «ціноутворення» зрозумілий. Це не конкуренція, а державний рекет. Сьогодні бізнес-структури, що перебувають під «дахом» силових відомств, не сплачуючи податків, не проходячи процедуру перевірок, конкурентоспроможніші, ніж чесні і слухняні платники податків. У 2001—2002 роках така ситуація спостерігалася у спільних підприємствах. Економіка країни в занепаді, а фірми під патронатом влади процвітають.

Тому виконавча влада, уряд, ДПА мають побудувати систему так, щоб платили всі...

— Даруйте, але недавно ви разом із Леонідом Черновецьким подали законопроект «Про тимчасовий порядок застосування покарань за судовими вироками у вигляді позбавлення свободи щодо засуджених за скоєння злочину, передбаченого ст. 212 ККУ». Тобто ви запропонували мораторій на «грати» за ухилення від сплати податків. Чи не є це заохоченням, щоб платили не всі?

— Якщо звернутися до статистики ДПА, можна побачити: щороку за ст. 212 ККУ порушують десятки тисяч кримінальних справ. Це означає, що зупиняється робота підприємств, витрачаються величезні кошти на проведення слідчих дій. Отруюється життя багатьох людей.

В Україні притягнення до кримінальної відповідальності часто є методом зведення рахунків з конкурентами або політичними опонентами. Це доволі поширене явище. Щоб захистити малий і середній бізнес, ми й запропонували свій законопроект.

— Але в одній з телепередач вас якраз і звинувачували в тому, що ви хочете захистити лише багатих.

— Це нісенітниця. Законопроект присвячений захистові людей, які платять податки: байдуже, яким бізнесом вони володіють. Система адміністрування податків повинна бути прозора, проста і зрозуміла. Немає потреби перевіряти підприємство по 200 разів на рік. Я знаю, що кажу. В 1997 році, коли я йшов на вибори, концерн, котрий я очолював, за рік «перешерстили» 274 рази!

Виходячи з гіркого власного досвіду і загальнодержавної практики, я й пропоную: перевірки повинні стати плановими, підприємці мають підготуватися і подати всі документи. Зібралися контролюючі органи раз на п’ять років, перевірили, не знайшли порушень — працюйте спокійно далі. Знайшли — притягуйте до відповідальності. Але все це має бути прозоро для всіх.

Методів, як це зробити, — скільки завгодно. Я, наприклад, запропонував голові ДПА Юрію Кравченку зробити три кроки, в яких будуть зацікавлені всі сторони. Сьогодні є державний план перевірок — оприлюдніть його в Інтернеті, на сайті ДПА, і нехай кожний підприємець знайде себе. Все це не вплине на боротьбу з відмиванням «брудних» грошей або фіктивними підприємствами

— Як я зрозуміла, ви ініціюєте насамперед захист опозиційного бізнесу?

— Я не хотів би, щоб законопроект оцінювали саме так. Справді, влада душить опозиційний бізнес. І ті, хто цим займається, — злочинці. А ми хочемо, ще раз наголошую, щоб підприємницьке середовище було прозоре. Необхідно суспільство утвердити в думці, що це платник податків — шановна людина. Головна людина. А в нас цар, бог і герой — податківець. Так не повинно бути.

— Чому ж є? Адже слово «прозорий» найчастіше вживається на всіх рівнях влади.

— Жах не в тому, що все це відбувається, а в тому, що парадоксальну ситуацію ми сприймаємо, як нормальне явище. В нас набагато простіше прийти до чиновника і дати йому хабара. Без зміни системи влади ми таку ситуацію не переламаємо.

— До речі, про зміну системи влади. Майже одночасно з вами подав свій законопроект про пожиттєві гарантії Президенту, в якому пропонує податкову амністію, Сергій Ківалов. Як ви розцінюєте цю ініціативу?

— Чесно кажучи, я ставлюся до цього, як до піарівської акції. Без сумніву, ми повинні створити механізми захисту Президента (маю на увазі посаду, а не особистість), але не в такий же спосіб. Це швидше не захист, а напад, звинувачення апріорі в «підпільному багатстві».

Якщо торкнутися питання амністії в ширшому значенні, то сьогодні капітали в Україну не повернуться, бо немає системи права, яка гарантувала б, що держава виконає домовленість зі «свідомим тіньовиком». А коли діятиме така гарантійна система, капітали повернуться і без амністії — як інвестиції. Так, як це сталося в Китаї.

— Недавно чотири президенти заявили в Москві про створення єдиного економічного простору. Голова Комітету з питань бюджету оптимістично ставиться до такої перспективи?

— Насамперед зізнаюся, що немає більшого прихильника поліпшення відносин з Росією, ніж Петро Порошенко. Втрата наших товарних ринків у сусідній країні найболючіше б’є по українській економіці. Б’є значно ефективніше, ніж незавоювання нових товарних ринків на Заході. Але... Я не бачу в цих останніх московських домовленостях якихось нових ініціатив, чогось такого, про що ми вже не казали б у 1996—98 рр. Ми підписали угоду про вільну торгівлю, Верховна Рада її ратифікувала. Але Державна Дума вилучила з документа головні позиції українського експорту, тобто повелася, як «наперсточники». Тому я розумію Президента, він вимушений був піти на певні кроки, щоб сказати: виконайте взяті на себе зобов’язання. Сподіваюсь, вільну торгівлю буде відновлено.

В усьому іншому, впевнений, «гора народить мишу». До втрати суверенітету і його ознак не дійде. Впевнений!

І ще на що хочу звернути увагу. Одні прокоментували домовленість про створення ЄЕП як небувалий успіх Президента. Інші засудили його за зраду національних інтересів. Але майже всі скромно не помітили, що Росія одразу після зустрічі «четвірки» підвищила експортне мито на нафтопродукти. Одразу! То це не подвійні стандарти? Не яскраве свідчення, що таке політична декларація, а що прагматична економічна політика? Нам ще вчитися і вчитися у сусідів...

Розмову вела Людмила КОХАНЕЦЬ.

ЗАКОН У ДІЇ

Соцстрах — годівниця для чиновників?

Збори на соціальне страхування сплачує зі своєї зарплати кожний працівник, щоб у разі потреби йому оплатили лікарняний, видали допомогу на народження дитини чи поховання близьких. Але мало хто знає, як акумулюються і витрачаються ці кошти. Нещодавно Комітет Верховної Ради з питань соціальної політики та праці проаналізував, як виконується Закон «Про загальнообов’язкове державне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням» та як діє відповідний фонд. І виявив низку серйозних порушень законодавства. Розповісти про це наш кореспондент попросив голову Комітету ВР з питань соціальної політики та праці *Василя ХАРУ*:

— Ще парламент другого скликання прийняв Основи законодавства про загальнообов’язкове державне соціальне страхування, яким було передбачено створення п’яти фондів. Три з них уже діють: страхування від нещасних випадків на виробництві, у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності та страхування від безробіття. Законопроекти про ще два фонди — пенсійного та медичного страхування — нині перебувають на розгляді у парламенті.

Перевірка комітетом діяльності Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності виявила неподинокі факти перевищення повноважень з боку його правління (голова В. Куліченко), виконавчої дирекції (директор Б. Бочкалов) та виконавчих дирекцій відділень фонду з використання державних коштів. По-перше, надмірні видатки на утримання апарату. Середня зарплата в дирекції фонду — 969 гривень, тоді як середня зарплата по Україні — 364 гривні. У грудні 2001 року для фонду було придбано за 12,5 млн. грн. окрему будівлю, вкладено в її реконструкцію ще додатково декілька мільйонів, однак до сьогодні дирекція фонду орендує інше приміщення (до речі, в самому центрі Києва і недорого) й, схоже, ще не скоро перейде в новий будинок. І мимоволі постають запитання: а чому саме цей будинок придбали, чому так дорого у такому поганому стані, чи не був хтось у цьому особисто зацікавлений?

На комп’ютеризацію і програмне забезпечення фонду вже витрачено 37 млн. грн. За результатами перевірки, виявлено невідповідність сум договорів із фактичним перерахуванням коштів або договорів узагалі не було. Постановою правління фонду створено не передбачену законом структуру: Фонд розвитку, левова частка коштів з якого спрямовувалася на придбання квартир, надання безвідсоткових позик, преміальні, ювілеї співробітників фонду тощо. Розпорядженням голови правління фонду було виділено 50 тисяч гривень громадській організації «Центр сприяння розвитку особистості», яка навіть за назвою не має жодного стосунку до цілей і завдань Фонду соцстрахування.

Фондом також прийнято рішення про централізоване фінансування центральних апаратів спортивних товариств «Україна», «Спартак» і «Колос» та їх апаратів у областях. Хоча за законом дитячо-юнацькі спортивні школи мають фінансуватися за регіональними програмами, і кожне спорттовариство має утримувати тільки свої школи. А, скажімо, у Донецькій області спорттовариство «Україна» мало торік лише одну ДЮСШ, а йому було виділено сотні тисяч гривень — гроші використовувалися без належного контролю (що призвело не тільки до порушення закону, а й внутрішніх документів фонду) і взагалі не за цільовим призначенням. На це вже звертали увагу в своїх рішеннях улітку 2002 року Наглядова рада та Міністерство соціальної політики та праці, які геть проігноровано Фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Нехтується закон і в частині щорічного формування регіональних програм відновлення здоров’я застрахованих осіб та членів їхніх сімей — санаторно-курортного лікування, оздоровлення в дитячих таборах тощо. За законом кожний регіон має формувати програми залежно від своєї специфіки, відповідно до яких і затверджується загальний кошторис фонду. На жаль, другий рік поспіль формування програм санаторно-курортного оздоровлення перебуває в ручному управлінні. У зв’язку з цим ігнорується закон і в частині формування страхового тарифу.

За межами закону також фінансування 300 штатних одиниць правових інспекторів і 100 довірених лікарів профспілкових об’єднань України.

Водночас фонд досі не прийняв від деяких профспілкових об’єднань матеріальні активи, придбані за кошти від зборів на соцстрахування, які станом на 1 жовтня 2002 року становили 2,2 млн. грн. Хіба ці кошти не потрібні фонду?

На жаль, рішення комітету спричинило негативну реакцію з боку профспілки. Справедливі й конкретні зауваження про порушення закону було сприйнято профспілковою стороною як особисту образу і навіть вжито заходів для скасування рішення комітету. Однак комітет принципово стоїть і стоятиме на засадах законодавства і все зробить для виконання свого рішення. Позицію комітету повністю підтримує Міністр праці і соціальної політики України Михайло Папієв і міністерство загалом.

Поза тим хочу наголосити: комітет переконаний у потребі збереження системи загальнообов’язкового державного соціального страхування.

Записала Юліана ШЕВЧУК.

СПОЖИВАЧ

Хоча хворіти і не модно...

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

На селі хворіти якось не заведено. Можливо, тому, що худоба і лани не визнають лікарняних листків, а може, через те, що сидіти склавши руки наш селянин просто фізично неспроможний — навіть якщо ці руки болять від кількох тонн перекиданого сіна чи двох гектарів просапаних буряків. З ліків, здебільшого, обирають горілку з перцем і без, внутрішньо, а рідше — зовнішньо. Але бувають моменти, коли стає зрозуміло: або лікуватися всерйоз, або збирати рідних і проголошувати заповіт.

— Бабусі, а у вашому селі ліки продаються? — запитав на приміській платформі Олександрійського автовокзалу.

— А як же, — виступила вперед жінка, закутана в пухнасту хустину. — В медпункті учора був корвалол і аспірин. Дві пачечки.

Гурт, який чекав відправлення кількох «сільських» автобусів, на підтвердження з розумінням мовчав. Це була правда. Але, на щастя, не уся. Час від часу асортимент розширюється — як мінімум, раз на місяць, коли фельдшер місцевого ФАПу відправляється у місто і в районній аптеці №150 отримує чергову партію медикаментів для продажу односельцям.

Таких «точок», де крім невідкладної медичної допомоги можна знайти бодай які-небудь ліки, усього по району дев'ятнадцять. Місцевий сільський медперсонал за узгодженням з районною владою виступає реалізатором ліків першої потреби. У великих селах, звісна річ, пігулки і настоянки доводиться завозити щотижня, на відміну від найменших населених пунктів. Зрозуміло, що кредитувати кожне село на тривалий термін великою сумою грошей центральна районна аптека не в змозі, тому асортимент доволі обмежений навіть у день завезення товару.

Хоча, як свідчить практика, в багатьох випадках наявність ліків у ФАПі великою мірою залежить від активності фельдшера-аптекаря за сумісництвом. Номенклатуру також цілком визначає саме він, однак зрідка трапляється, що і сама райаптека «сідає на мілину», її склад порожніє — тоді і найсумлінніший сільський медик не в змозі що-небудь вдіяти для поповнення своїх запасів.

Трохи впевненіше можуть почуватися потенційні хворі в шести селах Олександрійщини, де є власні повноцінні аптеки, але й на них стовідсотково покладатися не можна — з аналогічних причин. Сьогодні потрібний препарат може бути на полиці, а завтра — вже ні. Великих запасів дорогих ліків на селі не створюють. Що залишається селянинові? Молити Бога, щоб негайна потреба в антибіотиках чи якихось знеболюючих засобах виникла в «рейсовий» день, коли з села до міста ходить маршрутний автобус, аби хтось з рідних «мотнувся» у райцентр і привіз звідти необхідне. Про випадки, коли буває негайно потрібна зеленка, годі й казати.

Проте чому в наш час цілковитої комерціалізації не йде до Магомета інша гора — приватні аптеки? Олександр Рушковський, генеральний директор олександрійського підприємства «Медіфарм», що має мережу аптек у місті, був готовий до цього запитання:

— Збут ліків у сільській місцевості обмежений, а аптечний бізнес — справа високовитратна. Навіть якщо моїми ліками торгуватиме місцева фельдшер чи медсестра, я маю забезпечити її ліцензією, холодильником, зарплатою, регулярною доставкою товару. Непросто налагодити контроль, а між тим відхилення від правил у будь-якій нашій «точці» в селі спровокує загрозу ліцензії всього підприємства. Тож хоча ми в цілому готові до роботи на селі, це неможливо, поки справа залишатиметься збитковою.

Цікаво зазначити, що місцеві представники аптечного бізнесу всупереч законам конкуренції визнають доцільність надсилання медпрепаратів поштою. Навіть у найвіддаленіше село хоч раз на тиждень обов'язково приходить поштовий фургон, а те, що крім листів та газет він везе чимало різного потрібного селянам краму, давно відомо усім.

Ігор ШИРОКУН.

Кіровоградська область.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Усе для клієнтів

Підбито підсумки конкурсу на кращий Будинок побутового обслуговування у містах Дніпропетровщини. Практично уся сфера нині приватна. Тож у регіоні не бракує закладів, де клієнтам надають так звані елітні послуги. А як бути, приміром, з пошиттям одягу, ремонтом взуття, побутової, радіотелевізійної та іншої техніки?

Серед великих міст Дніпропетровщини найкращим визнано будинок побуту «Елегант» у Кривому Розі. З менших — «Гірник» з Орджонікідзе. А серед райцентрівських перемогло апостолівське підприємство «Сервіс».

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Вигадуємо проблеми на свою голову?

ІНШИЙ РАКУРС

Нині активно обговорюють перспективу реалізації лікарських засобів поштою. Є навіть проект правил надання цих послуг. Тому вважаємо за потрібне висловити свою точку зору з цього приводу.

Наша асоціація об'єднує професіоналів 39 аптечних установ Білої Церкви та фармацевтів 13 районів Київської області. Реалізацію лікарських засобів поштою засуджуємо. Адже це зводить нанівець знання, які дають фармацевтичні заклади освіти.

Виходить, країна даремно витрачає кошти на підготовку кадрів. Адже відпускати лікарські засоби планується доручити некваліфікованим у аптечній справі працівникам зв'язку. На нашу думку, голова Державного комітету зв'язку та інформатизації України не має права затверджувати проект «Правил надання транспортних та кур'єрських послуг при просуванні лікарських засобів суб'єктами фармацевтичної діяльності через заклади поштового зв'язку «Ліки на замовлення» ТОВ «Українська медична спілка».

У містах та селищах України відкривається чимало аптек. Схоже, цей процес ніхто не контролює. А тепер ще й працівники зв'язку стануть фармацевтами. Постає питання: хто буде навчати поштарів латинській мові, фармакології, фармацевтичній хімії, правилам вживання лікарських засобів тощо?

Таке рішення могли прийняти ті, хто має на меті лише отримання прибутку. У такому контексті навіть сам вираз «просування» — непрофесійний і неконкретний. Суб'єкти фармацевтичної діяльності, які збираються «просувати» лікарські засоби через заклади поштового зв'язку, нездатні забезпечити дотримання вимог, які висуває, зокрема, Державний департамент з контролю за якістю, безпекою та виробництвом лікарських засобів і виробів медичного призначення.

Для чого вигадувати нові структури, коли є налагоджена аптечна мережа, а в селах працюють фельдшерсько-акушерські пункти?

Л. ГОРЮНОВА,
голова правління Білоцерківської асоціації фармацевтів.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

СПИТАЄТЕ — ВІДПОВІМО

Немає прописки, не буде й телефону

Який порядок приймання, обліку, оформлення та розгляду заяв про надання послуг місцевого телефонного зв'язку, що надходять до підприємств зв'язку від громадян?

Адам КИРИЛЮК.

Тернопільська область.

Щоб отримати власний телефонний номер, спочатку потрібно подати до підприємства зв'язку письмову заяву. Поважною причиною для відмови в наданні послуг зв'язку є відсутність відповідних технічних можливостей. Згідно з п.13 Правил користування місцевим телефонним зв'язком, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 22 квітня 1997 р. № 385, заяви громадян на встановлення квартирних телефонів беруться на облік і задовольняються за наявності в паспорті відмітки про реєстрацію постійного місця проживання (прописки) за відповідною адресою. Черга на встановлення телефону визначається датою подання заяви. Черга громадян, які мають пільги на встановлення квартирних телефонів, а це у межах зазначених груп (позачергове, першочергове, переважне право), визначається датою подання документів, якими ці пільги засвідчені. Заяви на встановлення телефонів в окремій квартирі приймаються тільки від однієї особи і розглядаються в місячний термін з дня їх надходження. Про результати розгляду заявнику надсилається письмове повідомлення. У разі переїзду громадянина перенесення черги на встановлення квартирного телефону за новою адресою проводиться за його заявою на підставі виданої підприємством зв'язку довідки. Якщо питання встановлення телефону вирішилося на вашу користь, підприємство зв'язку укладає з вами договір на надання послуг телефонного зв'язку та надає номер телефону, що встановлюється. Якщо телефон включено за спареною схемою, зазначається номер телефону, з яким він спарюється, і номер квартири, де встановлено спарений телефон. У разі невикористання протягом місяця, з будь-яких причин (неоплата, відмова абонента та інше), номерів телефонів група технічного обліку здійснює розброньовання зазначених номерів та їх лінійних даних.

Наталія ХОМЕНКО.

Весняний борщ — задоволення не з дешевих

СТРАВА НА СТОЛІ!

Більшість миколаївців звикли робити закупки на Центральному ринку міста — є з чого вибрати. Однак на початку весни ціни на продукти вражають. Наприклад, м'ясо на ринку дешевше за рибу. Так, кілограм свинячої вирізки можна купити за 10—12 гривень, а стільки само судака обійдеться на дві—три гривні дорожче. Для приморського міста, де риба — другий хліб, це занадто. Порівняно з минулим роком істотно подорожчали й овочі. Так, кілограм моркви потягне на чотири гривні (вдвічі більше, ніж торік у березні). У стільки ж зросли в ціні капуста, картопля та буряк. За цибулю доводиться викладати майже три гривні, за часник — дев'ять.

Скільки коштує миколаївській господині борщ на початку весни? Врахувавши, що півкілограма свинини потягне на шість гривень, за каструлю національної страви доведеться викласти гривень 35. Мабуть, таке «задоволення» може собі дозволити не кожен.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Фото Леоніда ДОБРОВОЛЬСЬКОГО (Укрінформ).

ПИЛЬНУЙТЕ!

Ветеринари сказали «не можна»

Луганське обласне управління у справах прав споживачів закликало населення бути уважнішим під час купівлі м'яса та м'ясних продуктів. Приводом для такого звернення стали результати перевірок якості цього товару. Серйозні порушення помічено майже на всіх господарюючих суб'єктах. Головні з них: відсутність інформації про товар, супроводжувальних документів тощо. Згідно з ветеринарними вимогами, ввезення субпродуктів, фаршу та подрібненого м'яса всіх видів тварин (крім птиці) в нашу країну заборонено. Проте на ринках Луганська ці товари не дефіцит.

Алла АНТИПОВА.

Як за борги комбінат купували

ВЛАСНІСТЬ

Минулого тижня столичних представників мас-медіа наче магнітом притягувало приміщення столичного апеляційного господарського суду. Розглядалася апеляція ФДМУ на рішення господарського суду Києва про визнання недійсним договору купівлі-продажу акцій Північного гірничо-збагачувального комбінату (ПГЗК), укладеного між фондом та ЗАТ «Українська металургійна компанія».

Від судового рішення з цього приводу залежало не лише те, хто контролюватиме діяльність велета гірничорудної промисловості, а й яким шляхом піде далі приватизація. Правовим чи безправним, за принципом —кого схочу, того й заморочу.

Але ввечері 12 березня найчастіше лунав інший афоризм: «Нехай згине держава, але восторжествує Закон». І його повторювали не вороги власної країни, а люди, які готові віддати все заради того, аби вона процвітала. Але зневаги до законів, та ще й із боку посадовців, вони терпіти не хочуть. А раділи з того, що апеляційний суд виніс справедливе рішення: умови конкурсу з продажу 35,74 відсотка акцій ПГЗК вважати дискримінаційними, його результати — скасувати.

Нагадаю, що передувало історичному засіданню. 35,74 відсотка акцій, що належали державі, перебували в управлінні фонду, 50 відсотків плюс одна акція — в управлінні «УкрСиббанку». Минулого літа неконтрольний пакет вирішили продати. Як і належить, ФДМУ оголосив конкурс, що мав відбутися 23 серпня. І почав приймати заявки від бажаючих узяти у ньому участь. З кожним днем кількість їх збільшувалася, що, безперечно, вселяло в душі приватизаторів райдужні сподівання. Адже не треба бути Рокфеллером, щоб зрозуміти: що більше претендентів, то затятіше буде торжище, а отже, «лот» можна продати за більшу суму.

Однак не так сталося, як гадалося. Камінь спотикання приховували під личиною «додаткових умов». Від потенційних учасників конкурсу, зокрема, вимагали ОБОВ'ЯЗКОВОГО укладення письмової угоди з кредиторами підприємства, цінні папери якого реалізовувалися. Причому не просто з групою будь-яких позичальників, а неодмінно з тими, хто тримав на руках більш як 50 відсотків боргу. Ну то й що, скажете ви. А річ у тім, що половиною кредиту володів «УкрСиббанк» з партнерами, один з яких і виявив бажання придбати пакет цінних паперів ПГЗК. Фонд державного майна не міг цього не знати, а знання — то сила. Тепер скажіть, який бізнесмен за здорового глузду пристане до таких кабальних умов приватизаційного конкурсу? Звичайно, серед «нових українців» є свої меценати. Але ж не до такої міри!

Отже, схоже, що додаткові умови писалися спеціально під партнера «УкрСиббанку». І справді, крізь передконкурсне сито пройшли... сам банк та «Українська металургійна компанія». А сімку інших претендентів, серед яких такі стовпи вітчизняного виробництва, як ЗАТ «Південний ГЗК», «Орджонікідзевський ГЗК», «Суха балка», а також ТОВ «Манітоба», «Запорізький центр управління активами», безапеляційно відсіяли ще на «нульовому циклі».

Неприємно вражені відверто протекціоністською позицією ФДМУ, відсторонені від участі у начебто прозорому (на думку голови Фонду О. Бондаря) конкурсі, подали позови до господарського суду столиці. Не побачити очевидного там не могли. І в серпні 2002 року призупинили проведення конкурсу, аби глибше розібратися, які саме процедурні норми порушено.

Однак розібратися служителі Феміди не встигли. Бо на скаргу Фонду державного майна відреагував апеляційний суд, який у вересні попереднє рішення своїх колег визнав помилковим.

Гаятися у фонді не стали. Воно й зрозуміло (передбачали, що відсторонені підготують власну апеляцію у вищу судову інстанцію). І буквально наступного дня провели широко розрекламований конкурс. Так-так, за участю лише двох претендентів — «УкрСиббанку» та «Української металургійної компанії». Перемогла остання, бо «суперник», судячи з вирученої суми, не дуже й пручався: за стартової ціни у 86,8 мільйона гривень пакет продали аж (!) за 89 мільйонів. Інакше кажучи, цінні папери пішли з молотка фактично за собівартістю. Ото вторгували! Бодай гендлярі з фонду повчилися справі на Сорочинському ярмарку.

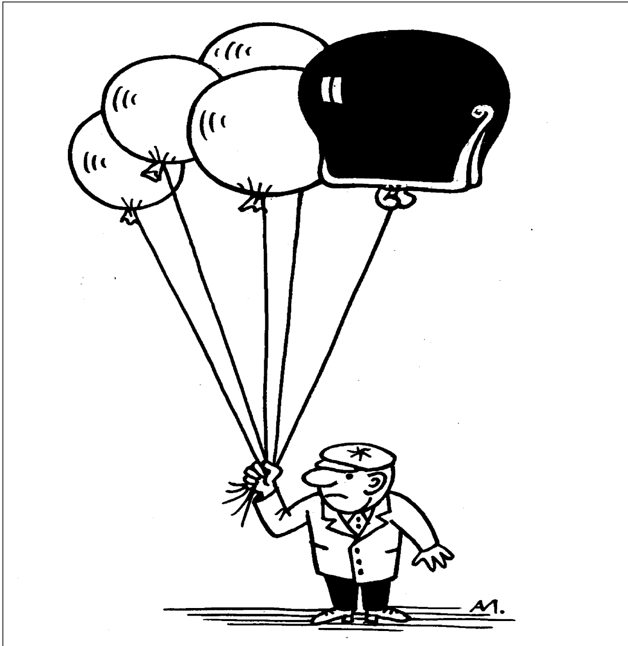
Утім, іронія навряд чи виправдана. Бо все було «розіграно як по нотах». Партитуру твору, гадаю, писали у ФДМУ — у вигляді «додаткових умов». Ось що з цього приводу сказав заступник голови спеціальної контрольної комісії Верховної Ради В. Литвин: «У випадку з «Північним ГЗК», незважаючи на закон, головною діючою особою став не інвестор, а кредитор. Знову підприємство хотіли продати за борги. Такі прецеденти — платформа для інших оборудок, які здійснюються під «сукном».

Що тут додаси? Ніби в око поцілив народний обранець. Такої наруги над здоровим глуздом і чинними законами не витримала вже Генеральна прокуратура. Діючи від імені Кабінету Міністрів, вона 17 вересня минулого року звернулася (допекло!) з позовом до господарського суду Києва. Той визнав результати конкурсу недійсними й наклав заборону на будь-які дії з пакетом цінних паперів «Північного ГЗК».

Однак і фонд гав не ловив. Він підготував офіційне звернення до апеляційного суду столиці. І ось засідання саме останнього, 12 березня, спричинило таку увагу журналістів та ділових кіл.

На сьогодні право перемогло. Але крапки над «і» остаточно ще не розставлено. Бо за ФДМ залишається можливість оскаржити і це рішення. Цього разу — у Вищому господарському суді. За словами начальника відділу нормативно-правового забезпечення і кодифікації юридичного управління фонду пана Барабаша, саме тепер керівництво вирішує, як йому діяти далі...

Валерій ТЕПЛЮК.

Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

ВІТЧИЗНЯНИЙ СТИЛЬ

Земні товари високого польоту

Добре відомий якісними товарами для народу завод «Сокольники» — структурний підрозділ харківського авіавелета — уже півстоліття не перестає дивувати вітчизняного споживача. Земна продукція «Сокольників» успішно тіснить імпортну навіть у наш час достатку. Пояснюється це не так патріотизмом вітчизняного споживача, як його прагненням купити ліпший товар.

Років 15 тому найкращим подарунком молодій сім'ї був би візок «Лелека», виготовлений у Харкові. Славилося підприємство і випуском драбин, розкладачок, дитячих санчат. А іграшка «автомат Калашникова», яка зовні мало чим відрізняється від оригіналу, була найулюбленішим сувеніром іноземних делегацій.

Коли планову економіку змінила жорстка ринкова конкуренція, заводу довелося шукати нових шляхів завоювання споживчого ринку. Адже в 90-ті роки в Україну хлинув справжній потік дешевого, зовні привабливого, але часто-густо неякісного імпортного ширвжитку.

Один із найпопулярніших товарів, особливо напередодні садово-городнього сезону, сьогодні — драбини-стрем'янки. Але тепер, з огляду на потреби та можливості масового споживача, завод випускає не дорогі алюмінієві, а цілком доступні за ціною сталеві, які до того ж надійніші. Розширився й асортимент: від драбин для квартир і бібліотек до професійних будівельних і садових стрем'янок, до дають змогу виконувати роботи на висоті до чотирьох метрів. А якщо вам потрібна драбина ще більшої довжини — завод виготовить її під замовлення — необхідних розмірів та конструктивних особливостей. А наявна на заводі унікальна лінія порошкового напилення дає можливість фарбувати вироби в десятки різних кольорів і відтінків.

2002 року обсяг реалізації цих товарів збільшився порівняно з попереднім роком більш як удвічі —покупці дедалі частіше віддають перевагу харківським виробам, а не імпортним, які або недоступні за ціною, або ламаються вже після першого сезону.

З настанням весни традиційно зростає попит і на так звані дачні та кемпінгові меблі, які складаються, —стільчики і столики для відпочинку, рибалок і туристів, а також шезлонги і розкладачки. Вже в березні цього року завод розпочне випуск цілих гарнітурів таких дешевих і практичних речей, що не поступаються зарубіжним зразкам.

Освоюють «Сокольники» і нові, перспективні види продукції. Це передусім пружинні міні-атракціони, що коштують учетверо дешевше від імпортних аналогів. Такі симпатичні ігрові містечка нині прикрашають майданчики багатьох дитячих садків у Харкові. А оригінальні сервісні возики гармонійно вписалися в інтер'єр залізничних вагонів-ресторанів, зокрема у швидкісному потязі «Столичний експрес». Ще одна новинка — навісне обладнання для мікроавтобусів «Газель», яке значно розширює можливості цих вантажопасажирських автомобілів.

Нині в заводському КБ на стадії проектування та запровадження перебуває ціла серія нових розробок. Завдяки введенню сучасної комп'ютеризованої дільниці технологічного оснащення вже найближчими місяцями на освоєння нового виробу потрібно буде не більше двох тижнів. А це дасть змогу щоразу на кілька кроків випереджати конкурентів, вважають заводські менеджери.

Лариса ЯРМОЛЕНКО.

Харків.

ПРЕЦЕДЕНТ

Приховуєш вакансії? До суду!

У Ленінському місцевому суді Кіровограда завершився розгляд матеріалів, поданих управлінням Служби безпеки України в Кіровоградській області щодо притягнення до відповідальності Олени Д. та Надії К.

Обидві жінки, перебуваючи на кадровій роботі —відповідно в Пенсійному фонді України в Кіровоградському районі та в регіональному відділенні фонду Держмайна України по Кіровоградській області у належний термін не надали до відповідних центрів зайнятості достовірну інформацію про наявність вакантних посад за місцем роботи. Тоді як вакансії були.

Олена Д. визнала свою вину, суд наклав на неї штраф у розмірі 225 гривень, а щодо Надії К. обмежився усним застереженням.

У прес-групі УСБУ в області повідомили, що подібні правопорушення непоодинокі. Вакантні посади в державних і приватних установах та на підприємствах надійно приховують.

Олег БОНДАР.

Кіровоград.

Господарський суд Вінницької області (21000, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7), порушив справу № 5/303-03 про визнання банкрутом АТ «Тульчинрайагробуд», 23609, с. Нестерварка, вул. Садова, 8, Тульчинського району, Вінницької область, р/р 260026332 АППБ «Аваль», МФО 302247, м. Вінниці.

Розпорядником майна призначено Міщишина М. О., ліцензія АА 047756, м. Вінниця, вул. Першотравнева, 166/1, тел. (0432) 35-30-58.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Світлодух

40 днів тому багатотонний МАЗ обірвав життя Анатолія Васильовича Єрмака — народного депутата України ВР двох попередніх скликань, помічника-консультанта народного депутата Г. Омельченка, радника парламентської Тимчасової слідчої комісії з розслідування обставин загибелі журналістів Г. Гонгадзе, І. Александрова та інших резонансних злочинів, одного із керівників депутатського об'єднання «Антимафія».

Чорні звістки про падіння американського шатла «Колумбія» і трагічну загибель Анатолія Єрмака дійшли майже водночас. У першу повірилось, у другу — ні. У відповідь на почуту з телефонної слухавки страшну новину про смерть «нашого Єрмачка» здужалося вичавити найнаївніше із запитань: «Як, зовсім загинув?!». Хоча всі ми з команди полковника Омельченка, здається, уже давно готові до таких чорних звісток. Сказано ж: «На війні, як на війні». Це любить повторяти сам Григорій Омелянович, забуваючи уточнити, що там, у класичної війни, є лінія фронту і хоча б знаєш, з якого боку чекати пострілу.

Наш «шатл «Єрмак» горів давно й очевидно, безупинно і невтомно виносячи на політичну орбіту найважчий вантаж — Правду, од якої здригалася планета Україна... Про міністрів, депутатів, президентів. Про великих і малих скоробагатченків. Масонів, манкуртів і владних бусурманів...

Не було такої ноші, яку він міг, але побоявся б взяти «на борт», і не було для нього недосяжних, себто недоторканних політичних орбіт. Якби ви стільки, як він, знали про тих, хто угорі, — посивіли б. А він не встиг — просто спопелився, підкорюючи у високому польоті чергову орбіту. Хоча його й просили перепочити (знаю точно) дружина, старенька мама, друзі. Хоча б перевести подих.

Тому не питаймо наївно самі себе: чому так рано пішов? Дивуймось: як він стільки ще прожив!

Адже ж не так собі вікував — честю і совістю не торгував. Коли ще зустрінеш депутата, який прийшов у політику підполковником і упродовж двох скликань ВР, маючи на те підстави як чорнобилець, не спокусився на генеральське звання, на посаду у виконавчій владі, на нову квартиру, дачу, медаль чи орден? В обмін на... Утім, хіба ви не знаєте, що в такому випадку виставляється на торг?

А тому й вартий геройського звання.

І матиме таке за совісної влади.

А поки що... В одному з останніх інтерв'ю, відповідаючи на запитання, чиї «тіньові» гроші він шукав в Ізраїлі, Анатолій Васильович прямо вказав на колишнього главу Кабінету Міністрів і незмінного народного депутата, якому таємна ізраїльська спецслужба начебто допомогла вивезти з України 300 мільйонів доларів. Та й сам глава держави колись привселюдно називав цю особу злочинцем. А фінал: Єрмак — у землі, а та особа днями отримує з рук Президента Героя України!

Утім, оцінювати лише антимафіозну звитягу політика в погонах підполковника Служби безпеки України Анатолія Єрмака — означає не знати й половини його істинної ваги для України. Бо другий Єрмаковий біль — прихована од нашого народу зцементованим пилом віків прадавня українська віра й історія.

«Хортиця», «язичницькі святилища», «Кам'яна Могила», «Соколики», «Велесова книга»... Коли ви не знаєте, що для нас, правічних аріїв, криється за цими словами —пожалійте самі себе за те, що не вдалося Єрмаку і його команді довести до вашої свідомості. У такому разі вам не зрозуміти, за що його могли проклясти до сьомого коліна не наші, чужинські боги. З ієзуїтської похоті тих, хто, як нам здається, поставлений берегти українську, а не чужу справжньому українцеві, віру.

Їхні чорні мітки не очорнили його світлої душі. Бо лишень політик з такою душею міг єднати в команду однодумців геть різних за віком, уподобаннями, професійними інтересами людей — статечного академіка-історика Юрія Шилова, лікаря від Бога Володимира Берсенєва, педагога-філантропа Валентину Стрілько, академіка шахів Івана Бика, генерала-силовика, опозиційного журналіста, відставних полковників спецслужби... Кожен, як любив повторювати наш Єрмак, «глиба». Кожен сам по собі, а на всіх одне — чисті помисли і чиста, з присмаком юнацького максималізму, любов до України, які так умів розгледіти в людях політик-підполковник.

У прощальну мить біля труни нашого Світлодуха сумно стояли партійці протилежних політичних переконань, у тому числі й ті, кому надзвичайно поінформований політик-підполковник своїми правдивими депутатськими запитами колись «залив сала за шкуру». Бо розумні люди могли на Єрмака за те сердитися, але не тримати за особистого ворога. Він їм опонував не заради власних політичних дивідендів чи прибуткового місця в чорних торгах за владні портфелі. Такі політики, як Єрмак, борються не просто за владу, а лишень за владу **справедливу**. Він змушував відчувати цю різницю усіх довкола себе — і політичних опонентів, і політичних соратників.

І коли вже зайшло про історичну пам'ять, то нехай не ображаються українці по той бік Дніпра, за його порогами. Відтепер запорізька земля, точніше, гуляйпільська, пологівська, і невіддільний від неї дух степової вольниці асоціюється для мене, уродженого подолянина, конкретними історичними постатями Батька Махна і побратима Єрмака. Першу постать відкрив мені — професійному історикові, професійний інженер-механік («технар») за першою вищою освітою Анатолій Єрмак, зорганізуваши Товариство Нестора Махна «Гуляй Поле». Дай, Боже, нам стільки віри і сил, аби вже тепер довести Гуляйпіллю, що друга його знакова особистість — Єрмак. Хоча, певен, це колись і без нас зробить її величність Історія.

...Без Толі Єрмака — наче в окопі без бруствера, що його розтрощив завантажений металом МАЗ. Нам той окоп знадобиться ненадовго — щоб перевести дух і почистити зброю. Бо Кобзаревий віщий заклик: «Поховайте, та вставайте...» — не для нас. Ми ж і не присідали.

Тоді не давав своєю активністю Єрмак. Тепер це не дозволяє його смерть.

Анатолій БЕНЬ.

Політичний віраж — аварія

ДЕПУТАТСЬКІ РАХУНКИ

Автокатастрофа, в якій загинув екс-парламентарій Анатолій Єрмак, сталася 11 лютого о 17.45 на автотрасі Запоріжжя—Маріуполь поблизу райцентру Пологи. За даними правоохоронців, автомобіль ВАЗ-2107, за кермом якого перебував брат екс-депутата Микола Єрмак, виїхав на зустрічну смугу і зіткнувся з вантажівкою. Брати Єрмаки загинули, важко скалічений син Анатолія Васильовича вижив завдяки лікарям. Смерть у дорожньо-транспортній пригоді дев'ятого за рахунком парламентарія ВР останніх трьох скликань сприйнято майже однозначно.

«Коли я почув про Єрмака: «Загинув», то перша реакція, думка — «в автомобілі», — по гарячих слідах тоді ділився враженнями з кореспондентом УНІАНу народний депутат Олег Рибачук. — Незручні владі люди чомусь гинуть саме в автомобілях і в досить однотипних ситуаціях... Можливо, це випадковість — Чорновіл, Ємець, список можна продовжити».

Так сприйняли звістку про трагедію під Пологами не лише відомі політики. Так відреагували на неї і численні їхні виборці. Навіть побіжний погляд на факти трагічної загибелі парламентаріїв засвідчує, що життя переважної більшості з них обірвали саме дорожньо-транспортні пригоди. Понад те, спеціальна журналістська розвідка про загадкові смерті українських парламентаріїв на українських дорогах, опублікована у нашій газеті два роки тому, виявила загальну закономірність — смерть у ДТП підстерегла сімох із них після крутих політичних віражів.

На початку дев'яностих років з генерала-інтернаціоналіста радянського зразка виростав в українського політика посланець до парламенту від виборчого округу № 368 Харківської області — генерал-майор внутрішньої служби **Василь Никифорович Санін**.

У фатальний день **жовтня 1991-го** авто, яким керував депутат-генерал, злетіло з автотраси неподалік райцентру Баришівка Київської області. Василь Никифорович загинув разом із малолітньою внучкою... Слідство, незважаючи на показання свідка про «загадкову машину «Вольво», яка притискала до узбіччя», побачило причину аварії у тому, що водій не впорався з керуванням автомобілем.

Зненацька виїхав на смугу зустрічного руху і врізався в автобус ЛАЗ і автомобіль «Жигулі», за кермом якого перебував депутат-аграрій **Василь Миронович Корнелюк**. Це сталося глупої ночі **8 жовтня 1995 року** на трасі Рокитне—Ковель неподалік села Вужиськ. Депутат загинув миттєво. Версія міліції: водій «Жигулів» заснув за кермом. Кримінальну справу не порушували.

Народний депутат від Старовижівського в/о (Волинь) В. Корнелюк незадовго до смерті став керівником парламентської фракції аграріїв. На рідній Волині авторитет цього, як казали, істинного праведника і правдолюба, був такий, що дехто небезпідставно вбачав у ньому потенційного керівника області.

Увечері **16 травня 1996 року** на 1484-му кілометрі (Миколаївська область) автотраси Санкт-Петербург—Київ—Одеса злетів з траси й ударився в дерево автомобіль, у якому перебували два народні депутати від Одеської області — **Михайло Михайлович М'ясковський і Сергій Дмитрович Драгомарецький** та їхній знайомий М. Нейлко. Не вижив ніхто.

«Убили!» — перше, що спадало на думку після звістки про загибель цих двох дуже активних і сміливих депутатів з фракції комуністів, яка отримала найбільше місць у парламенті й досить гостро поставила на такому державному рівні питання про «прихватизацію» державного майна України. С. Драгомарецький очолив Тимчасову контрольну комісію ВР з питань приватизації, до якої увійшов і М. М'ясковський.

Незважаючи на підозрілі обставини загибелі депутатів, ані терміново створена парламентська тимчасова слідча комісія, ані слідчі МВС доказів версії теракту не знайшли.

Певен, вся Україна чула про трагедію, що сталася уночі **25 березня 1999 року** на трасі Бориспіль—Золотоноша. Іномарка, у салоні якої, окрім водія, перебували один із претендентів на президентський пост народний депутат **В'ячеслав Максимович Чорновіл** та його прес-секретар, на великій швидкості врізалася в завантажений зерном КамАЗ із причепом, що необачно розвертався. Лідер Руху і водій загинули на місці, прес-секретаря врятували лікарі.

Але мало хто знає про нечувані доти обставини, що огорнули цю трагедію таємничою пеленою і серед іншого дають підстави синові покійного Тарасу Чорноволу твердити й досі: «Мого батька вбили!».

Траса із запорізькою назвою стала останньою дорогою для ще одного депутата ВР трьох скликань — **Олександра Івановича Ємця**. «Мерседес-280Е», у салоні якого він перебував як пасажир, увечері **28 січня 2001 року** злетів у кювет траси Кіровоград—Запоріжжя і вдарився у дерево.

Останніх двох жертв загадкових ДТП — О. Ємця і А. Єрмака, поєднувало не лише «підпогонне» минуле. Обидва свого часу працювали у депутатській групі «Реформи», залишалися незручними для влади політиками. Незадовго до аварії О. Ємець разом з «розкольниками» відійшов від «партії влади», а відтак і від пропрезидентської фракції НДП.

Ось такий мартиролог жертв ДТП. Усі були непересічні особистості, усі, так чи інакше, — «неприручені» владою чи владними кланами політики. Остання обставина навіть елементарні пробили слідства, що з'ясовувало причини їх загибелі, вимальовує у масштабні «чорні плями» з тривожними знаками питання. А не менш загадкові ДТП з іншими відомими людьми — як-от з головним фігурантом «кольчужного скандалу» В. Малєвим — ці знаки питання лише примножують.

Тим часом один з найвірніших соратників «дев'ятої жертви ДТП» Григорій Омельченко просить поспішливих висновків не робити:

— Очолювана мною тимчасова слідча комісія за дорученням Голови ВР вивчає обставини загибелі Анатолія Єрмака. Оскільки ми це робимо паралельно з офіційним розслідуванням МВС, то звернулися по інформацію і матеріали до нього.

Вивчивши їх, можу сказати, що досі слідство ведеться правоохоронцями ретельно й об'єктивно, як того вимагає стаття 22 КПК. Групу очолює полковник міліції із Запорізького УМВС — один із найдосвідченіших слідчих в області, особисто контролює слідство заступник держсекретаря МВС, начальник Головного слідчого управління генерал Петро Коляда. На наше прохання до роботи групи залучено працівників СБУ, які допомагають опрацьовувати версію посягання на життя Анатолія Єрмака як відомого політика і державного діяча. До речі, у цьому напрямі ми надали слідству інформацію, яку воно також перевіряє.

У справі призначено дуже багато різноманітних експертиз, і оскільки на це потрібно буде багато часу, на швидкі остаточні висновки слідства розраховувати не доводиться. Одне слово, ми працюємо і, повірте, немає зацікавленіших за нас людей, які хочуть знати істину у справі загибелі нашого побратима.

Можу, користуючись нагодою, запевнити читачів «Голосу України» й в іншому — те, чим займався Анатолій Єрмак, «Антимафія» неодмінно доведе до логічного завершення.

А. Б.

Тепловози не винні

УКРАЇНА—ТУРКМЕНІЯ

У 1932 році один із перших радянських тепловозів системи Гаккеля було відправлено до Ашгабата для створення там першої в світі залізничної ділянки з застосуванням тепловозної тяги.

А 70 років потому три нові луганські локомотиви типу 2ТЕ10У, потрапивши до Ашгабата і за вісім місяців роботи пройшовши майже 150 000 кілометрів, опинилися в центрі конфлікту, до того ж зовсім не технічного. Заздрість, недобросовісність, упередженість — все це старе, як світ, але кожного разу сприймається по-новому, породжуючи в конкурентній ситуації чергову несправедливість і гостре бажання розібратися у проблемі та допомогти людям.

Давайте разом спробуємо це зробити.

«Наш паровоз, вперед лети...»

Справді, паровози, а потім тепловози луганського виробництва мчалися стальними магістралями не лише Радянського Союзу, а й ще 14 країн світу. Понад 1 200 локомотивних секцій на рік випускав тепловозобудівний завод, а нині холдингова компанія «Луганськтепловоз». Тепловози отримували нагороди виставок і ярмарок, працювали на БАМі й у Середній Азії, на Кубі і в Єгипті...

Але недарма мудрець сказав «Усе минає». Услід за серійним випуском надійних і витривалих машин настав період незатребуваності.

З 1992 року обсяг тепловозного виробництва скоротився у сотні разів. Але й сьогодні, випускаючи пригородні дизель- і електропотяги, «Луганськтепловоз» готовий за необхідності оперативно налагодити складання нових магістральних локомотивів.

Тим паче що у цехах компанії та на її складах зберігаються вузли й заготовки, комплектувальні деталі й агрегати, випущені ще в період розквіту соціалістичного змагання, коли заготівельне виробництво за своїми темпами випереджало основне.

І тому не дивно, що у процесі побудови нових машин використовуються комплектувальні випуску минулих років, але вони проходять відповідний цикл атестаційних випробовувань.

Так було і при складанні трьох нових тепловозів 2ТЕ10У, побудованих на замовлення української фірми «ТММ». Затим ці локомотиви, з відома і під технічним наглядом заводу-виробника, було поставлено управлінню Туркменських залізниць «Туркмендеміреллари». До речі, використання раніше випущених, але таких, що не були в експлуатації вузлів дало змогу знизити ціну готового тепловоза на 400 000 американських доларів. А ця арифметика для кожного покупця більш ніж переконлива. До того ж «Луганськтепловоз» підтвердив всі гарантійні зобов'язання на ремонт і техобслуговування. А підтвердивши, виконав їх. У важких умовах експлуатації, коли температура навколишнього повітря та рівень його запиленості значно перевищували оптимальні значення, кожний тепловоз у робочому режимі пройшов приблизно 150 000 кілометрів. А незначні технічні неполадки, що виявили у процесі експлуатації, було усунено фахівцями дороги за рахунок заводу-виробника.

І ось на зміну технічним проблемам приходять проблеми моральні.

Пусті чутки легше розносяться

У процесі усунення неполадок на комплектувальних деталях та вузлах тепловозів виявили заводські номери, що не збігалися з номером готового виробу, бо складені вони були, як уже сказано, значно раніше. Це й дало підстави для виникнення абсолютно пустих чуток про те, що тепловози — не нові, а вже були в експлуатації та в капітальному ремонті.

І ось уже в Туркменії ведеться слідство стосовно двох високопоставлених чиновників, які начебто вступили у злочинний зговір з невідомими особами і купили старі тепловози за ціною нових. Причому суми у справі фігурують справді астрономічні.

Дізнавшися, що вартість робіт з капітального ремонту в умовах заводу-виробника становить 600 000 доларів (зазначимо, що проведенням таких ремонтів ХК «Луганськтепловоз» узагалі не займається), а новий тепловоз коштує 1 500 000 доларів, звинувачення вимагає повернення різниці за всі три машини.

Жодні докази, які переконали б у помилковості таких висновків, у розрахунок не беруться. До речі, туркменські залізничники у тому, що тепловози нові, не мають сумнівів. Але комусь важливо довести зворотне.

Ось що сказав з цього приводу колишній **генеральний директор ХК «Луганськтепловоз», а нині народний депутат України Микола МЕЛЬНИКОВ:**

— Важко пояснити цю ситуацію. Від самого початку простежується чиєсь бажання посварити нас з туркменськими замовниками. І ще — знайти крайніх і покарати. Будь-якому фахівцю, зокрема і тим, хто займався експлуатацією цих тепловозів, зрозуміло, що вони — нові. Старі просто не витримали б такого ритму роботи.

Припущення про те, що вони були в експлуатації, не витримують жодної критики, адже немає доказів. Де вони експлуатувалися? На якій дорозі, в якому депо? Все це елементарно перевіряється і встановлюється.

Продаж старих локомотивів здійснюють лише за дозволом перших керівників доріг, і в діловодстві завжди є реквізити нового власника тепловозів.

Списанню підлягають тепловози лише після цілковитого вироблення встановленого ресурсу чи після аварії, якщо відновлення неможливе.

Окрім того, ХК «Луганськтепловоз» надала туркменській стороні всі оригінали технологічних паспортів складання та випробування тепловозів, їх вузлів з підписами робітників, майстрів, працівників ВТК і інспекції Мінтрансу. Все це свідчить про те, що тепловози, поставлені до Туркменії, нові, складені комплектно з нових деталей, вузлів і агрегатів, які пройшли повний цикл реостатних та поїзних випробувань.

Але ні аргументи, ні факти не потрібні тоді, коли триває боротьба за ринок. Тут, схоже, всі засоби гарні.

У надії присмак розчарування

Коли сумніви стосовно новизни поставлених тепловозів досягли кабінетів українських міністерств, до Ашгабата виїхала делегація на чолі з генеральним директором ХК «Луганськтепловоз» Віктором Бикадоровим. Вона надала належним чином завірені документи, які підтверджують, що тепловози 2 ТЕ10У №№ 0555, 0556 після побудови 1999 року і №0557 — відповідно 2001 року до поставки до Туркменистану в експлуатації не були. Керівництво компанії «Луганськтепловоз» для встановлення істини запропонувало виконати спільне з фахівцями «Туркмендеміреллари» комісійне обстеження за участю незалежних експертів Росії, галузевих інститутів, які мають і інструментальну базу, і фахівців. Надані документи не було прийнято до уваги, бо слідчі дії прокуратурою Туркменистану було завершено, попри повідомлення про приїзд делегації.

Проте управління «Туркмендеміреллари» висловило зацікавленість у подальшому розвитку взаємовигідного співробітництва з українськими тепловозобудівниками. Воно передбачає спільне проведення ремонту та модернізації локомотивного парку Туркменських залізниць, а також придбання нових луганських тепловозів.

Але само собою зрозуміло, що їх буде частково складено із неексплуатованих вузлів та агрегатів, випущених у попередні роки.

Стара істина каже, що справедливість дається непросто і коштує дорого. Але, ймовірно, не дорожче, ніж честь, совість, порядність. Через сумне непорозуміння страждають взаємовідносини двох держав, перебувають в ув'язненні люди, вся «провина» яких у тому, що вони сприяли своїй країні у купівлі гідної залізничної техніки.

Штучно створений «холодок недовіри» може заморозити бажання повторно розслідувати справу компетентними органами з обов'язковим комісійним обстеженням локомотивів за участю представників виробника, незалежних експертів Росії, галузевих інститутів.

Рішення про повторне розслідування постачання тепловозів може прийняти лише високошановний Сапармурат Атаєвич Ніязов, Президент Турменистану як гарант справедливості.

В Україні розраховують, що таке рішення буде прийнято заради подальшого зміцнення дружби і співробітництва між нашими країнами.

Народний депутат України Микола Мельник, його колеги-заводчани щиро сподіваються, що Президент Туркменистану дасть необхідні вказівки провести повторне, глибше розслідування.

Справедливість буде відновлено, і подальше співробітництво українських тепловозобудівників та туркменських залізничників має розвиватися без непорозумінь, а отже, успішніше і взаємовигідніше.

Як відомо, надія, навіть з присмаком зневіри, помирає останньою.

Володимир СПЕКТОР.

ПРОБЛЕМА

Про бідного «буржуя» скажіть своє слово

В Україні чимало кажуть про те, що продукція наших заводів і фабрик неконкурентоспроможна, оскільки в декілька разів перевищує аналогічну закордонну за затратами енергії та робочої сили, в її вартість включено величезні накладні витрати. Через це до нас не йдуть інвестори. Але якщо цей самий інвестор усе-таки приходить і починає реальні перетворення, спрямовані на підвищення ефективності виробництва, з'являються люди, які здіймають галас з приводу і без приводу, нерідко прикриваючись турботою про «благо народу», просто намагаються заробити дешеву популярність. По приклади далеко ходити не треба.

Нещодавно керівників низки великих підприємств гірничо-металургійного комплексу України, що, як відомо, дають половину валютних надходжень країни і майже 60 відсотків від її загального валового доходу, деякі видання звинуватили у тому, що вони, мовляв, під виглядом модернізації виробництва, викидають на вулицю робітників. Згадували і Єнакієвський металургійний завод (ЄМЗ) (котрий відзначив нещодавно своє 105-річчя), незважаючи на те, що підприємство набирає обертів. У грудні 2002 року успішно завершено перший етап його реконструкції, запущено машину безперервного лиття заготовок (МБЛЗ) і ківш-піч, другий такий самий комплекс стане до ладу наступного року. Автори проекту, покладеного в основу плану комплексної реконструкції заводу, стали лауреатами Державної премії в галузі науки і техніки 2002 року, а Прем'єр-міністр Віктор Янукович назвав ЄМЗ «моделлю стратегії розвитку всієї галузі, яка дає змогу накопичувати досвід для створення інноваційної моделі розвитку держави».

Як з'ясувалося з бесіди з директором ЄМЗ Леонідом Литвиновим, поки що з підприємства не з власної волі не пішла жодна людина. Хоча зміни у кадровій політиці вже почалися. На чільне місце ставиться питання не про зменшення кількості працівників на виробництві, а про підвищення їх кваліфікаційно-професійного рівня. Це стосується передусім перенавчання робітників і керівників середньої управлінської ланки. Вже сьогодні 438 металургів вчаться на заочних відділеннях вузів і 176 — без відриву від виробництва в технікумах. Окрім промислового значення, реконструкція ЄМЗ важлива ще й тому, що підприємство містоутворювальне. Сьогодні на заводі працює кожний четвертий працездатний мешканець Єнакієвого, а частка його виплат до міського бюджету і Пенсійного фонду — відповідно 70 відсотків і 60. Паралель провести неважко: майбутнє міста напряму залежить від успіху реконструкції заводу.

А проблем за роки незалежності на підприємстві накопичилося чимало. Погляньмо на «вузькі місця» з економічної точки зору, оскільки вони істотно впливають на вартість продукції, а отже, на її конкурентоспроможність на міжнародному ринку. Одне з них — накладні витрати. На двох «із сошкою» — робітників основного виробництва — на ЄМЗ припадає один «з ложкою»: будівельні, ремонтні, транспорті служби, соцкультпобут. Безперечно, без багатьох із них не обійтися. На підприємстві вже створено внутрішньозаводську комісію, яка розглядає питання кадрової політики і підвищення ефективності праці в кожному з цехів та окремих службах. На думку керівництва ЄМЗ, підрозділи, що залучаються безпосередньо до реконструкції заводу, можуть почуватися спокійно: роботи їм вистачить до 2010 року. В перспективі планують на їх базі створити спеціалізований будтрест.

(Закінчення на 17-й стор.).

Фото з архіву підприємства.

На знімку: на чільне місце на ЄМЗ ставиться питання не про зменшення кількості працівників на виробництві, а про підвищення їх кваліфікаційно-професійного рівня.

Може, краще пересісти на коня

АКТУАЛЬНО

Стан миколаївських доріг не влаштовує ані водіїв, ані пішоходів. Безліч ям, баюр і вибоїн псують транспорт, наражають на небезпеку життя та здоров'я людей. Головна магістраль міста — проспект Леніна — скоріше нагадує поле воєнних дій. Для оновлення цього дорожнього полотна необхідно більш як 9 млн. гривень. Таких грошей у міській казні немає. Тому в кращому разі обійдеться ямочним ремонтом.

А всього ремонту потребують більш аніж мільйон квадратних метрів міських доріг, для чого треба 40 млн. гривень. Виділені нинішнього року 3,8 млн. дають змогу відремонтувати лише десяту частину. Півтора мільйона з міського бюджету піде на продовження ремонту Південно-Бузького мосту, понад 100 тисяч — на погашення кредитів, півмільйона — на ремонт Жовтневого проспекту. Водночас планують упорядкувати тротуари за рахунок коштів із районних бюджетів обласного центру.

Миколаївський міський голова Володимир Чайка обіцяє, що буде зроблено не ямочний, а капітальний ремонт доріг з суцільним перекриттям на всій площі. У такому разі якість покриття гарантується протягом 3—5 років.

Однак мало хто з мешканців міста вірить, що нашими дорогами все-таки можна буде колинебудь безболісно їздити. Кажуть, дедалі частіше заможні люди пересідають із БМВ на «Жигулі» та «Ниви». Не виключено, що незабаром їм доведеться пересісти на коней. А що? Із почтом на возі це справляє враження. І для гаманця необтяжливо.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Чечня: два погляди

Республіка на порозі референдуму. Навколо цієї події розгорнулося чимало дискусій, у яких висловлюються часом протилежні думки.

Головне, що викликає розбіжності в поглядах: потрібність референдуму, підтримка його населенням, які політичні сили мають вплив у Чечні, хто спричинив нинішню вибухонебезпечну ситуацію, що чекає республіку в майбутньому.

Ми запросили до розмови вдову першого президента Чечні Аллу Дудаєву та Еді Ісаєва, керівника інформаційного управління представництва Чеченської Республіки в Москві.

Еді Ісаєв: «Невдовзі настане мир»

— Пане Ісаєв, кажуть, що нині в республіці мешкає трохи більш як 200 тисяч чоловік. Яка насправді чисельність населення в Чечні?

— За даними останнього перепису, що проводився 2002 року, — 1 мільйон 88 тисяч душ. Виборців на території Чечні — 537—540 тисяч осіб. Біженців, які перебувають в Інгушетії і братимуть участь у референдумі, — 18—20 тисяч.

Як свідчить опитування населення, 70 відсотків готові взяти участь у референдумі.

— Тобто населення підтримує референдум?

— Так. Чечня втомилася від війни, від безпорядності, від безвладдя на місцях. Нам потрібні законодавчі органи, конституційне поле, якого ми не маємо. Після прийняття конституції через три місяці відбудуться президентські вибори. Наступними будуть вибори до парламенту. Нині вже сформовано Міністерство внутрішніх справ, у якому понад 12 тисяч осіб. Нині їм надають обладнання, транспорт, однострої. Ми повинні самі наводити у себе порядок. Звичайно, ще не все благополучно, не всі справи йдуть так, як ми хотіли б. Та є сподівання, що невдовзі у Чечні настане мир.

— Яке співвідношення народжуваності і смертності в Чеченській Республіці?

— Перед початком воєнних дій 1991 року Чечня в Російській Федерації була на першому місці за народжуваністю. Пересічно сім'я мала шістьох дітей. Нині — п'ять—шість дітей. На жаль, через воєнні дії нині за дитячою смертністю ми чи не на найпершому місці в Російській Федерації.

— Скажіть, наскільки жорстка нині обстановка в Чечні? Чи проводять зараз «зачистки»?

— Сьогодні в Чечні, справді, не зовсім стандартна ситуація. Та зрушення на краще все-таки є. Вже не ведуться воєнні дії. Здійснюється виведення надлишку військ і військової техніки, скорочується кількість блок-постів, помітно зросла довіра населення до місцевої влади.

Як вам відомо, 23 березня у нас заплановано референдум. На ньому, по-перше, буде поставлено питання про прийняття конституції Чеченської Республіки, а також проекту закону «Про вибори Президента» і проекту закону «Про вибори до парламенту». У нас буде двопалатна система. У верхній палаті працюватимуть 20 осіб, у нижній — 41.

Нещодавно Президент Росії звернувся до виборців Чеченської Республіки з проханням прийти на референдум. Цей виступ мав дуже великий резонанс у суспільстві.

Референдум проводитиметься з 8.00 до 20.00. У 49 регіонах мешкають біженці — люди, які мають чеченську прописку, вони можуть приїхати на батьківщину, в Чечню, і проголосувати.

Володимир Путін сказав, що Чечні буде надано особливий статус. 80 відсотків економіки Чечні зруйновано, тому головне в договорі, який буде укладено між Росією і Чеченською Республікою десь у травні, — розмежування повноважень. Особливу увагу тут буде приділено економіці й соціальній сфері. Росія взяла зобов'язання протягом двох—трьох років повністю виплатити компенсації мешканцям Чеченської Республіки за втрату житла й майна, а це 20 мільярдів рублів. За цей рік виділено 600 мільйонів рублів.

— Чи є ще в Чечні так звані фільтраційні табори?

— Фільтраційних таборів немає. Є місця ув'язнення в Наульському районі і в Грозному. У них утримують засуджених і тих, хто перебуває під слідством, серед них і ті, хто, беручи участь в останніх «зачистках», виявляв особливу жорстокість. Нині бувають лише так звані адресні зачистки, що їх проводять спільно з воєнними прокурорами Росії і республіки. Адже досі трапляються провокаційні дії.

— Як впливають ваххабіти на ситуацію в Чечні і хто їх привів до вас?

— Серед бойовиків чимало заблудних, обдурених людей, котрі не вчинили жодних злочинів, тому релігійні діячі республіки під час зустрічі з Володимиром Путіним (17 березня) звернулися до нього з проханням дати таким можливість повернутися додому. Путін заявив, що коли буде таке клопотання, то Держдума Російської Федерації ухвалить відповідне розпорядження.

Нині ваххабіти не мають довіри й підтримки серед населення.

— Як ця течія з'явилася в Чечні? Є думка, що то ініціатива ФСБ.

— Гадаю, це вже надумане. Ваххабітська течія прибула до нас зі Сходу, з арабських країн. Звідти вона перейшла до Дагестану. Туди їх запросили місцеві ваххабіти. ФСБ довго не звертала на них жодної уваги. Поступово ваххабіти перейшли й до Чечні.

Нині в Чечні мешкають араби і люди інших національностей, але масового долучення до цієї течії немає. Тому після оголошення амністії багато хто з обдурених і заблудних повернеться додому.

— Яке нині економічне становище населення країни?

— Тут нам хвалитися, на жаль, немає чим. 80 відсотків промисловості і соціальної сфери зруйновано. Тому нині відповідно до федеральної цільової програми нам щороку виділяють 14 мільярдів рублів. Передусім нас непокоїть проблема житла. Єдине позитивне зрушення за останні десять літ відбулося торік в агропромисловому комплексі. Ми зібрали 250 тисяч тонн зерна, хоча для споживання населення потрібно 150 тисяч тонн. На сьогодні в республіці повністю сплачують пенсії, допомогу дітям, ветеранам — відповідні надбавки. Бюджетники вчасно отримують платню. Та, на жаль, дефіцит робочих місць становить більш як 100 тисяч. Адже відбудувати великі підприємства швидко неможливо. Тому ми робимо ставку на середній і малий бізнес. Створюються робочі місця, випускають товари першої потреби. Всю велику сільгосптехніку і обладнання нам постачають Ставропольський і Краснодарський край, а також інші регіони Федерації.

Нині в Чечні працюють понад 400 шкіл, у всіх районах — лікарні, забезпечення світлом — на 85 відсотків, у тому числі лікарні, пологові будинки. Щоправда, у самому Грозному через пошкодження комунальних мереж світла поки що немає.

Олена ГОРБУНОВА.
Анатолій ФЕДОРІВ.

P. S. Коли інтерв'ю було закінчено, Еді Ісаєв попросив додати кілька слів не на тему розмови.

1933 року, коли в Україні лютував голод, сотні, тисячі українців прибували до Чечні. Тоді родина Ісаєвих усиновила 150 українських дітей. І коли Еді Ісаєв був у Херсоні разом з чеченським театром і розповів зі сцени про ті далекі часи, до нього підійшов чоловік і зі сльозами на очах почав обіймати. З'ясувалося, то один з усиновлених тоді дітей.

Алла Дудаєва: «Ніщо так не відділяє Чечню від Росії, як могили шахидів»

Ми зустрілися з вдовою першого президента Ічкерії Аллою Дудаєвою: як і сотні чеченських біженців, вона добре знає гірку ціну вигнання.

— Алло Федорівно, недавно «Комсомольская правда» писала, що ви маєте в Баку розкішний особняк на березі моря...

— Чому тільки в Баку? Якщо вірити російській пресі, я непогано влаштувалася і по той бік моря — у Стамбулі. Пишуть, що і в Прибалтиці в мене хороми, і затишне шале у Швейцарських Альпах. У людей багата фантазія, хай собі пишуть... Насправді я живу «повноцінним» життям біженки, спасибі, не в наметі, але й не в особняку. Назвати квартиру, в якій мешкає наша численна родина, «палатами», звичайно, можна... якщо вдатися до гіперболи. У мене чотири внуки, внучка. Донька, крім того, прихистила в нас ще двох дітей, осиротілих племінників мого зятя. Але ніхто з нас не нарікає на тісноту. Інші й того не мають.

Становище чеченських біженців в Азербайджані не просто важке, воно — жахливе, плачевне. Не забуваймо, що Азербайджан сам має мільйон біженців з Карабаху. Люди помирають від тяжких хвороб, від туберкульозу. До речі, від нього загинули брат і сестра Джохара. Часто плід розкладається ще в материнській утробі — хвороби, напівголодне існування, нестача вітамінів перетворює чеченських жінок на «могильники».

— Але, кажуть, у Чечні нині справжній демографічний вибух. Ось і останній перепис населення, проведений адміністрацією, начебто показав: чеченців сьогодні більш як мільйон.

— Вибух триває, але не демографічний. Хоча діти народжуються, бо життя не зупинити. Та чимало їх, народившися в наметових містечках, відразу помирають, адже ними ніхто не опікується. Ні Червоний Хрест, ні інші організації. А біженців сьогодні виштовхують навіть із такого ненадійного прихистку, як наметові містечка. Виштовхують до Чечні, де не припиняються зачистки, де діють фільтраційні концтабори, де за викрадених чеченських чоловіків вимагають величезні гроші викупу... Йде планомірне знищення цілого народу. То звідки в умовах такого геноциду міг узятися мільйон чеченців? Та їх і в 1994 році, до початку першої війни, у Чечні було лише 650 тисяч. Під час першої війни загинуло 120 тисяч, під час другої — уже загинуло 80 тисяч і продовжують гинути, 200 тисяч — у наметових містечках за межами Чечні, майже 100 тисячам вдалося вирватися із цього пекла до різних країн світу. Сьогодні в Чечні живе не більш як 200 тисяч мешканців, разом з новонародженими.

Я переконана, що результати цього перепису завищили задля вдалого проведення спецоперації під назвою «Референдум з нової конституції Чечні».

Але для цього завищення є чимало інших причин. По-перше, у приписках зацікавлена Москва, щоб показати: незважаючи на дві війни, кількість чеченців навіть збільшилася, а отже, немає геноциду. По-друге, для місцевих промосковських чиновників та їхніх московських кураторів це можливість отримувати на «мертвих душ» гроші і ділити їх між собою. І третє, звичайно, референдум. Сьогодні люди бояться навіть на дорогу вийти, не те що голосувати. А після «референдуму» адміністрація Кадирова скаже, що за конституцію проголосували 500 тисяч чеченців. Та це буде референдум «мертвих душ».

— Чому розпочалася друга російсько-чеченська війна? Адже Хасав'юртівські угоди начебто чітко розставили всі крапки...

— На мій погляд, російські політики і військові просто не могли змиритися з ганебною, на їх думку, поразкою від маленької — за розміром — Чечні і шукали будь-якого приводу для порушення Хасав'юртівського миру. А похід ваххабітів на Дагестан і став тим приводом.

— Хто такі ваххабіти і чи мають вони підтримку в чеченського народу?

— Якщо коротко, то ваххабіти — спадкоємці ісмаїлітів. Ісмаїліти для перетворення своїх послідовників на релігійних фанатиків застосовували опіум, ваххабіти — добавки у їжу. А фанатиками дуже легко керувати. Потім розпочалася їх боротьба з мистецтвом, почали зневажатися традиції чеченського народу, з'явилася неповага до старших, чого в чеченській традиції ніколи не було. Старійшини стали протестувати...

— Якщо ваххабізм не підтримували старійшини, то хто?

— Ваххабіти з'явилися у Чечні після першої війни. Щоб побороти дух чеченців, потрібно було розділити націю, і саме ваххабізм став цим інструментом. Не дивно, що коли в 1998 році парламент і президент Аслан Масхадов ухвалили рішення про боротьбу з ваххабізмом, то в Москві провели прес-конференцію, під час якої заявляли, що ваххабізм — це лише одне із мирних відгалужень мусульманства. На підтримку ваххабітів було кинуто великі гроші, і можемо лише здогадуватися про їх походження. І в Дагестан їх пропустили якраз для того, щоб втягнути чеченський народ у чергову війну. Більшість польових командирів походу на Дагестан не підтримала, і мені дуже шкода, що цього не зрозумів Шаміль Басаєв. Сьогодні, я думаю, у Чечні планують розпочати громадянську війну, бо Росія не може весь час тримати там армію і вивозити до російських міст і сіл тисячі вбитих солдатів. Ваххабізм і є інструментом цієї війни.

— Це правда, що змучені біженці проклинають повстанців і закликають їх припинити опір: краще жити з Росією в мирі, ніж помирати у війні з нею?

— Правда, що люди дуже втомилися. Але в кожній родині є вбиті, кожна сім'я стала жертвою боротьби з «терористами». За прадавнім нашим чеченським законом цього ніколи не можна пробачити. Це сильніше за прагнення врятувати власне життя. Тотального підняття рук не буде. Ніщо так не відділяє Чечню від Росії, ніж могили шахидів (загиблих під час війни, за яких оголошено помсту). На жаль, навіть найменші діти знають, хто їхні вороги. Російська мова стала мовою ворога. Дуже важко пояснювати людям, що справжні вороги — це високопоставлені члени «партії війни». Це вони знищують і чеченський, і російський народи.

— У лютому виповнилося 59 років із дня депортації чеченського народу. В 1944-му чеченців насильно вивозили в замерзлі степи Казахстану, нині вони їдуть туди самі...

— Так, на далекій чужині «добровільні» виселенці захищаються від домашньої смерті. Що може глибше, ніж ця паралель, передати трагедію горем обраного народу? За роки вислання загинуло 310 тисяч чоловік: за архівними даними, більш як 60 відсотків депортованих. Це без урахування смертності серед народжених у вигнанні. Отже, нинішній «демографічний вибух» не перший в нашій історії.

— Кілька років тому в інтерв'ю «Голосу України» ви розповідали про свою миротворчу діяльність, яка була не зовсім вдалою. Тоді вашу, даруйте, наївну щирість використали для агітки у виборчій кампанії Єльцина. Це не відштовхнуло вас від активної позиції?

— Я не можу дозволити собі пасивність, інакше відчуватиму свою вину перед жертвами війни, перед пам'яттю Джохара. І нині роблю все, що можу, щоб припинилося кровопролиття. Не тільки в нас, у Чечні, — на всій планеті. Беру активну участь у миротворчому русі «Союз міст світу». Розумієте, людей, на відміну від тварин, не заносять до Червоної книги. І вони гинуть, вимирають цілі роди. Чеченський народ знає, що таке війна, і не бажає горя іншим націям. Ми розуміємо, що прості росіяни не хочуть воювати, їх змушують. Тому завдання нашого руху — захистити право на життя не тільки чеченцям. Війна — це прибутки одних і кров інших. Об'єднавшись, ми зруйнуємо цей страшний поділ і повернемо світ від оскалу зла до лику добра.

— Ви вірите, що це «царство Боже» можливе на нашій планеті?

— Я вірю у пророцтво Нострадамуса: біди триватимуть доти, доки люди не втратять страх перед тим життям, які вони животіють.

— Ви й тепер кажете: «наші звичаї», «наш народ». Уже відчуваєте себе стовідсотково чеченкою?

— Чеченський народ мені, росіянці, близький за духом. І це вища причетність до нього, ніж генетичне походження. Я відчуваю біль за кожного члена нашого великого роду Дудаєвих, який загинув на війні чи під час депортації. У ці дні особливо сумно. Хоча Джохар колись казав: годі журби. День депортації повинен стати Днем відродження чеченської нації. А я нині мрію, щоб він був днем миру. Просто світлим і мирним днем.

Фото Василя ГРИБА.

Алла Дудаєва — вдова Джохара Дудаєва.

З гостею розмовляли
Людмила КОХАНЕЦЬ,
Сергій ЛАВРЕНЮК.

На допит... у багажнику

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Спочатку цей сюжет розгортався доволі банально: у Ріпкинський райвідділ внутрішніх справ 19 січня нинішнього року звернувся мешканець Мекшунівки стосовно того, що в нього украли електрозварювальний апарат. Потерпілий назвав кілька можливих «кандидатів», серед яких і 51-річного пенсіонера-відставника Олександра Івашова.

Коли дільничний разом із потерпілим приїхав до помешкання Івашова, в «Жигулях» на задньому сидінні усі місця були вже зайняті трьома підозрюваними мекшунівцями. Серед білого дня чоловіка, що спав, розбуркали і, не давши йому навіть одягнути сяку-таку куртку чи куфайчину, сонного запхали... до багажника (!). Можна було б зрозуміти таке ставлення до нього, якби дільничний мав незаперечні докази вини підозрілого. Проте він тільки сподівався їх знайти! У Мекшунівці сільради нема, нема й будь-якого громадського приміщення. Тому для допиту вирішили всіх везти у виселене село Редьківку, де стоїть охоронний вагончик блокпоста райвідділу внутрішніх справ. Це десь за 25—30 кілометрів.

Кількагодинний суворий допит відсіяв перших трьох підозрюваних: вони мали алібі. А плутані відмовки-зізнання О. Івашова не викликали довіри. Капітан міліції, надівши на його руки наручники, вдався до недозволених методів дізнання. Жорстка екзекуція тривала на очах багатьох свідків.

Зрештою, так і не вибивши з підозрюваного зізнання у крадіжці, розлючений дільничний, за словами свідків, виштовхав його... в 10-градусний мороз(!), навіть без верхнього одягу, на вулицю.

Уночі було ще морозніше. 24 січня рідні Івашова звернулися у райвідділ внутрішніх справ з приводу його зникнення. Лише 27 січня замерзлий труп допитуваного знайшли в одному з погребів у Редьківці. Як повідомив заступник прокурора Чернігівської області Віктор Шахов, смерть Івашова настала, за висновками судмедекспертизи, від переохолодження орієнтовно 19—20 січня. На загиблому виявлено синці, які характеризуються як ушкодження тіла середньої тяжкості. За даним фактом районною прокуратурою порушено кримінальну справу. Невдовзі дільничному міліціонеру доведеться постати перед судом.

— У цій справі на сьогодні практично всі питання з'ясовано, — зазначив В. Шахов. — Ніхто не намагається зняти з дільничного відповідальність. Нині його усунули від службових обов'язків. Хоч як прикро, правоохоронець не тільки допустив порушення закону своїм рукоприкладством, а й учинив просто не по-людськи, залишивши роздягненого чоловіка на морозі у безлюдному населеному пункті. Факт обурливий, і жодного виправдання, що потерпілий поводився якось не так, сьогодні не можна прийняти. Через ганебні дії, байдужість загинула людина. І за це треба тепер відповідати за законом.

З цим коментарем важко не погодитися.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На знімку: саме той вагончик; покинуті оселі Редьківки не зігріли Олександра.

Фото автора.

З пам'яті не стерти

Кожного року до Івота Шосткинського району приїздить чимало гостей — живих свідків трагедії, яка сталася на початку весни далеко 1943-го, — онуків і правнуків тих, хто загинув від рук фашистських катів.

Шість десятиліть тому слідом за Новою Слободою Путивльського та Старою Гутою Середино-Будського районів страшну долю білоруської Хатині розділив також Івот. За допомогу партизанам і Радянській Армії фашисти прирекли Івот на знищення. Впродовж одного дня вони закатували, вбили, спалили 392 івотчан — чоловіків, жінок, стариків, дітей, військових. Будинок івотчанина П. Зайця став братською могилою для 67 людей, а його хлів — для 26. За свідченням архівних документів, варварську розправу над невинними жертвами вчинила зондеркоманда СС, яка дислокувалася в Новгороді-Сіверському.

Олександрі Василівні Пархоменко тоді виповнилося 9 років. На її очах розстріляли батька та інших односельців, але дівчина цієї розправи уникла, заховавшись у погребі. Батькові Марії Петренко німці відрубали руки. Про це 82-річна Марія Григорівна і 69-річна Олександра Василівна розповідали тим, хто зібрався в Івоті з нагоди скорботної дати біля пам'ятника жертвам тих подій. Хвилиною мовчання вони вшанували пам'ять майже 400 своїх земляків, закатованих 60 років тому.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

ПРОБЛЕМА

Про бідного «буржуя» скажіть своє слово

(Початок на 15-й стор.).

Підрозділи соцкультпобуту стануть окремими самостійними структурами. Це виправдано: ніде за кордоном немає «пережитків соціалізму» у вигляді заводського кінотеатру. Але підуть побутовики на вільні хліби не «голі», а з усіма основними й оборотними коштами — «крутіться», заробляйте собі на життя, а не чекайте на подачки від «доброго дядечка».

Болюча тема — пенсіонери, люди, які віддали заводу не один десяток років життя. Таких більш як 2000 осіб, і саме їхнє питання буде розв'язане насамперед. Причини ці виникли небезпідставно. Металургійний завод — небезпечне виробництво: тут розплавлений метал, перегріта пара, машини й механізми, що рухаються. Людей похилого віку через слабку реакцію віднесено до контингенту підвищеного ризику. До того ж ветеранів гарантовано підтримує держава. Кожному, хто йтиме, у касі ЄМЗ видадуть по дві місячні заробітні плати, а заводській раді пенсіонерів підприємство щомісяця виділяє не менш як 5000 грн. для адресної підтримки незаможних. Нарешті, найголовніше — час лома, лопати й кувалди минув. Досвід засвідчує: робітників, старших за 50 років, перевчити на електронне обладнання практично неможливо.

А от працівники «від 18 і старше» з обжимного цеху, цеху виготовлення форм для злитків, блюмінгового, вальцетокарного, транспортного і низки інших, руки яких звільняться після пуску другої МБЛЗ, цілком можуть стати у пригоді на інших дільницях заводу. Звичайно, для цього доведеться підналягти: освоїти нові навички, а то й перекваліфікуватися, змінити професію. До речі, Кодекс законів про працю за всіх часів — і радянських, і «незалежних» — дозволяв і дозволяє такі перестановки, спричинені виробничою потребою. А того, хто, б'ючи себе у груди, «качає права»: я, мовляв, токар і слюсарем не працюватиму, — керівництво підприємства має повне право звільнити за скороченням штатів.

Ще одне цікаве питання: що буде з фондом оплати праці? Чи не збирається керівництво змусити робітників, що залишилися, працювати більше за ті самі гроші? Леонід Литвинов відвертий: «Жодної копійки з фонду оплати праці не братимемо, заробітну плату тих, хто пішов, перерозподілять між працюючими. І все-таки, незважаючи на максимально виважений підхід до розв'язання соціальних проблем тих, кого звільняють, не дає спокою думка: а чи немає альтернативи скороченню? Можливо, варто залишити й обжимний, і решту цехів? Бог з ними — з величезною перевитратою електроенергії, зі спалюваними дарма тисячами кубометрів природного газу для повторного розігріву застиглого металу під час прокатки, зі шкідливими викидами оксиду азоту і сірчаних ангідридів, що падають сьогодні на голови городян через застарілі технології? Зате нікого не треба буде скорочувати... А через кілька років повітря в місті й так стане чистішим: не реконструйований до кінця ЄМЗ припинить працювати, бо його занадто дорогий прокат стане нікому не потрібний. Тоді без шматка хліба залишиться переважна частина мешканців Єнакієвого. Якось про це в поспіху, турбуючись про «благо народу», забули...

А якщо говорити серйозно, незадоволені переважно ті, хто відчуває: отримувати незароблену плату більше не вдасться. Переважна маса робітників підтримує керівництво ЄМЗ. Незважаючи на те, що йому іноді доводиться вдаватися до непопулярних заходів, закривати нерентабельні дільниці, скорочувати зайві робочі місця. Що зробиш, задля досягнення мети треба бути прагматиком. Але, на мій погляд, цей прагматизм у сто разів патріотичніший за пусті популістські заклики і гасла.

Іван ЛАЗНЮК.

СИТУАЦІЯ

Розмежувалися «небо» і «земля»

Міжнародний аеропорт «Донецьк» передано до власності, яка перебуває у віданні обласної ради. Цьому рішенню передувала реорганізація державної авіакомпанії «Донбас — Східні авіалінії України», внаслідок чого аеропорт і власне авіакомпанія були розділені на дві самостійні структури. За словами голови Донецької обласної ради Бориса Колесникова, така практика є в усьому світі.

Зміна власника дає змогу залучити кошти для реконструкції. Разом з тим обласна рада може безпосередньо фінансувати лише об'єкти, що перебувають на її балансі. Щодо власне авіакомпанії, то її колектив має намір звернутися до обласної ради з проханням взяти підприємство в довгострокову оренду.

Ліна КУЩ.

Проти течії

Українські навчальні заклади зліквідували на території Придністров'я ще наприкінці сімдесятих. Припинили існування 65 шкіл. Розпочалася повсюдна русифікація. «Відродження українства — це насамперед освіта українською, — вважає голова Спілки українців Придністров'я Володимир Боднар. — Це ж знущання, коли дитина вдома розмовляє нею, а приходить до школи і мусить вчитися нерідною мовою — неважливо якою». Справді: чому в усіх тамтешніх молдавських селах молдавські школи, а в усіх українських — російські?

У рибницькій школі люблять влаштовувати традиційні українські вечорниці

Стихія закінчилася

Єдину на сьогодні українську школу було відкрито понад сім років тому в Рибниці. «Спочатку планувалося, що вона буде початковою. Але бажаючих було так багато, що набралося на всі класи, з 1-го по 11-й», — розповідає директор Тетяна Томашевська. В цьому мальовничому місті на узгір'ї над Дністром живуть переважно українці. Їхня присутність помітна: в центрі магазин «Наталі», ресторан «Батько»... Є «Український дім». Нещодавно відкрили український дитячий садок — теж єдиний у Придністров'ї. Ще в одинадцяти загальноосвітніх школах міста українську вивчають як предмет. Природно, що має попит і школа з рідною мовою викладання. Якість освіти в ній висока: 90 відсотків випускників вступають до вузів, майже половина з них — в Україні. Згуртований колектив, гарна самодіяльність, музей українознавства... Школа носить ім'я Лесі Українки і, каже Тетяна Томашевська, вчителі й учні мріють побувати на батьківщині поетеси, в Новограді-Волинському Житомирської області.

■ ■ ■

Із 79242 учнів загальноосвітніх навчальних закладів Придністров'я лише 736 навчаються українською мовою. Із 11236 студентів — лише 79

■

Цього року в іншому місті, Бендерах, мають відкрити українську гімназію. «Добилися!» — задоволений Микола Чудак, старший викладач кафедри української філології Придністровського університету імені Тараса Шевченка. Свого часу він «із боєм» домігся започаткування в одній із шкіл українських класів: «Я прийшов до голови адміністрації і кажу: не вийду з цього кабінету, якщо ви не вирішите питання. А ще поїду в Україну, виступлю на телебаченні, радіо і скажу, що тут задекларували три офіційні мови, але насправді для українства нічого не робиться. Це справило враження. Відкрили український клас при першій міській гімназії. Тепер я кажу: ми вже виросли з цих штанів, нам потрібна українська гімназія! Пообіцяли навіть приміщення у центрі міста.

Викладачі-українці розповідають про свою буденну роботу — а наче про революцію. Директора Республіканського українського теоретичного ліцею Людмилу Зелінську затримували на митниці з «контрабандою» українських книжок. «А як важко було формувати колектив, — каже вона. — Ніхто не хотів викладати, не вірили... Спочатку навчалися в середніх школах, у другу зміну, коли там закінчувалися заняття. Бувало, наших учнів навіть били — що ви тут, мовляв, українство розводите! Потім два роки в підвалі торгово-кулінарного училища тулилися...». Тепер ліцей має своє приміщення — колишній дитсадок. І хоча тут поки що лише п'ять предметів викладають українською мовою, директор налаштована рішуче: «Я вже розмовляла з батьками — треба, кажу, переходити остаточно на українську!».

Кафедрі української філології Придністровського університету бракує спеціалізованої літератури, періодики. «Беремо на свій рахунок від факультету гроші, міняємо їх на гривні, даємо студентам з України, які в нас навчаються. Вони передплачують усе це на свою домашню адресу, а потім нам привозять, —розповідає завідувачка кафедри Марина Чорна. — Іноді самі, на своїх плечах возимо книжки з України». «Нам дуже потрібні підручники, посібники, словники, — каже Микола Чудак. — Можливо, через вашу газету нам хтось з України зміг би допомогти — були б дуже вдячні».

Усе це подвижництво вже проросло паростям відродження шкільництва. «На першому курсі в нас учиться Олександр Сергійович Пушкін — полюбляє дивувати Микола Чудак. — І татарин Унікбаєв теж навчається української філології. Тож майбутнє — за нами!» «Головне було зрушити процес з місця, показати, що освіта українською мовою — це реально, — каже Володимир Боднар. — А тепер, коли люди повірили, ми вже нікого не агітуємо — вони нас підпирають. Нам вдалося створити системний підхід до того, що зветься відродженням українства. Але далі самі, без допомоги України ми не зможемо». За міжурядовими домовленостями наша держава надає квоти на навчання дітей українців Молдови: по сто місць для Кишинева й Тирасполя. Правий берег свою минулорічну квоту цілком так і не використав, а от придністровців було троє на одне місце. А вже зараз, на наступний навчальний рік, є майже 500 заяв. «Ми дуже вдячні Україні за допомогу, але сьогодні відправляти дітей учитися до неї — не найперспективніший напрям, — вважає Володимир Боднар. — Не всі бажаючі можуть на це навчання потрапити, до того ж багато дітей сюди не повертається. Тому ми пропонуємо інший підхід: відкрити філію якогось українського навчального закладу у Придністров'ї». Тут наголошують: стихійний етап відродження українства, для якого досить було ентузіазму, патріотизму, нервів та віри, скінчився.

Туга за материнською опікою

Придністров'я для України — регіон особливий. Десятки тисяч його мешканців підпадають одразу під дві, так би мовити, статті офіційно задекларованою Україною материнської опіки — і як закордонні українці, і як її громадяни, що проживають за кордоном.

Голова Спілки українців Придністров'я Володимир Боднар — один із двадцяти тисяч тутешніх українських громадян. Недавно Володимир Литвин вручив йому Почесну грамоту Верховної Ради «За особливі заслуги перед українським народом». Щоправда, потрапити до парламенту Володимиру Боднару було непросто. Не пускала, каже, охорона. Бо паспорт такі громадяни, як він, мають лише закордонний, а там немає прописки — тільки відмітка про перебування на консульському обліку. І в київських готелях, розповідає Володимир Боднар, намагаються здерти, як з іноземця. Або інша типова проблема: із закордонним паспортом можна перетнути кордон лише в міжнародних пунктах пропуску, а таких на межі України й Придністров'я лише кілька. Отож, буває, замість того, щоб проїхати до сусіднього українського села через місцевий пункт перетину кордону, придністровський громадянин України мусить робити гак у десятки кілометрів. «Людина, яка живе безпосередньо в Україні, зовсім в іншому становищі, ніж ми — теж її громадяни, — обурюється Володимир Боднар. — Не можна так до людей ставитися — з якоюсь недовірою, як до другорядних чи що...»

Володимир Боднар, Аліса Коханова і Геннадій Удовенко біля пам'ятного знака в селі Вареница, де помер Іван Мазепа

— Ми хочемо впевненості в тому, що нас, тутешніх громадян України, вона захистить, — каже Аліса Коханова, голова товариства «Червона калина». Перманентний стан холодної війни, в якому перебувають Тирасполь та Кишинів, це бажання лише підсилює. Наші співвітчизники хотіли б більшої політичної, економічної, культурної чи освітньої української присутності: вони весь час порівнюють Україну з Росією. «Київ до Європи чи Африки своїх миротворців посилає, але чому немає їх тут, під боком, де живуть українські громадяни? Чому Україна не відкриє консульство? Чому в регіоні немає жодного кореспондента українських засобів масової інформації?» — у Володимира Боднара дуже багато запитань. На деякі з них він знає відповіді, але найчастіше ці відповіді придністровських українців не задовольняють. А ще вони згадують минулі вибори до Верховної Ради. У Бендерах уперше було відкрито виборчу дільницю — справжнє свято, та запам'яталося воно величезними чергами, багато хто так і не встиг проголосувати...

Якщо говорити про українську присутність у Придністров'ї, то тут, безперечно, лідирує гривня: вона вільно конвертована в місцеві рублі, нею можна розплатитися у багатьох місцях. Приємно й зручно, та, очевидно, цього замало. Наступного місяця Комітет Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин планує провести спеціальні слухання з проблем придністровських українців. На їхні результати тут уже чекають.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Редакція висловлює вдячність Посольству України в Молдові за організаційну допомогу, надану автору статті під час його відрядження.

(Закінчення. Початок у № 53 і 54).

УРОЧИСТОСТІ

Вшанували Кобзаря. І ще вшанують

Минулих вихідних у Сучавському повіті, де компактно проживає досить численна українська національна меншина, Генеральне консульство України в Сучаві разом із Союзом українців Румунії, Міністерством культури та культів Румунії, а також місцевими органами влади провели Шевченківське літературно-мистецьке свято «В сім'ї вольній, новій». У рамках святкування в повіті Шевченківських днів відбулася урочиста церемонія покладання квітів до єдиного в Південній Буковині погруддя Т. Шевченка в селі Негостина **(на знімку)**, у містах Редеуць та Сірет. У місцевих греко-католицьких храмах правилися церковні літургії українською мовою. У цих містах було також організовано тематичні шевченківські літературно-музичні концерти. Особливість нинішніх святкувань — участь багатьох офіційних і культурно-мистецьких делегацій з України, зокрема, з Коломиї Івано-Франківської області та Заліщиків Тернопільської. А в Сіреті офіційно відкрили приміщення Сіретської міської організації Союзу українців Румунії. Заходи із вшанування в Румунії Кобзаря триватимуть і в інших регіонах компактного проживання місцевої української національної меншини. Наприкінці березня Шевченківські дні організують у місті Сату-Маре, а в травні в повіті Марамуреш відбудуться урочистості, присвячені п'ятиріччю заснування єдиного в Румунії навчального закладу з українською мовою навчання — ліцею імені Т. Шевченка — в місті Сігету-Мармацієй.

▼

Вікна дипломатії розбиті

(Початок на 1-й стор.).

«Вікна дипломатії закриті», — заявив Джордж Буш і оголосив про початок війни в Іраку. «Я запевняю вас, — підкреслив президент США у зверненні до співвітчизників, — це не буде кампанія напівзаходів, і ми не погодимося на жоден результат, окрім перемоги». За його словами, війна може бути швидкою, а може й затягтися на невизначений час.

Саддам Хусейн в свою чергу виступив з телезверненням до нації і висловив упевненість у перемозі Іраку над коаліцією. Президент Іраку закликав жителів країни «дістати меч», щоб «зупинити ворога». За даними агентств, принаймні вчора Хусейн ще не залишив межі Іраку.

Хроніка першого дня війни така. О 5.35 здійснено перший авіаналіт. Ударів завдано по району в Багдаді, де проходила нарада вищого іракського керівництва. Зенітна авіація в Багдаді відкрила вогонь по цілях у повітрі. 6.00 — почався другий повітряний удар. За півгодини — ще один, третій, удар. Водночас американо-британська авіація завдала удару по позиціях іракських військ ППО на півдні країни, в районі міста Басра. О сьомій ранку Ірак оголосив «священну війну» і став вимагати скликання Ради Безпеки ООН у зв'язку з нападом з боку Сполучених Штатів. Пізніше Ірак випустив шість ракет по Кувейту. На півдні Іраку горіло 15 нафтових свердловин (правда, і те, і інше Багдад заперечував). Крім того, палав нафтопереробний завод «Ас-Саура» у передмісті Багдада. Завод зазнав ракетного удару.

Швидкість «визволення» Іраку, на думку західних військових, залежить від того, як швидко американці впіймають Хусейна і як скоро громадська думка в країні і світі капітулює перед США.

МІЖНАРОДНА РЕАКЦІЯ

■ **Генеральний секретар ООН Кофі АННАН** заявив, що тепер головним завданням світової спільноти має стати полегшення страждань пересічних іракців.

■ **Міжнародний комітет Червоного Хреста** застеріг усі сторони конфлікту від використання зброї проти мирних жителів.

■ **Генсек Ради Європи Вальтер Швіммер** висловив жаль з приводу того, що дипломатія поступилася місцем збройній інтервенції, послабивши таким чином ООН.

■ **Міністр закордонних справ ФРН Йошка ФІшер** переконаний, що ООН не вичерпала всіх мирних засобів розв'язання кризи, а тому війна невиправдана.

■ **Китай** закликав до негайного припинення воєнних дій в Іраку. КНР вважає, що своїм вторгненням США та їхні союзники порушили Статут ООН.

■ **Голова уряду РФ Михайло Касьянов** висловлює жаль, що іракська криза розв'язується воєнним шляхом, без рішення РБ ООН.

■ **Прем'єр-міністр Японії Дзюнітіро Коїдзумі** підтримує силове рішення іракської проблеми.

■ **Франція** висловила «глибоку стурбованість» ситуацією навколо Іраку і закликала «якнайшвидше завершити воєнні дії в Іраку».

ДУМКА ФАХІВЦІВ

Прокоментувати різні аспекти ситуації — правовий, військовий, економічний — «ГУ» попросив експертів.

Історик-міжнародник **Володимир ЛУК'ЯНОВ, доцент Академії зовнішньої торгівлі:**

— У 1991 році війну проти Іраку вела коаліція відповідно до резолюції 687 від 29 листопада 1990 року, яка санкціонувала використання військової сили і відповідних коштів для визволення Кувейту. Іраку було надано тоді ультиматум вивести війська, Хусейн його відкинув і почалася операція «Буря в пустелі» — 42 дні, з яких наземні дії тривали 100 годин. Втрати у тій війні: більш як 100 тис. іракців, 223 особи багатонаціональних сил, із яких 16 американців.

Та війна мала конкретну міжнародно-правову базу застосування сили проти Іраку. Нині такої нема. Немає рішення РБ ООН, і практично цю війну можна було б назвати агресією. Але я не називав би її такою, бо в сучасних умовах визначення того, хто є агресором, дає ООН. Воно міститься в резолюції 1974 року РБ ООН «Про визначення агресії». Резюмуючи, скажу, що сьогодні США взяли на себе всю повноту відповідальності. З ними її розділять країни—учасниці коаліції. Те, що США по-своєму трактують резолюцію 1441, не дивно. Ще югославські події багато в чому поставили під сумнів норми міжнародного права. Водночас нинішні події підкріплюють сучасну концепцію політичного реалізму з опорою на силу і показують неспроможність ООН у розв'язанні конфліктів мирним шляхом.

Валерій АБЛАЗОВ, заст. голови Держкомітету у справах ветеранів, полковник у відставці, учасник бойових дій в Афганістані:

— Війну розпочато, вона матиме певні етапи, але, на мою думку, тепер вона не закінчиться ніколи. Хоча вирішальні перемоги мають визначитися, гадаю, найближчого місяця. Це не означає, що вони будуть лише односторонні. Все залежить від тактики. Американці не цілком готові. Звісно, у США військовий потенціал значний, але потенціал угруповання можна порівняти з потенціалом Іраку. Невідомо також, чи чекатиме Хусейн, коли розпочнеться сухопутне вторгнення, розвал його економіки, управління. З точки зору військового, я тепер на місці Іраку розпочав би сухопутну контроперацію. А щодо жертв серед мирного населення... Американці посилаються на високоточну зброю. Але обидві сторони, розуміючи усю складність ситуації, базуються в густонаселених місцях. Якщо проводитиметься принцип масованих ударів — це призведе до великих людських жертв. З обох сторін — це порушення норм міжнародного гуманітарного права. Війська не повинні бути під захистом мирного населення, і не можна застосовувати озброєння в тих районах, де перебуває мирне населення.

Колишній міністр екології України, заступник голови Партії зелених Сергій КУРИКІН:

— По-перше, нафтові свердловини вже горять, ще частину буде підпалено або вони почнуть горіти через ведення воєнних дій. Наслідком цього стане забруднення атмосфери в дуже великих масштабах, що призведе до випадання кислотних дощів у різних частинах світу. Україна не виняток. Друга загроза пов'язана із застосуванням зброї зі збагаченим ураном. Під час застосування такого боєзаряду в довкілля виділяється оксид урану. Це токсична речовина низькорадіоактивна сама по собі, але в разі попадання в організм людини проявляється як мутаген. Вона також спричиняє ракові захворювання. Воєнні дії в Кувейті 1991 року показали, що дія оксиду урану тривала. Крім того, якщо ця речовина потрапляє в ґрунт, то дезактивація територій вельми проблематична. І третє. В Іраку вистачає хімічних підприємств. У разі завдання удару по них можуть виникнути непрогнозовані наслідки. І врешті-решт, коли в Іраку справді є хімічна зброя, то ураження цих об'єктів призведе до того, що першими жертвами цієї зброї стануть мирні іракці.

Олександр ГРИНЕВИЧ, старший консультант відділу соціально-економічної стратегії та економічної безпеки Інституту стратегічних досліджень:

— Економічні наслідки війни в Іраку ми відчуємо у післявоєнний період. Все залежатиме від того, як Ірак увійде в систему світогосподарських зв'язків. Якщо він буде рядовим членом ОПЕК, то нічого не зміниться. А якщо Ірак контролюватимуть повністю, скажімо, США, він не гратиме за правилами ОПЕК, ціни на нафту у світі можуть різко впасти. Це призведе до значних зрушень у світовій економіці. США отримають додаткові резерви, зможуть скоротити витрати і отримати поштовх до зростання. На Росії це відобразиться протилежними чином. Бо її бюджет надто залежить від нафтових цін. Щодо України, то ми не відчуємо коливання цін на нафту, бо наш внутрішній ринок цілком залежить від Росії. Але Україна значно залежить від економічного зростання Росії з огляду на нашу торгівлю. І якщо постраждає попит на наші товари, це істотно вдарить по економічному зростанню України, думаю, в межах одного відсотка. А от які ціни на нафту будуть під час війни, важко спрогнозувати. Мені здається, вони не змінюються. Про стабільність світових валют: на мою думку, валютний курс залежатиме від економічної політики всередині США, єврозони, інших країн і регіонів, які формують валютний ринок світу.

Яна СТАДІЛЬНА.
Наталка ФІЛІПЧУК.

ДУМКИ З ВУЛИЦІ

Навіщо лізти в чужий город?

Як ставляться до війни в Іраку прості перехожі?

Олена Т., студентка:

— Негативно. Війна — це завжди нестабільність. Це вияв неповаги до людського життя і взагалі — загроза для світової безпеки. Я не згодна з рішенням Джорджа Буша розпочати війну, бо це, крім усього іншого, загрожує політичним дисбалансом. Яке право має одна країна домінувати над усім світом?

Ольга С., викладач:

— До цієї війни я ставлюся негативно. Бо як узагалі до війни можна ставитися позитивно?

Володимир Сергійович, пенсіонер:

— Я проти того, щоб була війна. Вважаю, що всі питання потрібно розв'язувати мирним шляхом. А щодо президента Буша, то мені здається, що він перегинає палицю.

Лілія О., дистриб'ютор:

— Я негативно ставлюся до цієї війни. Американці чинять неправильно, бо в Іраку живуть такі самі люди, як і ми з вами. Адже всі хочуть жити спокійно. Цю проблему можна було розв'язати мирним шляхом. Якщо вони і знайшли там якісь недоліки, то це не означає, що треба розпочинати війну.

Вова, продавець:

— Навіщо американці лізуть у чужий город і удають із себе світового жандарма? Зрозуміло, що це війна за нафту. Бажаю їм, щоб вони собі там зламали хребта.

Артем Миколайович, підприємець:

— Ви знаєте, я не маю достатньо інформації про цей конфлікт, отож мені важко судити. А загалом я проти будь-якої війни.

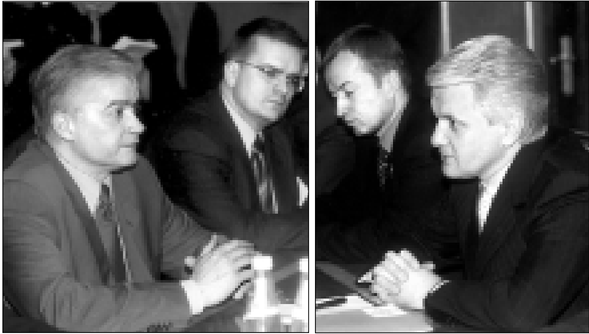
Олег, міліціонер:

— Не згоден.

Думкою перехожих цікавилася Тетяна ПАСОВА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ.

Конкретно і про все

(Початок на 1-й стор.).

«Ніхто не тішиться, що розпочалася війна, — заявив міністр. — Але ніхто і не знімає відповідальність з політиків за міжнародну безпеку. Керівництво Польщі переконане, що загроза міжнародній безпеці — надзвичайно серйозна. Мирні заходи себе вичерпали, тож не залишалося іншого виходу, окрім застосування сили».

Влодзімєж Цімошевич сподівається, що війна завершиться оперативно і не завдасть дуже великої шкоди іракському населенню. «Бо одна з головних її цілей — надати допомогу іракському народові, який протягом кільканадцяти років живе в умовах брутальної диктатури».

Під час зустрічі порушували і питання міжпарламентського співробітництва. Зокрема, сторони домовилися, що вже в червні до Варшави вирушить делегація ВР на чолі із заступником Голови Олександром Зінченком, щоб узгодити позиції з проведення першого засідання Міжпарламентської українсько-польської асамблеї. Плановано, що це засідання відбудеться також у червні. Крім того, обидва парламенти мають намір виступити зі спільною заявою (або із синхронними заявами, зі спільним підґрунтям) про події на Волині 60-річної давнини.

З ініціативи Президента Леоніда Кучми наступний рік може стати роком Польщі в Україні. Як зауважив Володимир Литвин, не хотілося б перетворити його на суто культурну подію. Потрібно, щоб заходи мали «більш широкий характер, охоплювали велике коло питань». Йшлося і про необхідність якнайшвидше забезпечити законодавче підґрунтя змін у режимі перетину українсько-польського кордону, а також врегулювати питання трудової міграції.

Узагалі перспективи співробітництва України та Польщі з огляду на майбутній вступ останньої до Європейського союзу були головною темою обговорення під час перебування пана Цімошевича в Києві. Йшлося і про запровадження візового режиму. Під час спільної прес-конференції Міністр закордонних справ Анатолій Зленко поінформував, що угоду про взаємний перетин кордону буде підписано вже найближчим часом, можливо, за результатами наступного засідання робочої комісії. Він також знову підтвердив, що для громадян Польщі візи не запроваджуватимуть, а для громадян України вони будуть безплатні.

Обидва міністри також висловилися про концепцію «Ширша Європа». Як заявив Анатолій Зленко, «вона має і позитивні позиції, і позиції, які нам важко сприймати... Україна більше підтримує польську пропозицію про «східний вимір ЄС». «Польща хоче переконати європартнерів у потребі встановлення дуже широкого співробітництва зі східними сусідами ЄС, —зауважив Влодзімєж Цімошевич. — Як на мене, країни, будуючи свою зовнішню політику, повинні враховувати східний вектор... Кожний євронарод повинен мати шанс, якщо він хоче його мати, вступити до ЄС». Через місяць Польща отримає статус активного спостерігача, тож зможе брати участь у дискусіях і планує активно лобіювати інтереси України.

Учора ж у ВР розпочалася міжнародна наукова конференція «Україна—Польща у другій світовій війні: внутрішні та міжнародні аспекти відносин», під час якої виступив і Голова ВР Володимир Литвин. Докладніше про цю конференцію читайте в наступному номері.

Наталя ФІЛІПЧУК.
Фото Сергея КОВАЛЬЧУКА.

ФОТОФАКТ

По всьому світу прокотилася хвиля демонстрацій. Люди вийшли на вулиці, щоб сказати «стоп війні».

Фото Рейтер.

ХІРУРГ ТА ЙОГО КОМАНДА

Про Володимира Лукашенка кажуть, що він хірург від Бога. На те реагує зазвичай спокійно, лише уточнюючи, що для нього хірургія — стан душі і навіть більше, ніж... кохатись!.. За плечима три десятиліття лікарняної практики, тисячі пацієнтів. По суті, все доросле життя в онкології, а це означає, що кожен день, щогодини до нього йдуть, як на пристань останньої надії... Це трагедія всього людства, бо рак не здається і жорстока недуга призводить і до невдач, і до втрат. Та на долю хірурга випадають і успіхи, які не стають професійним самохизуванням, бо кожна удача в онкології — це врятоване життя конкретної людини: батька, матері, сина, доньки...

Про Володимира Лукашенка як головного лікаря Полтавського обласного клінічного онкологічного диспансеру знають менше, адже він тільки торує свою стежину першого керівника. Проте на цьому посту вже встиг зарекомендувати себе принциповим і відкритим, хоча, можливо, і не всім зручним. Та, вочевидь, і за ці якості його шанує колектив, де вже і його стараннями діє професійна команда. Саме їм, лікарям, сестричкам, санітарам, доводиться повсякчас нести головний тягар боротьби за здоров'я. І чи потрібно комусь пояснювати, як це непросто зробити за умов, коли медицина загалом фінансується за залишковим принципом і на третину до мінімальної потреби! Прикро і гірко, але саме медиків зробили заручниками недолугої політики і реформ. Хоча самі вони переважно на такі «крамольні» теми намагаються не розмовляти, а все більше простоюють в операційних. Та, власне, це і є їхня головна робота і професія...

Григорій ГРИНЬ.

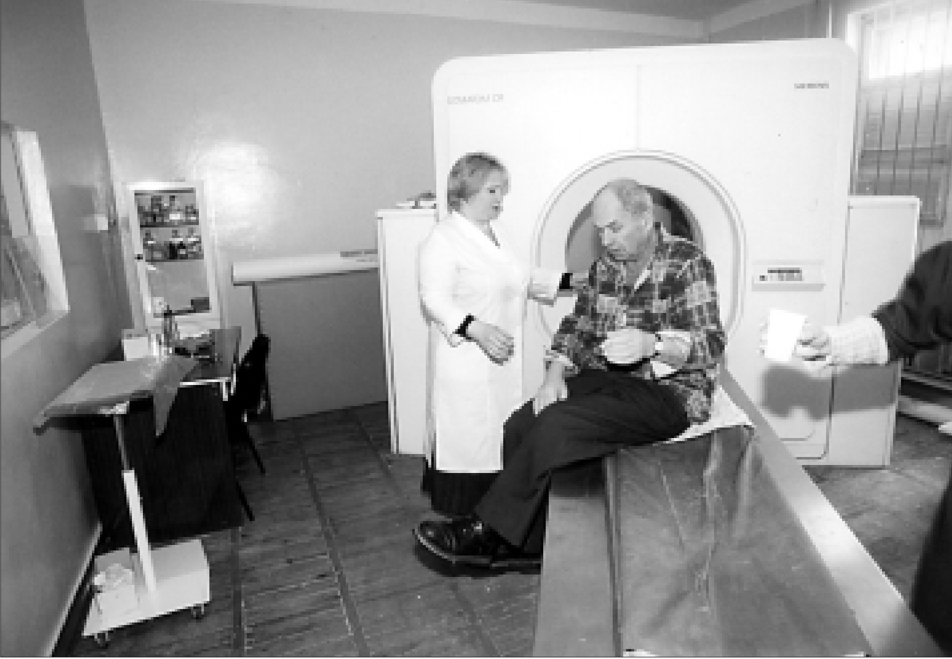
Полтавська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Тузенбахус

Виставу «Дядя Ваня» в столичному театрі на Подолі одразу після прем'єри критики удостоїли найвищих похвал. Про «Дядю Ваню» Віталія Малахова не соромно сказати «великий спектакль» (не довгий, а таки великий). У Малахова чудові актори: Володимир Кузнецов (Войницький), Алла Сергійко (Олена Андріївна), Олена Свирська (Соня), Олександр Клауніне (Телєгін). Несподіваний і неперевершений — Сергій Бойко в ролі доктора Астрова.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Не одразу розумієш, що вистава, власне, саме про Астрова. Згадується, що Бойко в юності грав у Молодому театрі барона Тузенбаха у чеховських «Трьох сестрах». Тузенбах, як відомо, гине на дуелі. І ось тут виникає дивне враження: що це той самий Тузенбах, котрий після дуелі вижив і через багато літ повернувся до людей, котрих любив. А вони вже не ті. Та й він не той, на язик проситься курйозне ім'я Тузен-Бахус — бо цей доктор Астров квасить багато і якось погибельно-весело!

Приємно, що Віталій Малахов після кількох сезонів напівмовчання почав ставити вистави регулярно: «Концерт для роялю в чотири руки», «Квартал небожителів», «Отелло» (у франківців), тепер — «Дядя Ваня», а вслід — «Склади слово вічність» за Булгаковим. Ми запитали у режисера: що раптом сталося?

— Що сталося? Є гарна фінська притча. Хлопчик до семи літ мовчав. Ніщо не допомагало. І от якось він їв кашу й сказав: «Бабусю, каша солона!» Всі збіглися: «Чого ж ти мовчав сім літ?» А він: «Бо каша не була солона!»

От і тут: так склалося. Наші актори дозріли до рівня досить високого. З ними можна працювати не над постановочними прийомами, а над глибшими, цікавішими речами. А ще мені довго здавалось, як і багатьом, що для доброї вистави сьогодні треба добрих грошей. Тобто спершу заробити, а потім починати виставу. Ну, заробляєш, втягуєшся, а грошей все одно нема! І вистави нема! А Булгаков казав: ніколи ні в кого не просіть, самі прийдуть і дадуть! Мало того, що красиві слова — реально вони правильні. Бо коли починаєш просто ставити виставу, тобто робити своє діло, то з'являється й попит на те, що ти робиш.

Чехов — геть незрозуміла й неблизька для мене людина! Тобто в тому вигляді, в якому мені його трактують. Коли його, скажімо, називають «певцом русской духовной импотенции», то я цього не можу зрозуміти й сприйняти. Мабуть, тут у мене буде багато конфліктів — так, як було в «Отелло». Бо я не буду ставити «атмосфэ-э-эрный» спектакль, де ходитимуть придумані люди й сумно промовлятимуть текст — щоб не образити Антона Павловича! Мені здається, що він був ще тим понтарем. Перечитавши «Дядю Ваню», я подумав, що він свідомо з усіх познущався: закрутив щонайпотужніші любовні інтриги — але при цьому там нічого не відбувається, жодної «події»! Таке враження, що він свідомо взяв теорію Станіславського й сказав: ага, вам треба «подію»? А її не буде! От герої дійдуть до певного місця — і все само собою закінчиться! Тобто все, як у житті: інтригу закручено, а рушниця не стрельнула...

Отакі секрети, я не прикидаюся таким собі утаємниченим і вже давно не кладу на жодну виставу «все життя», як ото кажуть. Мовляв, ах, я ставлю трагедію, не чіпайте мене! Адже, коли придумуєш трагедію, то це радісно, а не сумно. Це робота. Коли вдається красива трагічна сцена, то смієшся від радості. Це нормальна енергетика творчості. Я навіть не боюсь, що це передається публіці — нехай і вона радіє, як це й є в «Отелло», як тепер у «Дяді Вані», та й раніше бувало, у «Сні літньої ночі», коли публіка у фіналі не знає, плакати їй чи сміятися...

Записав Віталій ЖЕЖЕРА.

На знімку: актор Київського театру на Подолі Сергій Бойко.

З ПОШТИ

Дистрофіки вакханалій не влаштовують!

Шановна редакціє «Голосу України»!

Після прочитання «Діалогу про зайвого героя» («ГУ» від 25 лютого ц. р.) мені захотілося звернутися до культуролога й журналіста пана Васильєва.

Шановний Сергію! Я, Тетяна Биновська, директор і творець Одеської Морської арт-галереї Одеського порту, дещо збентежена вашими словами про те, що «все відбувається тільки в центрі, а життя в регіонах тьмяне й дистрофічне». Дозвольте заперечити.

Нинішнього року галереї виповнюється десять років. Це були важкі роки становлення, але сьогодні вже сміливо можна сказати: «Ми відбулися. Нас знають не лише в Україні!» Ми провели чимало виставок, реалізували сотні проектів. Маємо пристойну виставкову площу, сучасне обладнання, інтер'єр. Одними з перших в Україні прийняті до офіційного списку європейських галерей. Наша робота дістала високу міжнародну оцінку. Ось деякі з наших проектів: Міжнародна виставка-конкурс художників-мариністів бієнале «Марина» — 1996, 1998, 2000, 2002 роки. Проект «Пам'ять», присвячений королеві німого кіно Вірі Холодній. Виставки художників усієї України, художників Росії, Німеччини, Молдови, Кореї, Болгарії, США. Виставка одного з найвідоміших художників Європи Фолкера Кюна. До речі, дозвольте зазначити, що пан Кюн, твори якого знає весь світ, обрав для проведення своєї першої в пострадянському просторі виставки саме Одесу й саме Морську арт-галерею. І все це не випадково: галерея бере участь у міжнародних арт-фестивалях і має добру репутацію в культурних колах Європи.

А проблема в тому, що регіонам дуже важко донести сьогодні інформацію до мистецтвознавців Києва і всієї культурної України. Ось і тепер ми готуємо класний, на мою думку, проект — виставку-конкурс «Всеукраїнська вакханалія», і, скажіть, будь ласка, як ми можемо висвітлити це у вашій шановній столичній пресі? Реклама не по кишені музеям і галереям, і тому наше життя здається вам дистрофічним. А якщо приїхати до нас і ознайомитися хоча б з каталогами (за 10 років ми випустили 10 каталогів)? Дозвольте запросити вас у наше чудове місто й довести, що культурне життя в нашому регіоні не таке вже й «дистрофічне».

З найкращими побажаннями, Т. БИНОВСЬКА.

***ВІД РЕДАКЦІЇ:** наскільки пам'ятаємо, пан Васильєв та інші учасники «Діалогу...» саме засудили практику культурної ізоляції регіонів. А про вашу «Вакханалію» напишемо обов'язково!*

КАЛЕНДАР

Гранд еміграції

Минуло 130 років з дня народження Сергія Рахманінова. Він народився на Новгородщині, в десятилітньому віці поїхав навчатися до Петербурзької консерваторії, невдовзі перевівся до Москви, де й закінчив консерваторію як піаніст і композитор. З Києвом у житті великого Маестро пов'язані дві дати: 1893-го він диригує тут прем'єрою своєї першої опери «Алеко», а 1913-го приїздить сюди на відкриття Київської консерваторії як один з її організаторів. З 1917-го Сергій Васильович Рахманінов на еміграції — спершу в Скандинавії, потім у США. Він багато їздить як піаніст і диригент, дає щороку десятки концертів. До композиторської творчості повертається лише 1926 року. Ним, зокрема, створено три романси на вірші Шевченка у перекладах іншого емігранта — Івана Буніна. Окремий пласт творчості композитора — духовна музика. До речі, цієї весни в Національній філармонії України хор «Почайна» виконає знамениту рахманіновську «Літургію».

Аттила СОЛОМ'ЯНСЬКИЙ.

Чемодан у Бабуїні

Минулого вівторка столичну книгарню-кав'ярню Бабуїн навідали львів'яни, причетні до появи на світ літальманаху «Королівський ліс». Це були: поет Віктор Неборак (упорядник першого номера), Іван Лучук (поет, перекладач, упорядник свіжого другого номера) та Юрій Винничук, котрий буде батьком номера третього. Пан Винничук (псевдо — Чемодан) — живий класик, автор круто-еротичної прозової версії «Роксолани» і нібито єдиний український письменник, котрий заробляє на життя винятково писанням книжок. Того вечора пан Чемодан відзначав свій 51-й день народження і читав уривок нового роману «Весняні ігри в осінніх садах». Ігри ті, звісно, любовні, оскільки другий номер альманаху «Королівський ліс» присвячений саме коханню в його суто літературних інтерпретаціях.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Гостей прийшли послухати представники київського літературно-мистецького бомонду: Марія Матіос, Віктор Морозов, Ігор Римарук, Василь Шкляр, Олександр Кривенко, Олександр Ірванець. Хтось навіть пустив чутку, що серед присутніх є Президент України. Коли його не виявилося, ведучий вечора — поет Володимир Цибулько втішив усіх фразою: «Нічого, все одно він завжди з нами!» Після чого панове літератори взялися до приватних комунікацій за столиками кав'ярні.

Отже, після деякої тривожної перерви в Бабуїні відновлено акцію «Час читати!», започатковану торік Форумом видавців (президент Олександра Коваль) та фірмою Magna Carta. Позаминулого вівторка гостем акції був молодий письменник Анатолій Дністровий, а наступного вівторка сюди завітає львівський художник Влодко Кауфман. Вхід на ці акції вільний, що завжди важливо для любителів красного письменства.

Христофор ГРУША.

Скажи «У», тебе почують

Сумське земляцтво вшанувало перших лауреатів премії свого славного земляка Олександра Олеся. Ними стали Ніна Гавриленко (збірка поезій «У») та Володимир Гнатюк (збірка «Твоє ім'я вже сходило в мені»).

Всеукраїнська літературна премія О. Олеся присуджується українським поетам за кращу книгу лірики, видану впродовж останніх двох років. Розпочато прийом творів на здобуття премії 2003 року. Книги-претенденти у 3 примірниках за рекомендацією творчих спілок, громадських організацій (або шляхом самовисування) з лютого по листопад 2003 року надсилати за адресою: 01011, м. Київ, вул. Рибальська, 11. Сумське земляцтво в Києві.

Микола ГРИЦЕНКО.

На знімку: сумська поетеса Ніна Гавриленко.

***ВІД РЕДАКЦІЇ:** нам написав пан Михайло Шундрій, сільський голова з Ломачинець Сокирянського району Чернівецької області. Торік він читав у «ГУ» рецензію на «У» Ніни Гавриленко («це справді якесь диво, допоможіть придбати книжку!»). Пане Михайле, ви нас утішили, посвідчивши, що попри руйнацію книгорозповсюдження поетичне слово таки знаходить адресата. Обіцяємо вам допомогти. Тримайте зв'язок!*

Жолдак ризикує

З 25 по 30 березня в Харкові відбудеться Міжнародний міні-фестиваль експериментального театру. Тема фестивалю — «Театр ризику». Окрім відомих вистав Андрія Жолдака «Гамлет. Сни» та «Одруження», нарешті, буде показано дві прем'єри — «Місяць на селі» за Тургенєвим та «Один день Івана Денисовича» за Солженіциним, що поставлені Жолдаком в очолюваному ним Харківському театрі імені Т. Шевченка.

СПОРТ

Стелла ЗАХАРОВА: «Неодмінно буде свято»

Спортивна гімнастика. Як відомо, 5—6 квітня у столичному Палаці спорту відбудуться традиційні міжнародні змагання «Кубок Стелли Захарової». Генеральним інформаційним спонсором цього турніру вдруге поспіль виступає «Голос України».

Про те, як ідуть останні приготування, ми попросили розповісти олімпійську чемпіонку **Стеллу Захарову.**

— Почну з того, що до нас збираються найкращі гімнасти й гімнастки з Великої Британії, Росії, США, Китаю, Бельгії, Малайзії, Канади, Болгарії, Білорусі, Словаччини, Нідерландів, Чехії, Німеччини та Хорватії. Виступатимуть, звичайно, і збірні України. Наш турнір, котрий неодмінно стане великим і яскравим святом, викликає великий інтерес не тільки в місцевих уболівальників. Ми очікуємо приїзду чималого загону зарубіжних туристів, зокрема з Нідерландів і США.

— Чи все готове до старту? Скажімо, снаряди?

— Так. Ми їх збирали, як кажуть, з миру по нитці. І всі вони відповідають найсучаснішим вимогам. Я особливо радію, що вдалося придбати в Бельгії килим. Після турніру ним користуватимуться юні київські гімнасти.

— Чи запрошуєте почесних гостей?

— Авжеж. Олімпійських чемпіонів — гімнастів Людмилу Турищеву, Лілію Подкопаєву, Бориса Шахліна, Юрія Титова, баскетболіста Олександра Волкова. Щиро вітатимемо відомих футболістів-воротарів Євгена Рудакова та Віктора Чанова. Оце днями зі США зателефонувала абсолютна олімпійська чемпіонка 1980 року Олена Давидова й повідомила, що збирається в гості на наш турнір.

— Хто головний суддя?

— Олімпійський чемпіон Григорій Мисютін. Серед арбітрів значиться ще один золотий олімпієць — Богдан Макуц.

Користуючись нагодою, хочу запросити журналістів на прес-конференцію, яка відбудеться 24 березня (у понеділок) о 13.00 у спортивному барі «Планета-Спорт» (вул. Богдана Хмельницького, 3).

Повернулися з нагородами

Дзюдо. У Польщі та Чехії відбулися великі міжнародні турніри з цього виду спорту, на яких українці виступили досить пристойно. Так, у Варшаві Валерій Сотников виборов золоту нагороду у ваговій категорії понад 100 кг. Бронзова відзнака дісталася Сергієві Гонтюку (до 81 кг). На змаганнях серед жінок у Празі наша Анастасія Матросова була третя (до 78 кг).

А тепер — матчі на виліт

Футбол. Ліга чемпіонів УЄФА. Другий груповий турнір. 6-й тур.

Група А. «Байєр» (Німеччина) — «Інтер» (Італія). 0:2. Леверкузен. «БайАрена». 22 500 глядачів. Голи: Мартінс, 36, Белезоглу, 90.

«Ньюкасл» (Англія) — «Барселона» (Іспанія). 0:2. Ньюкасл. «Сент-Джеймс Парк». 51 833. Клюйверт, 60, Мотта, 75.

«Барселона» — 16 очок, «Інтер» — 11, «Ньюкасл» — 7, «Байєр» — 0.

Група В. «Рома» (Італія) — «Аякс» (Нідерланди). 1:1. Рим. «Стадіо Олімпіко». 52 502. Кассано, 24 — ван дер Мейде, 1.

«Валенсія» (Іспанія) — «Арсенал» (Англія). 2:1. Валенсія. «Местальявя». 50 000. Кар'ю, 34, 57 — Анрі, 49.

«Валенсія» — 9, Аякс» — 8, «Арсенал» — 7, «Рома» — 5.

Із цих груп до чвертьфіналу вийшли: «Барселона», «Інтер», «Валенсія», «Аякс». А напередодні таке право завоювали «Мілан», «Реал» (Мадрид), «Манчестер Юнайтед» та «Ювентус». Жеребкування пар відбудеться сьогодні.

Уперше за 19 років серед чвертьфіналістів ми не бачимо представників Німеччини. Спочатку «Баварія» не подужала стартового групового турніру. А оце з дистанції зійшли «Байєр» та «Боруссія» з Дортмунда. Не подолали четвертого кола Кубка УЄФА «Герта» та «Штутгарт», поступившися відповідно португальській «Боавішті» та шотландському «Селтику».

Поєдинки 1/4 фіналу Ліги чемпіонів призначено на 8/9 квітня та 22/23 квітня. Починаються ігри на виліт.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

У Миколаєві мешкає Наталя Копилова, майстер спорту міжнародного класу з пауерліфтингу — олімпійського виду спорту (різновид важкої атлетики). На недавній Спартакіаді України вона посіла друге місце. Хоча Наталі скрутно матеріально (місцеві організації її зовсім не підтримують), вона наполегливо готується до чемпіонату Європи, котрий влітку відбудеться у Львові. Разом зі своїм персональним тренером і чоловіком Вадимом вони розраховують на успіх.

Північна Ірландія попередила

На адресу Федерації футболу Вірменії надійшов офіційний лист з Північної Ірландії. В ньому йдеться про те, що в разі війни в Іраку команда з Британських островів не прилетить до Єревана, де на 29 березня заплановано відбірковий матч чемпіонату Європи-2004 — Вірменія—Північна Ірландія (група, в якій виступає і збірна України).

Відповідне повідомлення ольстерці надіслали й до УЄФА. У свою чергу, представники цієї головної футбольної організації континенту наполягають на тому, що війна на Близькому Сході не повинна торкнутися проведення офіційних ігор під її егідою.

Постає і таке запитання: а хіба в Північній Ірландії сьогодні спокійніше й безпечніше, ніж у Вірменії?..

Добірку підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Вітаємо!

Біатлон. Учора на чемпіонаті світу в Ханти-Мансійську жіноча збірна України (Оксана Хвостенко, Ірина Меркушина, Оксана Яковлєва та Олена Петрова) виграла срібну медаль в естафеті.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Запорізької області (вул. Тюленіна, 21, м. Запоріжжя, 69001) порушено справу № 20/19/03 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Налагоджувально-монтажне підприємство по Запорізькій АЕС», 71503, Запорізька область, м. Енергодар, промислова зона, а/с 104, код за ЄДРПОУ 01473887, р/р 26002301190039 в Енергодарському філіалі АК «Проінвестбанк», МФО 313098.

Розпорядником майна призначений Слотін Едуард Валентинович, ліцензія АА № 250360.

Претензії кредиторів і можливих санаторів приймаються протягом місяця від дня публікації оголошення.

Определением Хозяйственного суда Луганской области от 13.01.2003 г. (по делу № 10/173б) признано банкротом и открыта ликвидационная процедура в отношении ДП «Престиж» г. Стаханов, пр. Ленина, 67, 94018 (р/с 260035420 в ЛОД АППБ «Аваль» г. Луганска МФО 304007, код 21838782).

Ликвидатором назначен арбитражный управляющий Шевченко С. А. лицензия АА № 047884 от 19.10.2001 г. проживающий по адресу г. Луганск, кв. Левченко 8А/133, претензии кредиторов принимаются в месячный срок со дня опубликования.

Господарський суд Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 81) ухвалою від 20.02.2003 р. по справі № 2/8-23/7 призначив ліквідатором ДКТП «Галич» (юридична адреса: Львівська область, м. Борислав, вул. В. Великого, 181, ЄДРПОУ 19166022, р/р № 26007301161 у Бориславському відділенні Ощадбанку № 6308, МФО 385082) арбітражного керуючого Невеличука Костянтина Васильовича (ліцензія № 315475 від 22.08.2002 р., адреса: 79053, Львів-53, абонентська скринька № 5255, тел./факс (0322) 97-15-30).

Господарський суд Запорізької області постановою від 24.02.2003 року по справі № 5/5/201 (02) визнав банкрутом Сільськогосподарський кооператив «Ефіроолійник» (ідентифікаційний код — 00388041, юридична адреса: Запорізька область, Якимівський район, с. Розівка, вул. Черняхівського, 34, банківські реквізити: п/р 26005325014610 в МФ Укрсоцбанку, МФО 313463) і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатор — Коваленко Світлана Олександрівна (ліцензія серія АА № 250108): 72315, м. Мелітополь, пл. Перемоги, 3, к. 601, тел. (06192) 6-72-27.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) порушив справу № 24/626-б від 20.01.2003 року про банкротство ЗАТ «Укрнафтохім» (м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б), код ЄДРПОУ 24379783, р/р 26009052701 в АКБ «Інтеграл», м. Києва, МФО 320735.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Капелюшного І. В. (ліцензія міністерства економіки України № 249639 від 19.10.2001 року). Його адреса: 03151: м. Біла Церква, Київської обл., вул. 50 років Перемоги, 88, кв. 10.

Постановою господарського суду м. Києва (01030, м. Київ-30 вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 25.02.2003 р. по справі № 24/341-б визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру відносно ТОВ «Елар» (м. Київ, вул. Г. Севастополя, 5-а, код ЄДРПОУ 30220700).

Постановою господарського суду Київської області (01033, м. Київ-33, вул. Жилянська,58-б) від 13.02.2003 р. по справі № 98/2б-2002 р. визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру відносно ТОВ «Фіш-Імпекс II» (Київська обл., м. Славутич, Белгородський кв-л, б. 40, кв. 2, код ЄДРПОУ 30813076).

Ліквідатором зазначених підприємств призначено арбітражного керуючого Пальшина О. Ю. (ліцензія Серія АА № 047847 від 19.10.2001 р., 01030, м. Київ-30, а/с 254, т. (044) 539-08-92).

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Агрофірма «Нива»**, с. Кислівка, Куп'янського району, Харківської області (Код ЄДРПОУ 30959767) повідомляє про припинення діяльності шляхом ліквідації. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців. Звертатись за телефоном 8-05742-5-38-47 з 8-00 по 17-00.

ТОВ «Торговий дім ОМІКС» (м. Київ, вул. Якубовського 8, код ЗКПО 24937711), закривається у зв'язку з рішенням про ліквідацію. Тел. 201-41-01.

ТОВ «Вагнер» код ОКПО 31026249, зареєстроване Московською райдержадміністрацією м. Києва 29.06.2000 р., рішення № 16450 повідомляє про ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців.

Повне товариство **«Дніпро ММ»** ЗКПО 25215434, юридична адреса:69037, м. Запоріжжя, вул. Рекордна, 26 а ліквідується.

Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування оголошення за тел: 8 (0612) 33-51-62.

Товариство з обмеженою відповідальністю **«Клініка клітинної терапії»**, код ЄДРПОУ-31604357 сповіщає про свою ліквідацію.

Претензії приймаються за телефоном 253-88-11 протягом двох місяців з дня опублікування оголошення.

ЗАТ «ВТОРРЕСУРСИ № 3» повідомляє:

16 травня 2003 року о 16 годині в приміщенні актового залу товариства за адресою: 02121, м. Київ, вул. Колекторна, 38/40 відбудуться чергові загальні збори акціонерів.

Реєстрація акціонерів з 13 години.

Порядок денний:

1. Звіт Правління, Спостережної Ради, Ревізійної комісії про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Вторресурси № 3» за 2002 рік.
2. Затвердження річного звіту, балансу та розподілу прибутку за 2002 рік.
3. Внесення змін та доповнень до Статуту товариства.
4. Внесення змін й доповнень до внутрішніх положень товариства.

Для участі в зборах необхідно мати при собі:

а) документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника;
б) представнику мати доручення на право участі в зборах.

Довідки за телефоном: 562-12-56.

Правління ЗАТ «Вторресурси № 3»

ОГОЛОШЕННЯ

Інформація
про повторний продаж на аукціоні транспортних засобів Акціонерного комерційного агропромислового Банку "Україна" (знижка на 30%)

Ліквідатор Банку "Україна" оголошує аукціон з продажу наступних транспортних засобів Банку "Україна"

№	Найменування, марка, місцезнаходження	Рік випуску	Пробіг, км	Початкова ціна продажу, грн. (без урахування ПДВ)
1	Нісан - Патрол (м. Київ. пров. Рильський,10)	1994	136000	27302
2	Шевролет Карго (інкас.) (м. Київ. пров. Рильський,10)	1997	63910	97807
3	Шевролет Карго (інкас.) (м. Київ. пров. Рильський,10)	1997	60330	103638
4	Шевролет Карго (інкас.) (м. Київ. пров. Рильський,10)	1997	66005	96889
5	Хюндай Соната (м. Київ. пров. Рильський,10)	1998	87277	31017
6	Мазда 323 (м. Київ. пров. Рильський,10)	1997	85000	18694
7	Фольксваген Транспорт (інкас.) (м. Київ. вул. Грінченка,3)	1994	240000	20958
8	РАФ 2203 (м. Київ. пров. Рильський,10)	1992	180000	5514
9	Вольво 850 GLT (м. Київ. вул. Грінченка,3)	1996	160000	33299
10	ВАЗ 2106 (м. Яготин, вул. Незалежності, 108)	1994	100000	3104
11	Шкода-форман (м. Переяслав-Хмел. вул.Хмельницького, 2)	1992	324000	5995
12	ВАЗ 21213 (м. Київ, пров. Рильський, 10)	1997	45 000	14341
13	УАЗ 31514 (м. Київ. пров. Рильський,10)	1994	160000	6294

Ознайомитись з транспортними засобами можна в робочі дні за вказаними адресами, телефон для довідок: 228-97-89, 228-97-66.

Умови продажу: *проведення розрахунків за придбані транспортні засоби здійснюється протягом одного місяця з дня укладення договору, оформлення права власності за придбані транспортні засоби та зняття їх з обліку у МРЕВ ДАІ здійснюється* ***за рахунок покупця****. Питання реєстрації транспортних засобів вирішується покупцем самостійно. Засоби платежу- грошові кошти.*

Плата за реєстрацію заяви у розмірі 17 грн. вноситься на рахунок №26009301260745, завдаток у розмірі 10% від початкової ціни продажу транспортних засобів вноситься на рахунок №26008302260745 в Подільському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322197, код ЄДРПОУ 22894896, одержувач- філія "Київський аукціонний центр" ДАК "Національна мережа аукціонних центрів".

Заяви на участь в аукціоні приймаються - філією "Київський аукціонний центр" ДАК "НМАЦ" за адресою: 02094 м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

Кінцевий термін прийняття заяв - за три робочі дні до дати проведення аукціону.

Аукціон буде проведено 23 квітня 2003 р. об 11.00 в приміщенні філії "Київський аукціонний центр" ДАК "НМАЦ" за адресою: м. Київ, вул. Червоноткацька, 42.

Служби з організації та проведення аукціону:

Ліквідатор Банку "Україна", м. Київ, пров. Рильський, 10, тел.(044) 244-15-16.

Філія "Київський аукціонний центр" ДАК "НМАЦ", м. Київ, вул. Червоноткацька, 42, тел. (044) 552-72-55.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Ліквідатор Банку "Україна" повідомляє про перенесення дати проведення аукціону та про зміну початкової ціни продажу адміністративної будівлі з майном та обладнанням, розташованої за адресою: м. Київ, вул. Грінченка, 3, інформація про продаж якої опублікована в газеті "Годлос України" від 06.03.03 №43, а саме:

початкова ціна продажу об'єкту — 32 261 404 грн. (без урахування ПДВ);

аукціон буде проведено 23.04.03 об 11.00 в приміщенні філії "Київський аукціонний центр" ДАК "НМАЦ".

Дополнение к повестке дня общего собрания акционеров ОАО «Мариупольский универмаг «Украина»,

которое состоится 05.04.2003 г.

9. Утверждение «Устава ОАО «Мариупольский универмаг «Украина» в новой редакции.

10. Внесение изменений в Положение «О Правлении ОАО «Мариупольский универмаг «Украина».

11. Внесение изменений в Положение «О Наблюдательном Совете ОАО «Мариупольский универмаг «Украина».

12. Внесение изменений в «Положение о Ревизионной комиссии ОАО «Мариупольский универмаг «Украина».

Ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області (49027, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) порушено справу № Б26/12/03 про банкрутство приватного підприємства фірми «Інтерсервіс» (49064, м. Дніпропетровськ, вул. Мічуріна, 4, р/р 26004581000035 у Дніпропетровській філії ВАТ «Кредитпромбанк», МФО 360890, код 13430890).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого — Мішина Валерія Петровича, м. Дніпродзержинськ, ліцензія серії АА № 047984.

«Концерн «ТАВР» *(Инд. № 245 03 680, № рег. св-ва 655п6) на основании собрания учредителей объявляет о своей ликвидации. Все претензии принимаются в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: Украина, Житомирская обл., пгт. Ружин, ул. Бирюкова, 69. Тел/факс 8 (4138) 2-11-01.*

У зв'язку із виготовленням нової, колишню печатку ВАТ «Завод залізобетонних конструкцій № 2» (код 04012282) без ступеней захисту, вважати недійсною.

СТОВ
імені Богдана Хмельницького
ліквідується,

код ЄДРПОУ 03378118. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців за адресою: 31420, Хмельницька область, Старосинявський район, село Пилявка.

СП ТзОВ «Хеміфарб» *припиняє свою діяльність. Ідентифікаційний код п-ва № 30538179, дата реєстрації 26 липня 1999 року за номером 14535 в Львівській міській раді. Всі претензії приймаються в терміни, встановлені чинним законодавством за тел. (0322) 62-20-89, 97-89-35.*

ТОВ «Експериментальна студія дитячої творчості «ОБДАРОВАННЯ»

(юридична адреса: м. Київ, вул. Волгоградська, 41-а, код ЄДРПОУ 21589712) оголошує про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців за телефоном: 228-64-13.

Господарський суд Херсонської області (73000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу № 5/16-Б про банкрутство СВАТ «Космос» (юридична адреса: 74311, Херсонська область, Бериславський район, с. Степне, вул. Нова, 21, код по ЄДРПОУ — 00856103, розрахунковий рахунок № 260081769 в Новокаховській філії АППБ «Аваль», МФО 352598).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чепурного С. А. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва порушено справу № 24/367-б про банкрутство Виробничого кооперативу «Інформтехніка», юридична адреса: м. Київ, вул. Я. Коласа, 8а; р/р № 26000301290577 в Ленінградському відділенні ПІБ м. Києва, МФО 322108, код ЗКПО 19240847. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Білодід Галину Миколаївну (ліцензія АА № 047839 від 19.10.01 р.), адреса: 03143, м. Київ-143, а/с № 6, тел. 266-78-39.

Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом одного місяця з дня надрукування оголошення.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) постановою від 26.12.02 р. (справа № Б-11/142) визнав банкрутом ТзОВ «Тадей» (Косівський район, с. Смодна, вул. Набережна, 1, код 22192678, р/р 26008301134 в Косівському відділенні Ощадбанку, МФО 336569) та відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Саєвич Н. А. (78200, м. Коломия Івано-Франківської обл., вул. Костомарова, 4/108), ліцензія АА № 249547, тел. (03433) 26102.

Господарський суд Харківської області (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) ухвалою від 11.03.2003 р. порушив справу № Б-23/21-03 про банкрутство ВАТ «Харківський завод «Електропобутприлад» (ЄДРПОУ 14310678, пров. Кузнечний, 1, м. Харків, 61003, р/р 260063881 в ХОД АППБ «Аваль», МФО 350589).

Розпорядник майна Цимберов Д. І. (ліц. № 047598 від 09.07.2001 р.).

Заяви від кредиторів і санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 23/162-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Концерн «Украгронафта» (м. Київ, вул. А. Барбюса, 5-а, код 24919989, р/р 26009300672 в АКБ «Форум», МФО 322948). Розпорядник майна Дяченко Сергій Вікторович (ліцензія № 047796 від 15.10.2001 р.), 01030, м. Київ, а/с 103, тел. 236-11-17. Претензії кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня здійснення даної публікації.

Ухвалою господарського суду Сумської області від 17.02.2003 р. порушено справу про банкрутство закритого акціонерного товариства «Підприємство теплових мереж» (40022, м. Суми, вул. 2-а Залізнична, 10, код 03352449) за № 6/6.

Господарським судом Сумської області, що знаходиться за адресою: 40000, м. Суми, вул. Рибалка, 2, введено процедуру розпорядження майном відносно ЗАТ «Підприємство теплових мереж» та призначено арбітражним керуючим в якості розпорядника майна Ковтуненко Вячеслава Миколайовича, діючого на підставі ліцензії за № 249752 від 19.10.2001 р. (40030, м. Суми, вул. Псільска, 4/9, тел. 22-19-78).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Господарський суд Івано-Франківської області (76000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюндвальська, 11) постановою від 13.02.2003 р. по справі № Б-7/224 визнав банкрутом ВАТ «Калушхімремонт» (77300, м. Калуш, вул. Окружна, 1, Івано-Франківської області, код ЄДРПОУ —04766012, р/р 26007301670207 в Калуському відділенні Промінвестбанку, МФО — 336387).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Павликівського Б. М. (ліцензія АА № 250175 від 10.12.2001 р., т.(03422) 7-05-85.)

Повідомлення

ВАТ «ТОМАК» *повідомляє про проведення зборів акціонерів ВАТ, які відбудуться 14 травня 2003 року о 14-ій годині за адресою: 04080, м. Київ, вул. В. Хвойка, 15/15 (приміщення ВАТ).*

Реєстрація учасників зборів проводитиметься в день зборів о 10.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2002 рік та його затвердження.

2. Звіт директорів ДП про результати фінансово-господарської діяльності за 2002 рік та їх затвердження.

3. Звіт Ревізійної комісії про роботу за звітний період та його затвердження.

4. Затвердження річного звіту та балансу ВАТ за 2002 рік. Порядок розподілу прибутку Товариства.

5. Переобрання членів Спостережної ради товариства.

5.1. Відкликання діючих членів Спостережної ради.

5.2. Обрання нового складу Спостережної ради.

6. Ліквідація дочірніх підприємств ВАТ «ТОМАК».

7. Про передачу ведення реєстра власника (простих) іменних цінних паперів товариства новому реєстратору.

Акціонери мають право особисто взяти участь у зборах, або через представників (довірених осіб).

Для участі у зборах акціонерам необхідно пред'явити документ, який засвідчує особу, уповноваженій особі —завірене доручення для довірених осіб.

Контактні телефони: 417-50-59, 417-02-52, 417-10-66.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) постановою від 11.03.2003 р., по справі № 23/16 — 03 відповідно до ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» визнав банкрутом Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Зоря» (64371, Харківська обл., Ізюмський р-н, с. Довгеньке, вул. Борисова, 51; п/р № 26003304760317 в АК ПІБ м. Ізюма, МФО: 351492; код ЄДРПОУ: 30245070) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Кравець Валентину Михайлівну (ліцензія № 047958 від 19.10.2001 р.), 61055. м. Харків, вул. Верстатобудівна, 6, кв. 28.

Справа про визнання банкрутом СТОВ «Зоря» порушена 03.02.2003 року.

Господарський суд Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушив справу № 26/15/03 про банкрутство ВАТ «Криворізький завод залізобетонних виробів». Юридична адреса: 50057, м. Кривий Ріг, вул. Заводська, 1; код ЄДРПОУ 01331167; р/р 26000123602151 в КФ «Укрсоцбанк» м. Кривого Рога, МФО 305619, ОКПО 19359991).

Розпорядник майна: Цибульський Ю. О. (ліцензія АА № 047623, 50027, м. Кривий Ріг, вул. Єсеніна, 1/12, т. факс(0564) 74-00-92).

Майнові вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Представництво «Стіморол Сентрал енд Істерн Юроп А/С» *(код ЄДРПОУ 24100350) зареєстроване Міністерством Зовнішніх Економічних Зв'язків і торговлі України, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 1-го місяця з дня опублікування об'яви.*

Телефон: 269-76-40.

АОЗТ ХЛКЗ «Красный Химик» *сообщает, что 30.04.2003 г. по адресу: г. Харьков, ул. Новожанова, 1, в 11.00 час. состоится очередное общее собрание акционеров общества.*

Повестка дня:

1. Утверждение регламента проведения собрания.

2. Отчет Председателя правления о результатах хозяйственной деятельности за 2002 г.

3. Отчет главного бухгалтера по результатам финансовой деятельности за 2002 г.

4. Утверждение годового отчета и баланса общества за 2002 г.

5. Отчет председателя наблюдательного совета.

6. Перспективы развития общества в 2003 г.

Відкрите акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Одесагаз» оголошує тендер на:

- *Закупівлю і встановлення установчої АТС.*
- *Закупівлю матеріалів та приладів захисту підземних газопроводів від корозії.*
- *Закупівлю металів та труб.*
- *Закупівлю автотранспорту .*
- *Закупівлю кабельної продукції.*
- *Закупівлю офісних меблів.*
- *Закупівлю будівельних матеріалів для ремонту приміщень.*

Розкриття тендерних пропозицій відбудеться о 10 годині 15 квітня 2003 року у приміщенні ВАТ «Одесагаз» за адресою: 65003, м. Одеса, вул. Одарія, 1. Вартість тендерної документації (з урахуванням ПДВ) 386,40 грн. Телефон/факс для довідок (0482) 23-05-63.

Повідомлення
про результати проведення торгів (тендерів)

1. Замовник торгів:

Відкрите акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Одесагаз» Код ЄДРПОУ 03351208

1.1. Поштова адреса: 65003 м. Одеса, вул. Одарія, 1

Телефон-факс (0482) 23-05-63

2. Інформація про предмет закупівлі товарів виконання робіт:

*2.1. Будівництво підземного газопроводу високого тиску діаметром 219*6мм, довжиною 3000 м/п у Одеський обл. до смт. Ширяєво.*

2.2. Закупівлю засобів обчислювальної, копіювальної техніки та комплектуючих до них.

3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане у газеті «Урядовий кур'єр» від 11.02.2003 р. № 26

4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою 14 березня 2003 р.

5. Вартість договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ)

по пункту 2.1. 431324 грн.

по пункту 2.2. 197233 грн.

6. Інформація про переможців торгів:

По пункту 2.1. Відкрите акціонерне товариство Ананьївська пересувна механізована колона № 5 код ЄДРПОУ 00912050

6.1.1. Поштова адреса: 66400, Одеська обл., м. Ананьїв, вул. Незалежності, 119

6.1.2. тел./факс (04863) 2-19-42

По пункту 2.2. Підприємство громадської організації інвалідів «Темп-НТТ» Код ЄДРПОУ 32167492

6.2.1. Поштова адреса: 65074, м. Одеса, вул. Терешкової, 24-а

6.2.2. тел./факс (0482) 65-70-91

ЧАС НОТ

Науковий підхід до музики

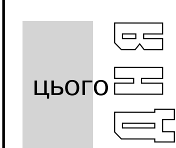

...продемонстрував український гурт «Океан Ельзи», який презентував новий альбом «Суперсиметрія».

Суперсиметрія електронів у магнітному полі була темою наукової дисертації Святослава Вакарчука після закінчення Львівського університету. І «SuSy», як він каже, зовсім не ім’я, а відоме всім фізикам скорочення від отієї «Super Symmetry». До нового альбому увійшло 11 гармонічно пов’язаних між собою пісень, присвячених коханню, розлуці й пошуку другої половинки.

Як зізнався Вакарчук, цього разу музиканти «більше думали про музику, аніж про різні пустощі, тому альбом і вийшов таким цілісним і гармонійним».

Виступом у київському Палаці спорту 3 квітня розпочнеться двомісячне турне «Океану Ельзи». У квітні й травні музиканти відвідають 38 українських міст. Мета туру полягає в тому, щоб нові пісні почула вся країна.

21 БЕРЕЗНЯ

■ 1889 р. У Києві народився Олександр Вертинський, актор і співак. ■ 1908 р. Не стало вченого і громадського діяча Володимира Антоновича. Був, зокрема, головою Історичного товариства Нестора-літописця. ■ 1918 р. Через наступ армії УНР та німців більшовицький уряд України евакуювався з Катеринослава до Таганрога. ■ 1920 р. Постановою Всеукраїнського ЦВК створено Наркомат закордонних справ. ■ 1937 р. В СРСР запроваджено вчені ступені (кандидат і доктор наук) та вчені звання (асистент, доцент, професор).

ОФІЦІЙНО

Про духовне...

Міністерство культури та мистецтв України шукає союзників, щоб у річницю незалежності влаштувати на головній площі країни планшетну документальну виставку під назвою «Ми з України», героями якої стануть відомі українці: від Анни Ярославни до Наташі Корольової. Цими планами з тижневиком «Кіевскій телеграфъ» поділився Міністр культури та мистецтв України Юрій Богуцький.

Міністр вважає, що це буде набагато цікавіше, ніж черговий офіціоз. Ще є ідея зробити інтернет-проект, який розповідав би про нас, українців, а в перспективі створити музей, повідомив Ю. Богуцький.

...і матеріальне

За словами українського Міністра культури, останніми роками вітчизняна культура фінансувалася на 70—80 відсотків від запланованого. Нині на культуру передбачено 277 млн. грн. у державному та трохи більш як 500 млн. — у місцевих бюджетах. «А для більш-менш упевненої діяльності нам потрібно, щоб державний бюджет був на рівні 315 млн., а місцеві бюджети — 800 млн. грн.», — підкреслив Юрій Богуцький.

Біля джерел звучав чубук-давул

ФОЛЬКЛОР

Унікальну концертну програму і компакт-диск із записом стародавніх національних мелодій презентував у Сімферополі Державний фольклорний кримськотатарський ансамбль «Крим».

Зазвучали мелодії сивої давнини — ще з часів Кримського ханства. Виконували їх на напівзабутих нині народних інструментах, відтворених за взірцями —музейними експонатами. У програмі «Біля джерела» злилися древні чубук-давул і зурна, уд і сопілка-хавал, саз і най, великі і малі бубни. Взявши за основу роботи фольклориста Олексія Лісницького, артисти ансамблю повернули із забуття майже півдесятка кримськотатарських музичних творів.

Художній керівник ансамблю Сервер Какура зазначив, що й надалі ці фольклорні перлини постійно звучатимуть на півострові та за кордоном.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

АКЦІЯ

Відьомське чтиво

Одіозна журналістка Лада Лузіна репрезентувала своїм шанувальникам ще один твір — книжку «Я — відьма!».

Цього вечора всі, хто потрапив до андерграунду київської книжкової крамниці «Буква» були приречені скуштувати відьомського меню: приворотного та відворотного зілля, страв «на кохання», «на пристрасть», тощо. Не обійшлося без ритуальних «винних» церемоній, магічних турнірів «з виявлення здібностей прихованих і відкритих відьом».

Роль найголовнішої відьми виконувала сама Лада. Слід віддати належне, робила вона це вельми майстерно. Вечір був на славу.

А щодо самої книжки, оформленої фотографією «ню» автора, то вона містить повісті та оповідання, об’єднані одним персонажем — містичним «Шерлоком Холмсом» — відьмою Іванною Карамазовою. У ролі «доктора Ватсона» київської чаклунки виступає «відома співачка Наталя Могильова», прототипом якої стала українська співачка Наталя Могілевська.

КАЛЕНДАР

Ювілей одного воїна

Ще багато хто пам’ятає цю знамениту обкладинку. О, як колись зачитувалися цією книгою про нашого розвідника в лігві ворога! Роман «І один у полі воїн» вийшов 1956 року, коли до Штірліца було ще далеко.

Автор бестселера, Юрій Петрович Михайлик (майбутній Дольд-Михайлик), народився в сім’ї залізничного сторожа у селі Бутенки на Полтавщині рівно сто літ тому. Друкуватися почав рано, але до виходу першої книжки позаду вже були Дніпропетровський інститут наросвіти та праця в бібліотеці. Всього спробував: був директором дитячої колонії, навіть керував театральною справою в Туркменії! Одразу після війни, працюючи в газеті «Радянська Україна», Дольд-Михайлик починає свій найзнаменитіший роман. «І один у полі воїн» став згодом трилогією (друга частина, «У чорних лицарів», видана вже перед смертю, а «Над Шпреє клубочаться хмари» — аж 1985 року). Такі перерви легко пояснити: герой роману — із спецслужб, а спецслужби тоді часто міняли керманичів. Утім, успіх книги був незаперечний, про що свідчать переклади на російську та кілька європейських мов. Одне шкода: 1960 року знято за першою книгою трилогії фільм («Далеко від Батьківщини»), але він був слабший за роман і пішов у забуття ще до появи телеепопеї про Штірліца.

Аттила СОЛОМ’ЯНСЬКИЙ.

ФАБРИКА МРІЙ

Таїну перезнімнуть

Голлівуд, очевидно, відчуває гостру ностальгію за своєю власною класикою. Навіть такі титани американської кіноіндустрії, як Стівен Спілберг і Джим Керрі, не змогли залишитися осторонь від цього процесу. Вони мають намір провести реанімацію комедії 1947 року «Таємне життя Уолтера Мітті», **повідомляє Lenta. Ru.**

За сюжетом, скромний американський клерк Уолтер Мітті частину свого життя проводить у вигаданому ним світі, де він уявляє себе відважним героєм, який захищає беззвинних і рятує чарівних незнайомок.

Кінокомпанія «Парамаунт пікчерз» і «Дрім уоркс» ведуть переговори з погодження деталей сценарію та затвердження графіка зйомок. Виробництво фільму мають намір розпочати протягом року.

Межа сподівань зірок — стодоларова статуетка

КІНОТРИУМФ

Останні дні перед урочистою церемонією вручення нагород американської кіноакадемії — справжнє катування для очікуючих претендентів. Ще 11 лютого в Лос-Анджелесі президент академії Френк Пірсон і актриса Моріса Томей офіційно оголосили номінантів на найавторитетнішу кінопремію світу. Красиві, багаті, знамениті, бажані жінки і чоловіки мріють про позолочену звичайнісіньку статуетку 35 см заввишки, вагою 3855 грамів і вартістю трохи більше як сто доларів. Чим завершиться тривале очікування найпопулярніших людей планети, глядачі «1+1» побачать одразу після «Ночі «Оскарів» 24 березня в ефірі каналу. Окрім вражаючого шоу академії, канал «1+1» підготував для своїх глядачів ще один сюрприз — документальний фільм про історію, інтриги і залаштунки найвидатнішої нагороди кіносвіту.

Цього року в категорії «Кращий фільм» заявлено видовищний мюзикл Роба Маршалла «Чикаго», «Банди Нью-Йорка» Мартіна Скорсезе, другу частину кіноепосу Пітера Джексона «Володар кілець. Дві фортеці», «Годинник» Стівена Долдрі й «Піаніст» Романа Поланські.

Олег БАЙДА.

На знімку: кадр із фільму «Чикаго».

ТЕАТР

Запоріжжя побачить сни Івана Бездомного

7 квітня на запорізьких театралів очікує чергова зустріч із театром Романа Віктюка. Цього разу в БК ВАТ «Дніпроспецсталь» покажуть виставу «Майстер і Маргарита. Сни Івана Бездомного».

Запоріжці бачили всі віктюківські постановки останніх років, тому, очевидно, шоку від зустрічі з прекрасним не відчують.

Сам режисер каже про «Сни», як по миті виходу до зовнішньоісторичної реальності, миті прориву до істини. За його словами, ідея близькості сну-смерті-театру — основа естетики Булгакова. Мистецтво, сон і смерть є каналами комунікації між цьогобічною та потойбічною реальністю, між часом і вічністю. Людина мистецтва уві сні і в смерті однаково причетна до обох сфер буття. Сни Івана Бездомного — його гіперреальний кошмар, диявольська «літургія» ГУЛАГу.

Голос України
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 0311052. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos